Vol. II

No. 4

26th February, 1980.
(Tuesday)
7 Phalgun, 1901 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS PAGES

Oral Answers to Questions.	.. 315
Short Notice Questions and Answers.	.. 337
Oral Answers to Questions.	.. 340
Written Answer to Question (Starred).	.. 346
Matters Under Rule 329:	
re: (1) Orders not to take up capital works under M.H. 532 in Blocks 1 to 15 of Nagargunasagar Right Canal.	.. 347
re: (2) Refusal of admission of Smt. Laxmi Bai into Government Hospital, Adilabad resulting in her death.	.. 350
re: (3) Decision of the Teaching staff of the People's High School, Himayatnagar to go on fast unto death for their demands.	.. 351
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance:	
re: (1) Closure of Co-operative Sugar Factory at Kovur.	.. 359
re: (2) Reduction of Purchase Rate of Cow Milk by the A.P. Dairy Development Corporation.	.. 361
Business of the House.	.. 364
Papers Laid on the Table.	.. 364
Announcements:	
re: (1) Message from the Governor.	.. 365
re: (2) Messages from the Chairman, Legislative Council.	.. 366
Annual Financial Statement (Budget) for 1980-81: —General Discussion.	.. 366

PRINTED BY THE DIRECTOR OF [illegible] GOVERNMENT OF [illegible]
AT THE [illegible]

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Tenth Day of the Sixth-Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 26th February, 1980.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Chilling Centre in Each Taluk in Rayalaseema

109—

*5529-Q.– Sri K.B. Siddaiah (Puttur):—Will the Minister for Animal Husbandry be pleased to state:

(a) whether it is fact that in a meeting of Legislators of Rayalaseema under the Chairmanship of the Chairman of Rayalaseema Planning and Development Committee, a resolution was passed requesting the Government to putup a Chilling centre in each taluk in Rayalaseema ; and

(b) if so, the action taken thereon?

పశుసంవర్థక శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి రాందేవ్) :—(ఎ) అవునండి.

(బి) ప్రతి తాలూకాలో ఒక శీతలీకరణ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడం సాధ్యం కాదు. లాభదాయకం కూడ కాదు. అన్ని ప్రాంతాల నుండి పాలు సేకరించేటట్లు చూడడం చాల ముఖ్యం. దీర్ఘకాలిక ప్రణాళికలు మొదలయిన వాటిని తయారు చేయటానికిగాను రాష్ట్రంలో పాలు లభ్యమయ్యే ప్రాంతాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ ఇదివరకే ఒక శాంపిలు సర్వేను చేపట్టింది. సదరు సర్వే పూర్తి అయిన మీదట పాల పరిమాణం పశువుల సంఖ్య రోడ్డు సౌకర్యాలు తదితర అంశాల ఆధారంగా కొత్త యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి సంస్థ అవసరమైన చర్యలను తీసుకుంటుంది.

శ్రీ కె. బి. సిద్దయ్య :— రాయలసీమలో ముఖ్యంగా చిత్తూరు జిల్లాలో పరిస్థితి చాలా తీవ్రంగా ఉంది. ఈ శీతలీకరణ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేస్తే ప్రతి కేందుకు వీలు ఉంటుంది. చిత్తూరులో పాల పరిశ్రమ పెడుతున్నారు. చిత్తూరు

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

జిల్లాలో అయినా ప్రతి తాలూకాలో శీతలీకరణ కేంద్రాలు పెట్టేందుకు పూనుకుంటారా ?

శ్రీ బి రాందేవ్ :—రాయలసీమలో ఇదివరకే 10, 12 యూనిట్లు పని చేస్తున్నాయి. ఇంకా 3 పెట్టబోతున్నారు. మొత్తం రాష్ట్రంలో 63 యూనిట్లు ఉన్నాయి.

Abolition of Taxes on Small Thatched Houses.

110—

*4355-Q.-Sri Pothina Chinna (Vijayawada-West) :—Will the Minister for Municipal Administration and Information & Public Relations be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the previous Government had abolished taxes on small thatched sheds;

(b) whether it is also a fact that the present Government are collecting taxes on small houses ;

(c) if so, whether the Government propose to abolish taxes on them ; and

(d) if so, when?

మునిసిపల్ పరిపాలన, సమాచార పౌర సంబంధాల శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి బి. సరోజని పుల్లారెడ్డి) :—(ఎ), (బి), (సి) మరియు (డి) : 1965. ఆంధ్ర ప్రదేశ మున్సిపాలిటీల చట్టంలోని 88 (5) విభాగాన్ని సవరణ చేయటానికి ముందు వార్షిక అద్దె విలువ మీద మినహాయింపు పరిమితి రూ. 36 లుగా ఉండేది. 1979లో శివ చట్టాన్ని చేసిన తర్వాత ప్రభుత్వం మినహాయింపు పరిమితిని సెలక్షను గ్రేడు, స్పెషలు గ్రేడు, మునిసిపాలిటీలలో; 100 రూ.లకు ఇతర మునిసిపాలిటీలలో రూ 60ల వరకు హెచ్చించింది ప్రభుత్వం వద్ద ఇతర ప్రతిపాదనలు పెండింగులో లేవు.

శ్రీ వి. రంగారావు:—పూరిపాకలకు పూర్వం అర్బన్ ఏరియాలో పన్నులు లేవు. మేము కౌన్సిలర్స్‌గా ఉన్నప్పుడు పూరిపాకలకు పన్ను తీసివేశాము. కాని ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్నారు. అది రద్దు చేస్తారా ?

శ్రీమతి బి. సరోజని పుల్లారెడ్డి :— ఇప్పుడు కేపిటల్ వేల్యూ రు. 400 వరకు ఉంటే, మునిసిపాలిటీలు రిజల్యూషను తీసుకొచ్చి ఎగ్జెంప్టు చేయవచ్చు. స్పెషల్ గ్రేడు మునిసిపాలిటీలలో. సెలక్షన్ గ్రేడు మునిసిపాలిటీలలో వార్షిక అద్దె విలువ రు. 100 వరకు, వేరే మునిసిపాలిటీలలో రు. 60 వరకు ఉన్నవాటికి ఎగ్జంప్షన్ ఇవ్వవచ్చు ఇవి రెసిడెన్షియల్ ఏరియాలకు, నాన్ రెసిడెన్షియల్ ల్యాండు మీద రు. 30 వరకు ఎగ్జెంప్షన్ ఇవ్వవచ్చు.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు (నూజివీడు) :— ఈ స్లాబ్ సిస్టం అన్యాయముగా ఉంది. పెద్ద పెద్ద మేడల వారికి టాక్సేషన్‌లో డ్రెయినేజ్ ఫెసిలిటీస్ అన్నీ ఇస్తున్నారు. పూరిపాకలలో ఉండి వారి దగ్గర పనులు చేయడానికి ఉన్న వారి మీద టాక్సులు వేస్తున్నారు. ఈ పూరిపాకలలో ఉన్నవారికి టోటల్‌గా

ఎబాలిష్ చేయండి. మీకు కావాలంటే సెస్ బాగా పెద్ద పెద్ద బిల్డింగ్సులో ఉన్న వారి వద్ద వసూలు చేయండి. ఇది ఏమైనా పరిశీలన చేస్తారా ?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:—ఇప్పటికే ఇంతగా చేసి There is no proposal to totally abolish the tax on huts irrespective of their rental value.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :— అర్థమైంది, ఇర్రెస్పెక్టివ్ ఆఫ్ ది రెంటల్ కాకుండా వాల్యూ బేసిస్ మీద చేస్తాము అంటున్నారు. ఈ పూరిపాకలకు వాల్యూ ఏమి కడతారు? దీనిని కట్టడానికి 10 మంది ఉద్యోగస్థులను నియమించడం అది ఏమీ కాకుండా పూర్తిగా ఎబాలిష్ చేయమని అడుగుతున్నాను.

శ్రీమతి సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—వాల్యూ లేకపోతే ఉండదు,

Mr. Speaker :—That is what she says రు. 400 టోటల్ వాల్యూ ఉంటే దానిమీద తీసేస్తాము అంటున్నారు.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్):— ఈ నేళ తాటాకులకే సరిపోదు రు. 400.

Mr. Speaker :—Please don't confuse yourself and the Hon. Minister. Put a straight question.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—రు. 400, రు. 500 వాల్యూ అనేది కాకుండా ఇంకా కొంచెము వాల్యూ పెంచకపోతే ప్రయోజనం లేదు. అందుకని పెంచే దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—We are as committed as our Hon. Member. ఇప్పటికేఈ రెంటల్స్ బాగా పెరుగుతూఉన్నాయి,టాక్సులుతక్కువ చేస్తున్నాము. దానికని రు 2.4 కోట్లు క్రితం సారి అన్ని మున్సిపాలిటీల మీద నష్టంవచ్చింది. మరి పనులు కావాలంటారు. టాక్సులు ఇవ్వకూడదంటారు. పాకలలో ఉన్న వారి మీద వారికి ఎంత సింపతీ ఉన్నదో అంత కంటే ఎక్కువ సింపతీ మాకు ఉన్నదని చెపుతున్నాను. ప్రతిసారి మినహాయింపు, మినహాయింపు అంటే మాత్రము, ...

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—ఉత్త సింపతీ ఎందుకండి ?

Mr. Speaker:—Please hear the answer completely and then put your question.

శ్రీ యన్. రాఘవరెడ్డి:—చేయకుండా సింపతీ అని చెపితే ——

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:—చేస్తున్నాము. అన్ని మున్సిపాలిటీల మీద రు. 2.4 కోట్లు నష్టం వస్తోంది. దానికి గాను ప్రభుత్వం 1978-79 లో వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చింది. కాని పనులు కావాలంటూ, టాక్సస్ వద్దంటే

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—రెండు కోట్ల పై చిలుకు మున్సిపాలిటీలకు బకాయిలు ఉంటే మాకు కూడా సానుభూతి ఉంది టాక్సులు వసూలు చేసుకోండి. ప్రశ్న దానికి సంబంధించినది కాదు.

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:—బకాయిలు కాదండి, ఎగ్జెంప్షన్ చేసిన దాని వల్ల అంత నష్టం వచ్చింది.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—ఈ నాడు ధరలు పెరిగిన రీత్యా కేపిటల్ వాల్యూకాని, రెంటల్ వాల్యూకాని ఏదో ఒకటి బేసిస్‌గా తీసుకొని-కేపిటల్ వాల్యూ కనీసం రు. 2,000, రెంటల్ వాల్యూ రు. 200 పెట్టకొని పూరి గుడిసెల వారిని మినహాయించండి. పూరి గుడిసెకు రు. 400, 500 మనము ఇస్తూ మరో రు. 400, రు. 500 ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ ప్రోగ్రాము క్రింద ఇస్తూ ఉంటే కాని పూరి గుడిసె తయారు కావడం లేదు. కాబట్టి వీరికి మినహాయింపు ప్రకటిస్తారా ?

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:—వారు చెప్పినవి అన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము. పేదలకు భారముపడకుండా చేయడానికి పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపూర్) :—మున్సిపాలిటీ సవరణ చట్టము తెచ్చినప్పుడు కనీసము రు. 1200 కిమ్మతు చేసేటటువంటి గుడిసెను అయినా మినహాయింపు చేయాలి అంటే అప్పటి మంత్రిగారు తప్పకుండా కన్సిడర్ చేస్తాను అన్నారు. అందువల్ల ఈ రు. 1200 అనేది చాలా రీజనబుల్, కాబట్టి దీనిని సమనించి ఆ మేరకు అంగీకరిస్తారా? తగ్గించి పేదలకు సాయము చేస్తారా. లిప్ సింపతీ కాకుండా చూస్తారా ?

8-40 a. m. శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి :—లిప్ సింపతీ ఉంటే ఇక్కడ నుంచి చెబుతాము? తప్పకుండా పేదలపై ఎక్కువ భారము పడకుండా చూస్తాము.

Air Pollution in Vizag

111—

*5452 Q.-Sri B. Machinder Rao(Secunderabad Contonement):- Will the Minister for Municipal Administration & Information and Public Relations be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Vishakapatnam is faced with a serious air pollution disaster due to growing industrial complex; and

(b) if so, the steps taken by Government to prevent the air pollution which will cause many diseases and ill-health conditions to the public there?

శ్రీమతి బి. సరోజినీ పుల్లారెడ్డి:—(ఎ) లేదండి.

(బి) పరిశ్రమలవల్ల ఎప్పుడే వాతావరణ కాలుష్య నివారణను సాధ్యమైనంత మేర తగ్గించటానికి ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకోబడుతున్నాయి.

ఇంధనపు వాయువుల వల్ల అపరిశుభ్రమయ్యే తీరును, పరిమాణాన్ని లెక్కలోనికి తీసుకొని పరిశ్రమలు తగు విధంగా ఏర్పాటు చేయదలచారు. పరిశ్రమలను ఒకదానికొకటి ఎడంగా నెలకొల్పటం, వీలైన సందర్భాలలో కాలుష్యాన్ని అరికట్టటానికి నివారించటానికి ఆధునాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో తగు ఏర్పాట్లు చేయటానికి నిర్ణయించడమైనది. విశాఖపట్టణంతో సహా రాష్ట్రం మొత్తం మీద వాతావరణ కాలుష్యాన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఈ చర్యలు తీసుకొంటున్నది. వాతావరణ కాలుష్యం సంభవించే సందర్భాలలో దాని అరికట్టటానికి ఫ్యాక్టరీల, బాయిలర్ల చీఫ్ ఇన్‌స్పెక్టరు తన తనిఖీ కాలంలో ఎప్పటికప్పుడు ఆదేశాలు జారీ చేయటం జరిగింది.

శ్రీ బి. మచ్చేందర్ రావు:— సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు ఎయిర్ పొల్యూషన్, వాటర్ పొల్యూషన్ విషయంలో ఇండస్ట్రీస్ ప్రారంభించకముందే పరిశ్రమల వారి నుంచి హామీ తీసుకుంటారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy:—Now there is a detailed study. There are about 16 Major and Medium Industries in Vizag town areas Some of these cause air pollution: Hindustan Zincs Ltd, Coramandel Fertilisers, Caltex Oil Refinery and to prevent some such others మొత్తం ఇది సర్వే చేయడానికి 'నీరి'—నీరి అంటే నేషనల్ ఎన్విరాన్‌మెంటల్ ఇంజనీరింగు ఇనిస్టిట్యూట్ వారికి అప్పచెప్పాము. ఇందుకు గాను రు. 1.24 లక్షలు అవుతుంది. వారికి ఇనిషియల్‌గా రు. 25 వేలు ఇచ్చాము. దాదాపు ఒక సంవత్సరం అయింది. వారు వేరే ప్రాజెక్టు పని చేస్తూ బిజీగా ఉండడం వల్ల ఇది టేకప్ చేయలేదు. ఇది దాదాపు ఒక సంవత్సరములో పూర్తవుతుంది. వారు అంతా స్టడీ చేసి, ఆ పీరియాలలో వాన పడేటప్పుడు, చలిగా ఉన్నప్పుడు ఇలా అన్ని సిట్యుయేషన్సులోనూ స్టడీ చేయడానికి అంత టైము పడుతుంది. ఇప్పుడు వీటిని అరికట్టడానికి ప్రత్యేకంగా ఆక్టు ఏమీ లేదు. పార్లమెంటులో ఇప్పుడు బిల్లు తీసుకుంటున్నారు. అది వచ్చేది ఉంది. అది అయిన తరువాత రాష్ట్రాలకు కూడా హక్కు వస్తుంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆ ఆక్టు ప్రకారంగా స్టాట్యుటరీ ప్రొవిజన్స్ ప్రకారంగా చర్య తీసుకొనడానికి వీలవుతుంది. కాబట్టి ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆక్టు వచ్చిన తరువాత రిస్ట్రిక్షను పెట్టవచ్చు, ఇంత వరకు మాత్రము బాయిలర్స్ ఇన్‌స్పెక్టర్సు ఎవరయితే ఉన్నారో వారికున్న అధికారాల ప్రకారం చూస్తున్నారు. వారి కున్న సెక్షన్సు ప్రకారం వారు బాగా చూస్తూ వాతావరణం కాలుష్యం కాకుండా చూస్తున్నారు.

Sri B. Machinder Rao:—The Coramandal Factory has agreed to pay some amount for a research institute at Medchal, but the State Government has not requested them. The residents of the land already complained, but no action is taken.

Smt. B. Sarojini Pulla Reddy :—There is no such acceptance. If the Hon'ble Member gets such information he can pass it on to us.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :—మంత్రిగారు ఆక్టు లేదంటున్నారు. రాష్ట్రంలో ఈ పొల్యూషను విషయము ఏమాత్రం బాగోలేదు. మీకు ఉదాహరణకు దగ్గరలోనే ముఖ్యమంత్రిగారింటికి వెళ్ళే దారిలో యానివర్సిటీ కాంపస్ ఎంట్రెన్స్‌లో స్మెల్ చూడండి, హారిబుల్ స్మెల్ వస్తుంది. పొల్యూషన్ అపినట్లయితే ఆ స్మెల్ అట్లా ఎందుకు వస్తుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అలాగే పాలిమార్స్ జింకు స్మెల్టర్ ప్లాంటు, కోరమండల్ ఫెర్టిలైజర్స్-ఈ మూడింటి వద్ద కూడా విపరీతమైన స్మెల్ వస్తోంది. నేను ఐదారు సంవత్సరములు విశాఖపట్నంలో వున్నాను. ఈమధ్య కూడా వెళ్ళి వచ్చాను. స్మెల్ వస్తోంది. టెక్నికల్‌గా చిమ్నీ హైట్‌లో పెట్టకపోవడంవల్ల కాదు, మిగతా కావలసిన మెజర్స్ డబ్బు ఖర్చు పెట్టవలసివస్తుందని తీసుకోవడములేదు. వారి సంస్థలలో పని చేసేవారికే కాకుండా బైట వున్న సివిక్ పీపుల్‌కు చాలా హాని ఉంది. అందుచేత వెంటనే సీరియస్ మెజర్స్ ఆక్టు వచ్చేలోగానే తీసుకోమని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి బి. సరోజినీ పుల్లారెడ్డి :— తప్పకుండా వారి సజెషన్సు దృష్టిలో పెట్టుకొంటాము. అక్కడ ఉన్నదని వారు చెప్పినది అసెటిక్ ఏసిడ్ ప్లాంటు.... it smells like toddy ఆక్టు లేదు. సీరియస్‌గా ఏమీ చేయడానికి వీలు లేదు, అయినాకూడా ఆ బాయిలర్స్ ఇన్‌స్పెక్టర్స్ పోయి చిమ్నీ హైట్‌లో పెట్టాలని కాని...They are trying to do all sorts of things. ఇండస్ట్రీస్ కావాలంటారు, ఇది వద్దంటున్నారు అనే ఆర్గ్యుమెంటు వారు పట్టుకొని తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నము చేస్తారు. తొందరలో ఆక్టు వస్తుంది. We can take serious action. We are as anxious as the Hon. Members.

శ్రీ కె. వెంకటరామయ్య (గుత్తి) : - అధ్యక్షా, ఈ ఎర్-పొల్యూషన్ డిసాస్టర్ పై చాలాసార్లు ఎసెంబ్లీలో క్వశ్చన్స్ వచ్చాయి. కాని జరిగేది ఏమిటంటే బాయిలర్ ఇన్‌స్పెక్టర్ సరైన చర్య తీసుకోవడంలేదు. ఫ్యాక్టరీ వాళ్ళు ఎంత సంపాదించుకుంటున్నారోగాని ఊర్లో వాళ్ళ ఆరోగ్యం పాడైపోతుంది. కాబట్టి యిక ముందు ఎస్టాబ్లిష్ అయ్యే ఫ్యాక్టరీస్ కైనా ఆ విండ్ ఎటు ప్రక్కపోతుందో అనేది చూడాలి. వడ్ల మిషన్ పెడితే వడ్ల పొట్టంతా ఇళ్ళలో వుంటుంది. సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ అయితే సిమెంటు అంతా ఇండ్లలో వుంటుంది. యీ విధంగా వుంది కాబట్టి ఇక ముందైనా స్ట్రిక్టు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి చర్య తీసుకుంటారా ? "ప్రివెన్షన్ యీజ్ బెటర్ దెన్ క్యూర్" అన్నట్లు సరైన చర్యలు తీసుకోకపోతే we will be responsible for the disaster from the health point of view.

శ్రీమతి బి. సరోజిని పుల్లారెడ్డి:— అధ్యక్షా తప్పకుండా చేస్తాము. I assure you that we are going to take up datailed study and we will certainly take action.

Clashes Among Rival Students of Andhra University

112—

*4631 Q.—Sri B. Sreerama Murthy (Paravada) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Andhra University was closed for quite some time during the previous or current academic year owing to severe clashes among the rival students factions resulting in injuries to some of them;

(b) the reasons for recurrence of this problem; and

(c) the number of persons arrested and the action taken to prevent similar incidents in future?

విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ భవనం వెంకటరామరెడ్డి) :— 8-50 a. m.

(ఎ) మరియు (బి) విద్యార్థి ముఠాల తగాదాలలో కొంతమందికి గాయాలు తగిలినందువల్ల గత విద్యా సంవత్సరంలో అంటే 1978–79లో ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయాన్ని కొంత కాలం పాటు మూసివేసిన విషయం నిజమే. అయితే, ఈ సంవత్సరం అంటే 1979–80లో అటువంటి సంఘటనలు తిరిగి జరగలేదు

(సి) ఈ సందర్భంలో 60 మంది విద్యార్థులను అరెస్టు చేసినట్లు తెలుప పడింది. ఆ సమయంలో నెలకొని ఉన్న పరిస్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఆ సమస్యలకు సంబంధించిన నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి) :— అధ్యక్షా, ఆంధ్ర యూని వర్శిటీలో ఈ సంవత్సరం జరగలేదంటే దానికి కారణం వారు కంటిన్యూస్‌గా సైక్లో ఉండడమే. అనేక సంవత్సరాలనుంచి వరుసగా తగాదాలు జరుగుతున్నాయి. మొన్న 60 మందిని అరెస్టు చేసిన తగాదాలో ఒక యూనివర్శిటీ స్టూడెంట్ మొహంమీద యాసిడ్ పోస్తే ఆ విద్యార్థి మోహం పూర్తిగా కనబడకుండా పోయిన పరిస్థితి ఉంది. అతన్ని చూస్తేనే కడుపు తరుక్కుపోయే పరిస్థితి ఉంది. ఇలా ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతున్నాయికదా ; కాబట్టి విద్యామంత్రిగారు వైస్-ఛాన్సలర్ తోను, ప్రిన్సిపాల్స్‌తోనూ, స్టూడెంట్స్‌తోను, ఒక కంబైన్డు మీటింగ్ పెట్టి, దానియొక్క పూర్వాపరాలను కూలంకషంగా చర్చించి ఇక ముందు అలాంటి గలాభాలు జరగకుండా ఉండటానికి మంత్రిగారు తగిన చర్య తీసుకొనే ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ భవనం వెంకటరామరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇప్పటికే గౌరవసభ్యులు చేసిన సూచనలన్నింటిని పాటించడం జరిగింది. వైస్-ఛాన్సలర్ తోను, ప్రొఫెసర్స్‌తోనూ విద్యార్థి నాయకులతోనూ మాట్లాడడం జరుగుతూ వచ్చింది స్టూడెంట్ అగ్గిటేషన్స్ లీడర్స్‌కు కూడా ఇలాంటి సంఘటనలు జరగనివ్వడం మంచిది కాదని సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. ఇలాంటి సంఘటనలు జరగకుండా వారందరితో మాట్లాడుతూ, కాన్‌స్టెంట్ టచ్ లో ఉండే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారిమధ్య సదవగాహన ఉండడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఈ పరిస్థితిలో చేయగలిగిన పని అదే. ఇదే ఇప్పటివరకు చేస్తున్నాము ఇంకా ఏమైనా సూచనలు వారు చేస్తే మేము పాటిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నంనాయుడు (రాపూరు) :— అధ్యక్షా, ఈ యూని వర్శిటీ ఆవరణలో కొట్లాటలు జరగడం అందరికీ తెలుసు. దీనికి ముఖ్య కారణం

అక్కడ జరుగుతున్నటువంటి ఎలక్షన్స్ ప్రత్యేక యూనియన్స్ అని పెడుతున్నారు, దానివల్లే ఇది వ్యాపిస్తోంది హరిజనులు, బ్యాక్‌వర్డు క్లాసెస్, ఫార్వర్డు క్లాసెస్ అనే పద్ధతిలో జరుగుతున్నది, ఈ ఎలక్షన్స్ జరగడం మూలంగా అక్కడ తగాదాలు వస్తున్నాయి కాబట్టి ఎలక్షన్స్ జరగకుండా ఏమైనా కట్టుదిట్టం చేయడానికి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఇది చాలా అన్యాయం.

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులతో ఏకీభవించలేక పోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. యూనియన్ ఎలక్షన్ జరిగి తీరాలి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో నడుచుకొనడానికి వాళ్ళు ఎలక్షనులోనైనా ట్రైనింగ్ అఫ్ అయితే మంచిదని మా ఉద్దేశం కాబట్టి ఎలక్షన్స్ రద్దుచేసే ప్రశ్న మాత్రం ఉత్పన్నం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

Printing of Text Books in the Central Govt. Printing Press and Govt. Printing Press, Karnataka.

113—

*5063-Q.—Sri Nallapa Reddy Sreenivasul Reddy (Venkatagiri):— Will the Minister for Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Printing Press of the Central Govt. and the Govt. Printing Press of the Karnataka State have been requested to print the Text-books;

(b) whether it is also a fact that the capacity of the existing printing press is insufficient to print the Govt. Text-books in Andhra Pradesh;

(c) if so, whether the Govt. will examine the proposal to locate a printing press branch at Rajahmundry and another at Cuddapah or Kurnool to cope up with the pressure;

(d) if so, the time by which they will be established and if not the reasons therefor; and

(e) the reason why the Govt. have not utilised the opportunity of purchasing H M.T. Printing machinery when they are giving them on instalment basis?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ బి వెంకటరామరెడ్డి) :—

(ఎ) కర్నాటక రాష్ట్రంలోని మైసూరులోను, ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని భువనేశ్వర్‌లోనుగల కేంద్ర ప్రభుత్వ ముద్రణాలయాలను పాఠ్య పుస్తకాలను ముద్రించవలసిందిగా కోరినమాట నిజమే.

(బి) అవునండి.

(సి) మరియు (డి) మచిలీపట్నంలో ఒక ప్రాంతీయ పాఠ్యపుస్తక ముద్రణాలయాన్ని నెలకొల్పడానికి తలపెట్టడం జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ ప్రభుత్వ పాఠ్య పుస్తక ముద్రణాలయం డైరెక్టరు మచిలీపట్నంలో భూమిని సేకరించడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు.

(ఇ) హెచ్.ఎం.టి. సంస్థనుండి ముద్రణ యంత్రాలను కొనుగోలు చేసే విషయం ఇతర సంస్థల నుండి అందిన ఆఫీసర్లతో పాటు పరిశీలించడం జరుగుతుంది

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, మనకు ఉన్న గవర్నమెంట్ టెక్స్టు బుక్ ప్రింటింగ్ దాదాపు 7, 8 సంవత్సరాల పూర్వం రెండున్నర కోట్ల లాభంలో ఉండింది. ఇప్పుడు నష్టంతో నడుస్తున్న విషయం యదార్థమేనా ? గవర్నమెంట్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ కార్పొరేషన్ అనే పద్ధతిలో పేరు పెట్టి ఇతర రాష్ట్రాలలో గవర్నమెంట్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌కు సంబంధించిన కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేసారు. అటువంటి ప్రతిపాదన ఏదైనా ఇక్కడ ఉందా దానిని పరిశీలించడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం ఇప్పుడు చెప్పడానికి అవకాశం లేదు వేరే ప్రశ్న వేసినట్లయితే సరైన సమాధానం చెప్పగలుగుతాను రెండవ ప్రశ్నకు సంబంధించినంతవరకు అలాంటి అవసరం ఇంతవరకు కనబడలేదు ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉన్నటువంటి ప్రెస్ వాళ్లకు విజ్ఞప్తి చేసినా కూడా కెపాసిటీ చాలదనే ఉద్దేశంతో వాళ్ళు సమయానికి పుస్తకాలు అందించినందువల్ల ఇక్కడ ప్రెస్‌లో ఉండే కార్మికులు రాత్రింబవళ్ళు పని చేసి ఒక సవాలుగా తీసుకొని శ్రద్ధ తీసుకొని వీలైనంతవరకు టైములో అందించడానికి ప్రయత్నం చేసారు. అందువల్ల మన ప్రెస్ యొక్క కెపాసిటీని ఇంక్రీజ్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అలాగే మచిలీపట్నంలోను, కర్నూలులోను ఈ రకమైన ప్రాంతీయ ముద్రణాలయాలను పెట్టి ఈ ఇబ్బంది లేకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇవన్నీ అయిన తరువాత కూడా అలాంటి అవసరం ఏదైనా ఉంటే అప్పుడు ఆలోచించవచ్చు గాని ఇప్పుడు కార్పొరేషన్ అవసరం లేదని అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి : —అధ్యక్షా, మనకు ఉన్నటువంటి ప్రెస్ యొక్క శక్తి చాలడం లేదని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఎకడమిక్ ఇయర్ ప్రారంభంలోనే టెక్స్ట్ బుక్స్ అందించలేకపోతున్నది ఆ పరిస్థితులలో వెంటనే ప్రాంతీయ ముద్రణాలయాలను రాయలసీమలో ఒకటి, సర్కారు జిల్లాలలో ఒకటి చేయడం అవసరం మచిలీపట్నంలో అన్నారు గాని రాయలసీమ విషయం ప్రస్తావించలేదు ఒక సమయం పెట్టుకొని ఫలానా తేదీకి ఈ రెండు ముద్రణాలయాలు ప్రారంభిస్తామని హామీ ఇవ్వగలరా ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి —అధ్యక్షా, అది చెప్పడం కష్టం. మచిలీపట్నంలో సైట్ ఎక్వైర్ చేయడంకోసం ధర నిర్ణయించడం జరిగింది. అది రైల్వే వారి సైట్ వారి అనుమతి కూడా దొరికింది తగిన కేటాయింపు చేయడంకూడా

జరిగింది. ఆస్థలం ఎక్వైర్ చేయగానే ప్రెస్ ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కాబట్టి వీలైనంత త్వరలో విద్యార్థులకు యిబ్బంది లేకుండా చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి — అధ్యక్షా! రాయలసీమలో ఏర్పాటు చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాయలసీమ విషయం కూడా కన్సిడర్ చేయబడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :-(నర్సంపేట):- అధ్యక్షా, హెచ్.ఎం.టి. వారు ముద్రణా యంత్రాలను ఇస్తామని ఎంతకాలం క్రితం ఆఫర్ చేసారు. అట్లాగే ఇతర సంస్థలు ఏమైనా చేసాయా ? హెచ్.ఎం.టి వారు చేసిన ఆఫర్ ను స్వీకరించక పోవడానికి కారణం పర్సెంటేజ్ బేరాలు కుదరకపోవడంవల్లనా ? ఆలస్యము అందువల్లనా ?

శ్రీ భవనం వెంకట్రామరెడ్డి:- అధ్యక్షా, చివరనుంచి మొదటికి వస్తాను, పర్సెంటేజ్ బేరాలు కుదరకపోవడ వల్ల ఆలస్యం జరిగినదని అనే మాట అబద్ధం గౌరవసభ్యులకు ఏమైనా ప్రత్యేకమయిన సమాచారం తెలిస్తే అది సరైందే అయితే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము. నాకు పాస్ఆన్ చేయమనికూడా కోరుతున్నాను. కేవలం అనుమానాల మీద నిర్ణయాలకు రావడం మంచిదికాదని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. హెచ్ ఎం టి వారి నుండి, ఇతర సంస్థలనుంచి కూడా మిషనరీ సప్లయికోసం ఆఫర్స్ వచ్చినవి అవన్నీ పరిశీలనచేసి ఏది సరైయితే దానికి యివ్వడం జరుగుతుంది.

9-00 a. m. శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—ఆఫర్స్ వచ్చి ఎంత కాలం అయింది ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్ రెడ్డి :— అది యింకా డిసైడ్ కాలేదు. ఆఫర్స్ వచ్చి ఎంత కాలం అయిందో చెప్పడానికి నాకు యిక్కడ వెంటనే సమాచారం లేదు. ఇంకో ప్రశ్న వేసినట్లయితే చెపుతాను.

శ్రీ ఎస్. సంతోష రెడ్డి (ఆర్మూరు) :— ఈ మంత్రిత్వ శాఖను గౌరవనీయులైన గంగారెడ్డిగారు నిర్వహించేటప్పుడు వారి దృష్టికి అనేకసార్లు తీసుకురావడం జరిగింది. తెలంగాణా ప్రాంతం అంతటికి రాష్ట్ర రాజధాని అయిన హైదరాబాద్ లో ముద్రణాలయం వున్నది తెలంగాణలో ఎక్కడైనా ఒక చోట ముద్రణాలయం ఏర్పాటు చేయాలి అది కూడ నిజామాబాద్ లో చేయాలని వారి దృష్టికి తీసుకురావడ జరిగింది. నిజామాబాద్ లో ముద్రణాలయం ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచన వున్నదా ?

S i B. Venkataram Reddy :—I cannot straight away answer his question Sir. I want a separate question.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు :— గత సంవత్సరం మన రాష్ట్రం లో పాఠ్య పుస్తకాల ముద్రణ కోసం యిక్కడ యిబ్బందిగా వున్న కారణం చేత కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క ప్రింటింగ్ ప్రెస్ కే కాకుండా ప్రైవేటు ప్రింటింగ్

ప్రెస్‌లకు టెక్స్ట్ బుక్స్‌ను ప్రింట్ చేయుడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం అప్పజెప్పినదా? ఆ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ పేర్లు ఏమిటి? వారి కొటేషన్స్ ఉన్నాయా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్ రెడ్డి :— టెక్స్టు బుక్ ప్రెస్ వారు పాఠ్య పుస్తకాల ముద్రణ కోసం ప్రైవేటు వారికి ఎవరికి యిచ్చే అవసరం లేకుండా కార్మికులు అది ఒక సవాల్‌గా తీసుకొని రాత్రింబగళ్ళు పని చేసి యిన్ టైమ్ యివ్వడం జరిగింది ఈ ప్రశ్న అడిగిన సందర్భంగా వారికి నేను అభినందన తెలియ జేస్తున్నాను. టెక్స్టుబుక్స్ ప్రింటింగ్‌కు ప్రైవేటు వారికి యిచ్చే అవసరం లేదు.

Men Lecturers in Government Womens College, Guntur

114—

4872 (N) Q. Sarvasri P. Janardhana Reddy, (Kamalapur) Ch. Ch. Kasaiah (Kothagudem) and P. Venkata Rao (Nuzvidu) :—Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) Whether it is fact that a number of Men Lecturers were appointed in Government Women's College, Guntur ;

(b) if so, the reasons therefor ; and

(c) Whether it is a fact that women Lecturers are agitating due to these appointments ?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్‌రెడ్డి : —(ఎ) మరియు (బి) గుంటూరులోని ప్రభుత్వ మహిళాకళాశాలలో లెక్చరర్లుగా కొంతమంది పురుషులను నియమించిన మాట నిజమే. లెక్చరర్లుగా మహిళ అభ్యర్థులు లభ్యం కానప్పుడు పురుషులను నియ మించటం జరుగుతున్నది. అంతేకాక భార్యా భర్తలు ఇద్దరూ ఉద్యోగస్థులుగా వుండి, భార్య ఏదేని మహిళ కళాశాలలో పనిచేస్తున్నపుడు, ఆ కళాశాలకు లెక్చ రరుగా ఆమె భర్తను బదిలీచేయడం కూడా జరుగుతున్నది.

(సి) శ్రీమతి జి. అశోకలత అనే జూవాలజీ అసిస్టెంటు లెక్చరరును నెల్లూరులోని డి. స. ప్రభుత్వ మహిళాకళాశాలకు బదిలీచేయగా ఆమె తన అయి ష్టాన్ని తెలియపరుస్తూ వ్రాసిన వినతి పత్రం అందింది. అయినప్పటికీ ఆ దరి మిలా, ఆమె నెల్లూరులోనే డ్యూటీలో చేరింది.

పి. జనార్ధనరెడ్డి:—ఈ కళాశాలలో చాల గందరగోళ పరిస్థితి సృష్టిస్తు న్నారు. ఈవెన్ ఇన్ అడ్వాన్స్‌డ్ సొసైటి యిన్ అమెరికా — అక్కడ కూడ విడూనే ఉన్నారు. ఫ్రీ సొసైటీలో కూడ ఇది చాల యిబ్బంది కలిగిస్తున్నది వీరి సమాధానంలో చెప్పారు. క్వాలిఫయిడ్ లెక్చరర్స్ లేక అని చెప్పారు. మీకు తెలుసు, చాల మంది స్త్రీలు ఎమ్.ఎస్ సి., ఎమ్.ఎ. డిగ్రీలలో ఫస్టుక్లాస్ వచ్చి ఉద్యోగాలు లేక బాధపడుతున్నారు. ఆ పరిస్థితులు అట్లా ఉండగా దీనికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడం బాగా లేదు చాలమంది క్వాలిఫయిడ్ టీచర్స్ యివ్వాళ కావాలంటే ఒకే గంటలో ఎందరో వచ్చే అవకాశం వున్నది. మరి ఆ విధంగా చేస్తే స్త్రీలకు అన్యాయం చేసిన వాళ్ళం అవుతాము. ఇకనయినా ఈ పద్ధతిని మార్చుకుంటే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్ రెడ్డి:—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా చాలమంది క్వాలిఫయిడ్ పీపుల్ ఉన్న మాట నిజమే. నాకు కూడ అలాగే అనిపిస్తూ ఉంటుంది అప్పుడప్పుడు. కాని వారిని ఎప్పాయింట్ చేసే విషయంలో మనకై మనమే కొన్ని అవరోధాలు తెచ్చి పెట్టుకున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్ర దేశంలో జోనల్ సిస్టమ్ ఏర్పాటు చేశారు. 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డర్ తీసుకువచ్చి ఈ రాష్ట్రాన్ని వివిధ భాగాలుగా విభజన చేసుకొని ఈ ఏరియానుంచి ఆ ఏరియాకు, ఆ ఏరియానుంచి ఈ ఏరియాకు రిక్రూట్ మెంట్ జరగకూడదని, ట్రాన్స్ఫర్ జరగకూడదని మనం మనం పెట్టుకున్న అవరోధాల వల్ల ఈ విధమైన ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఇందుకు గౌరవ సభ్యులు ఆక్షేపణ చెప్పరు అనుకుంటాను. లేడిస్ కాలేజిలో సాధ్యమైనంతవరకు లేడీస్ ఉన్నచోట తప్పనిసరిగా లేడీస్‌ను వేయాలని ఆదేశం యివ్వడం జరిగింది. పాటిస్తున్నాము. ఎక్కడ జరగలేదంటే భార్యాభర్తలు ఒకేచోట ఉండాలని ప్రయత్నం చేసే చోట అలాంటి ఫెసిలిటీ క్రియేట్ చేయడం కోసం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది. గవర్నమెంట్ వుమెన్ కాలేజిలో ప్రత్యేకంగా కావాలని పురుషులను డంప్ చేయడం జరగడం లేదు. అలాంటిది జరగదు. అలాంటి పరిస్థితులు మనమందరం కలిసి మాట్లాడుకుంటే జరగదు గాని యిలాంటి అవరోధాలు ఉన్నంత కాలం యిల్లాంటి యిబ్బంది కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి వెంకటరావు:—అలా వేయవద్దని మా మనవి. ఎక్కువమంది స్త్రీలు ఉండి ఒక మగ లెక్చరర్ ఉంటే యిబ్బంది. ఎక్కువ మగవారు ఉండి స్త్రీలు ఒకరుంటే యిబ్బంది. అట్లా కాకుండా కొంచెం బాలెన్స్ చేస్తూ సమానంగా ఉండేటట్లు వేస్తే బాగా ఉంటుంది.

శ్రీ బి. వెంకట్రాం రెడ్డి: – వీరు సూచించిన బాలెన్స్ కన్న యింకా ఎక్కువ బాలెన్స్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు.—మంత్రిగారు 6 పాయింట్ ఫార్ములా, జోనల్ సిస్టమ్ మనమే తెచ్చుకున్నాము అన్నారు, వారే తెచ్చుకున్నారు. మేము అంగీకరించలేము. తక్షణమే జోనల్ సిస్టమ్ తొలగిస్తాము అంటే ఏకీభవించి సంతోషించే వాళ్లలో మేము మొదటి వారము. మహిళా కళాశాలలో పురుషులను లెక్చరర్స్‌గా నియమించకూడదని రూల్స్ ఉన్నవా? అలాంటి నిబంధన ఉంటే పెట్టడానికి కారణం ఏమిటి? అలాంటి నిబంధన తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా?

శ్రీ బి. వెంకట్రామ్ రెడ్డి:— పురుషులను ఎప్పాయింట్ చేయకూడదని నిబంధన లేదు. ఒక డైరక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్‌లాగా ఆడవాళ్ళు అక్కడ పని చేసే అవకాశం వున్నప్పుడు దొరికినప్పుడు విధిగా వారిని వేయాలి. ఎలాంటి పరిస్థితులలో అంటే – భార్యాభర్తలు ఒక చోట ఉండేటట్లు చేయుడానికి వీలు కలిగించే పరిస్థితులలో తప్ప వేయకూడదని.

Location of Turmeric Research Institutions in the State

115—

*5024 Q.—Sri S. Santosh Reddy:—Will the Minister for Agriculture and Law be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Central Agricultural Research institute had appointed a Spices Investigation Committee in 1951;

(b) whether it is also a fact that the said Committee had made a recommendation in its report that the Turmeric Research Institute should invarably be located iu the area where the said crop is raised in large quantities:

(c) if so, the places where the Turmeric Research Institutions have been locatad in our State ;

(d) the areas where turmeric crop is being raised in our State ;

(c) whether it is a fact that turmeric crop is being raised in 12000 acres of land in Armur Taluk. Nizamabad District; and

(f) if so, whether Turmeric Research institute will be located at Armur?

వ్యవసాయ మరియు న్యాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ వై. వెంకటరావు): — (ఎ) అవునండీ

(బి) అవునండీ.

(సి) ఆంధ్ర ప్రదేశ వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయం వారు 1968 వరకు గుంటూరు జిల్లా, పెదపాలెంలోని కౌలు భూములలో పసుపు పంటపై పరిశోధన కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. తరువాత ఆ పని కడప జిల్లా, అనంతరాజు పేటలోని ఫల పరిశోధన సంస్థకు మార్చబడింది. అచట విశ్వ విద్యాలయం వారికి భూవసతి, లేబరేటరి సదుపాయాలు వున్నాయి. నిజామాబాదు జిల్లా, రుద్రూరులో కూడా పసుపు పంటపై కొన్ని ప్రయోగాలు జరుపబడుతున్నాయి.

(డి) పసుపు పండించబడుతున్న ముఖ్యమైన జిల్లాలు: 1. గుంటూరు, 2. నిజామాబాదు, 3. కడప, 4. కరీంనగరు. 5. కృష్ణా.

(ఇ) 1977-78 కాలంలో, నిజామాబాదు జిల్లా ఆర్మూరు తాలూకాలో పసుపు పండించబడిన విస్తీర్ణం 2841 హెక్టార్లు లేదా 7021 ఎకరాలు.

(ఎఫ్) ఆర్మూరు తాలూకాలో ఒక పరిశోధనా సంస్థను నెలకొల్పే విషయాన్ని 1975లో ఆంధ్రప్రదేశ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం పరిశీలించింది. నిజామాబాదు జిల్లా, రుద్రూరులోని ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థలో పరిశోధక కృషి తీవ్రతరం చేయడం ద్వారా ప్రాంతపు సమస్యలను పరిష్కరించ వచ్చునని భావించడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. సంతోష రెడ్డి :— మంత్రిగారికి ఆర్మూరు తాలూకా విషయం నా కంటె ఎక్కువ తెలుసు. వారు యిదివరకు పర్యటించారు. రుద్రూరులో ఈ పసుపు పరిశోధనా సంస్థను నెలకొల్పుతున్నాము, అక్కడ తీవ్రతరం చేస్తాము అన్నారు. వారు ఒప్పుకున్నారు. కేంద్రప్రభుత్వ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థ నియమించిన సుగంధ ద్రవ్యముల దర్యాప్తు కమిటి పరిశోధించారు. అటు వంటప్పుడు పెదపాలెంలో ఎందుకు నెలకొల్పారు ? ఆర్మూరు తాలూకాలో ఏడు ఎకరాలలో పండింది. ఆర్మూరుకు రుద్రూరు 40, 50 కిలో మీటర్ల దూరం వుంటుంది. ఏ విధంగా పరిశోధన చేసి పంట పండిస్తారు ? దానికి విపరీతంగా వచ్చే దుంపపుచ్చు రోగమును నివారించడానికి ఏమి చేస్తారు ?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు.— అధ్యక్షా, వాస్తవంగా గుంటూరు, కడప,
9-10 a.m. నిజామాబాదు యీ మూడు జిల్లాలలో ఎక్కువగా పండిస్తారు. భారతదేశంలో 70,000 హెక్టార్స్‌లో పండిస్తుంటే అందులో 15,000 హెక్టార్స్‌లో ఆంధ్ర ప్రదేశంలో పండిస్తున్నారు. ఇదివరకు, '53 లో కొంత ప్రయోగాత్మకంగా గుంటూరు జిల్లా పెదపల్లిలో పెట్టడం, అక్కడ పరిశోధనా సౌకర్యాలు సరిగా లేవని అక్కడ నుండి తరలించడం జరిగింది. గౌ. సభ్యులు చెప్పినట్లుగా స్పయిసెస్ కమిటీ వారి రిపోర్టులో ఎక్కడ కాన్‌సెన్‌ట్రేషన్ వుంటుందో అక్కడ పెట్టమని చెప్పారు. అందుకే మొదట గుంటూరు దగ్గర పెట్టి, ఫెసిలిటీస్ లేక అక్కడ నుండి తరలించారు. అయితే, రుద్రూరు, ఆర్మూరు మొదలయిన మూడు నాలుగు గ్రామాలలో కాన్‌సెన్‌ట్రేషన్ ఎక్కువగా వున్నది. రైతాంగం బాగా పండిస్తున్నారు. అయితే అక్కడొక స్పెసిఫిక్ ప్రాబ్లెమ్ వున్నది. దుంపపుచ్చు తెగులు వున్నది. సీడ్ స్టోరేజ్, స్ప్రౌటింగ్ సమయాలలో యిది వస్తూ ఉంటుంది. సాయిల్‌నుబట్టి కూడా వస్తూ ఉంటుంది. ప్రాబ్లెం ఓరిదుంటెడ్‌గా ఎగ్జామిన్ చేశారు. తక్కిన ప్రాంతాలలోగా కాకుండా, ఆర్మూరు తాలూకాలో టర్మెరిక్ మెయిన్ క్రాప్‌గా వెయ్యరు. మెయిజ్ కలిపి వేస్తారు. మొక్కజొన్న అక్కడ ఎక్కువగా వాడతారు వర్షాకాలంలో యీ వైతోమియం డిసీజ్ ఎక్కువగా వస్తూ ఉంటుంది. 75 లో ఆ సమితి ప్రెసిడెంటు, శాసన సభ్యులు శ్రీ ఎం. నారాయణరెడ్డి వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి వ్రాయడం జరిగింది. హార్టికల్చరిస్టు, స్పెషలిస్టు పోయి పరీక్షించారు, వారు కొన్ని రికమెండేషన్స్ చేశారు. సీడ్‌రేట్ తగ్గినందువలన, మెయిజ్ కూడ కలిపి వెయ్యడం వల్ల యిలా జరుగుతున్నదని, పసుపు మూడు లైన్సుగా వెయ్యాలని, ఇర్రిగేషన్ కండిషన్సు దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆ విధంగా చేస్తే యీ ప్రాబ్లెం కొంత వరకు తగ్గుతుందని రికమెండ్ చేశారు. రుద్రూరులో కాంపొజిట్ లాబ్ ఫెసిలిటీస్ ఉన్నాయి. గౌ సభ్యులు చెప్పినట్లు చాలా దూరం. జగిత్యాల దగ్గర వరల్డు బ్యాంక్ ఎయిడ్‌తో ఒకటి రాబోతున్నది. మెట్‌పల్లి తాలూకాలో పసుపు పంట ఎక్కువగా ఉన్నది. జగిత్యాలలో రాబోతున్నది కాబట్టి అక్కడ పరిశోధన జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. వీరు 12 ఎకరాలు భూమికూడ ఇస్తామన్నారు. వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంవారు కూడా లాబ్ పెట్టడానికి వీలు ఉంటుందేమో కూడ పరిశీలించమని చెబుతాము.

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:— పన్నెండు కాదు, ఇరవై ఎకరాలు యిస్తాము, దయచేసి అక్కడ పెట్టండి.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:— పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు (వుయ్యూరు):— మంత్రిగారు చాలా విపులమైన సమాధానం చెప్పారు. కడప పరిశోధనా కేంద్రం గురించి ఖాయం అయిందా?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:— అనంతరాజుపేటలో ప్రస్తుతమున్నది.

శ్రీ వి శివరామకృష్ణారావు (బద్వేల్):—ప్రత్యేకంగా టర్మెరిక్ కొరకా?

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:— నేను కాంపోజిట్ లాబ్ గురించి చెప్పాను. అందులో టర్మెరిక్ గురించి కూడ జరుగుతుంది. ప్రత్యేకంగా దానికొరకని ఉండదు.

Occupation of the Gram Panchayath Land adjacent to Dak Banglow, Kasamudram by Private Persons

116—

*5926. Q- Sri C. Janga Reddy (Shyampet):— Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether the land adjacent to Dak Banglow, Kasamudram belonged to Gram Panchayath;

(b) if so, whether it is under the occupation of Sri Chotemiya;

(c) whether Fishermen Co-operative society was also allotted the same land; and

(d) the observations of the DPO in his letter No 7981 73 A5, dated 4-5-1977 ?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి):—(ఎ) అవునండి.

(బి), (సి): జీవనోపాధికై తమ వ్యాపారం చేసుకొనడానికి అద్దె ప్రాతిపదికపై తాత్కాలికంగా ప్లాట్లు వారికి కేటాయించబడ్డాయి.

(డి) అమలులోవున్న ఉత్తరువుల మేరకు దుకాణాలను నిర్మించి, కేటాయించే వరకు తగిన ఏర్పాట్లు చేసి తాత్కాలికంగా, నియమావళి ప్రకారం ప్లాట్లను అద్దె ప్రాతిపదికపై కేటాయించవలసిందిగా వరంగల్లు జిల్లా పంచాయతీ అధికారి, కేసముద్రం గ్రామ పంచాయతి ఎగ్జిక్యూటివ్ అధికారిని ఆదేశించారు.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి:— ఈ ప్రాపర్టీ గ్రామ పంచాయతీదా, జిల్లా పరిషత్తుదా? ప్లాట్లు కేటాయించడం గ్రామపంచాయతీ వారి తీర్మానముతోనే చేశారా, లేక మీరు ఇక్కడ నుండి జోక్యం కల్పించుకుని గ్రామ పంచాయతీపై వత్తిడి తీసుకొచ్చి చేయించారా?

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— ఈ ప్రాపర్టి గ్రామ పంచాయితీదే, ఇక్కడ నుండి అర్డర్సు, వత్తిడి చేసింది లేదు. గ్రామ పంచాయితీ నిర్ణయమే.

శ్రీ బి. మశ్చీంద్రరావు:— ఎన్ని రోజుల్లో యీ ప్లాట్లు కేటాయిస్తారు?

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:— సాధ్యమైనంత త్వరలో.

Selling the Lands of Gopinadhaswamy Temple at Purushothamapatnam, Guntur Dist. to the Tenants

117—

*4877. (D) Q.-Sri Kasu Venkata Krishna Reddy (Narasaraopet):— Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are proposals to sell away 245 acres of lands of Gopinadha Swamy Temple at Purushothamapatnam, Guntur District to the tenants ;

(b) if so, the action taken by the Government to stop the same;

(c) whether there are any plans to develop this historical temple; and

(d) if so, when they will be implemented?

దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. వి. చౌదరి) :—

(ఎ), (బి): దేవాలయానికి 258 ఎకరాల 28 సెంట్ల విస్తీర్ణం గల భూమి ఉంది. ఇందులో 64 ఎకరాల 30 సెంట్ల భూమి అర్చకుల ఆధీనంలో వుంది. వారు చేస్తున్న సేవలకు ప్రతిఫలంగా దానిలోని ఫలసాయాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. మిగిలిన దానిలో 164 ఎకరాల 08 సెంట్ల భూమిని కొనుగోలు చేయటానికి సిద్ధంగా ఉన్న ప్రస్తుత కౌలుదార్లకు విక్రయించడానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఈ అమ్మకం వలన సంస్థకు ఎట్టి హాని కలగదు. కావున దానిని ఆపుచేయ వలసిన అవసరము లేదు.

(సి) లేదండీ.

(డి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(L. A Q. No. 118 was not put)

LAQs. Postponed from 13—2—1980.

Leakage of the Question Papers of X Class Public Exams.

23—

*4914-Sarvasri N. Venkata Subbaiah and B, Arumugam : - Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Sri I. Vasanth Kumar, District Educational Officer, Guntur, has been kept under suspension on the

grounds of leaking of information of VII class common examination held in March 1979;

(b) whether the Government are aware that the Xth class (SSC) public examination of April 1979 question papers were leaked out and printed and published in news papers in advance;

(c) if so, the action taken against the Commissioner of Government examinations;

(d) if not, the reasons therefor;

(e) whether it is a fact that Government have issued standing orders that no Government servant (Gazetted and non-Gazetted) should be kept in one post/place for more than 3 years;

(f) whether it is a fact that the Director of School Education is being continued in the same post for more than 3 years; and

(g) if so, the reasons therefor?

విద్యాశాఖమంత్రి (శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి):—

(ఎ) అవునండి.

(బి) అవునండి.

(సి) ప్రశ్నా పత్రాలు వెల్లడి అయినందుకు ప్రభుత్వ పరీక్షల కమీషనరు బాధ్యులు కారని విచారణల ద్వారా తెలిసింది. అందుచేత, చర్య తీసుకునేందుకు ఆయనపైన ఏ విధమైన కేసు లేదు.

(డి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇ) అవునండి కీలకమైన స్థానాలుగా పేర్కొన్న పదవులకు సంబంధించి మాత్రమే అలాంటి ఉత్తరువులు జారీచేశారు. ఇతర పదవులకు సంబంధించి అయితే. ఒక పదవిలో కనీసం మూడు సంవత్సరములు సర్వీసు ఉన్ననే తప్ప ఏ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని ఒక స్థలము నుండి మరొక స్థలమునకు బదిలీచేయరాదని ఉత్తరువులు జారీచేశారు.

(ఎఫ్) అవునండి.

(జి) పాఠశాల విద్యాశాఖ డైరెక్టరుయే శాఖాధిపతిగా ఉంటారు. అదే పదవిలో శాఖాధిపతులు మూడు సంవత్సరాలకంటే ఎక్కువకాలం అదే పదవిలో కొనసాగరాదనే నియమం గాని ఉత్తరువుగాని ఏదీ లేదు.

Demands of A. P. Teachers

24—

*3931-N- Sri Ch. Rajeswara Rao :—Will the Minister for Education be pleased to State :

(a) whether it is a fact that the Federation of Andhra Pradesh Teachers' Organisation have staged a dharna throughout the State on 24-1-1979 :

(b) if so, the demands of the teachers for which they are agitating ; and

(c) the action that has been taken by the Government to redress the grievances ?

శ్రీ బి. వెంకటరామరెడ్డి :—(ఎ) అవునండీ. ఆ రోజున కొన్నిచోట్ల ధర్నా జరిపారు.

(బి) వివరణ సభా సమక్షంలో ఉంచబడింది.

(సి) 1 నుండి 17 వరకు పేర్కొనబడిన అంశాలపై ప్రభుత్వం ఉత్తరువు జారీ చేసింది. 18 నుండి 34 అంశాల విషయం పరిశీలనలో వుంది.

35 వ అంశం విషయంలో ప్రభుత్వం సిద్ధాంత రీత్యా ఆమోదించింది సిబ్బందితోను, ప్రభుత్వంతోను పాఠశాల యాజమాన్యం ఒక ప్రత్యేక ఒడంబడికను వ్రాసుకొనుటకు లోబడి పూర్తి సహాయం పొందుతున్న పాఠశాలలకు చెందిన బోధన మరియు బోధనేతర సిబ్బంది వేతనాలను బ్యాంకు ద్వారా చెల్లించాలని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. కొంత భాగము సహాయము మాత్రమే పొందుతున్న సంస్థల విషయంలో వేతనాలను చెల్లించే పద్ధతులను నిర్ణయించడానికి ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని నియమించింది. పద్ధతులను నిర్ణయించేటప్పుడు బోధన మరియు బోధనేతర సిబ్బంది వేతనాలను నేరుగా చెల్లించే విషయంలో కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రాలలో అమలులో వున్న పద్ధతులను దృష్టిలో పెట్టుకొనవలసిందని, నిర్ణయించబడే పద్ధతుల వల్ల ప్రభుత్వానికి ఎట్టి అదనపు ఖర్చు వుండరాదని ఆ కమిటీని కోరడం జరిగింది.

36 నుండి 38 అంశాల విషయంలో ప్రభుత్వానికి చాలా పెద్ద మొత్తం ఖర్చు కాగలదు. ఏ యేటికాయేడు లభ్యమయ్యే అదనపు ఆర్థిక వనరులను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రభుత్వం ఈ అంశాలపై చర్య తీసుకొంటుంది.

39–43 అంశాలను ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు.

Paper Laid on The Table of the House-vide LAQ. No. *3931-N

DEMANDS OF FAPTO

No. Subject.

1. Marriage loan–Extension of facility to teachers of schools under local bodies.
2. Festival advances-Extension of facility to teachers of schools under local bodies.
3. Voluntary retirement of teachers of non-Government schools after 20 years of service on par with Government schools teachers

4. Payment of ex-gratia amount to meet the expenditure on obsequies applicable to teachers of Government schools to be extended to teachers of schools under local bodies.

5. Surrender leave facility—Extension to teachers of educational institutions under local bodies and aided managements.

6. Sanction of maternity leave for 3 months-Extension to teachers of educational institutions under local bodies and aided managements.

7. Appointment of sons and daughters of deceased teachers Extension of orders to teachers of schools under local bodies.

8. House Rent allowance and City Compensatory Allowance Recovery of amount by private managements to be stopped-Instructions issue of -

9. Payment of arrears to teachers in Panchayat Samithis and Zilla Parishads prior to 1-4-1968.

10. Language Pandits posts in Hindi, Telugu and other languages wherever necessary and Physical Education Training posts should be created in all Upper Primary Schools.

11. Establishing an effective machinery at all levels to discuss and settle the problems of teachers.

12. Additional increments for higher qualifications of teachers.

13. Relaxation of rule prescribing 7 years B.Ed., service for promotion to post of Grade-I school assistants and Hindi Pandits (Agreed to examine the possibility of reducing the period upto 5 years.)

14. Payment of project allowance and Home Rent allowance to the teachers working in Project site (Pochampad Project).

15. Allowing a scale of Rs. 250-450 to un-qualified music teachers,

16. Teacher pupil ratio to be reduced.

17. Conversion of temporary posts of teaching and non-teaching staff of Government into permanent posts.

18. Leave Travel Concession-Extension of facility to teachers of schools under local bodies.

19. Release of selection grade posts to teachers for the years 1976-77 and 1978

20. FAPTO should be associated with the formulation and implementation of all educational policies.

21. Provision of house sites to all teachers to organise house building societies - Instructions to be issued to Collectors to allot land.

22. Enhancement of special casual leave to office bearers of Teacher Unions.

23. Single teacher schools should be converted into plural teachers schools.

24. Medical facilities available to teachers of Government schools-Extension to teachers of schools under local bodies.

25. Group Insurance Scheme for teachers.

26. Release of services of principal office bearers for organisational work.

27. Grant of permanant exemption to all un-qualified Arts and Crafts teachers, Drawing Masters and Pandits who have put in ten years of service.

28. To allow incentive increments to teachers who have undergone family planning operation prior to 20-8-1976.

29. Weaver of condition that secondary Grade Basic Traning teachers should reach the maximum in time scale to be eligible for selection grade.

30. Teachers appointed in time scale of 30-42-54 during 1956-57 to be brought on par with the teachers appointed after 1958

31. Scrapping of Conduct Rules and Confidential Reports for teachers.

32. Taking over of aided schools by Government in agency areas

33. Proposal to make the seniormost school Assistant as in-charge Headmaster with suitable Allowance.

34. Providing training facilities to all categories of un-trained teachers on full pay.

35. Direct payment of salaries to teachers in aided schools

36 Taking over of all aided schools under private managements

37 Physical conditions of sehools as buildings, Laboratory, Furniture and equipment should be improved

38 All schools should be staffed as per Andhra Pradesh Educational Rules

39. Pension-Enhanced D. A. two instalments to be given to retired teachers of non-Government schools who got pension on par with the Government teachers.

40. According trade union rights to teachers organisations.

41. Enhancement of remuneration for spot valuation to be considered.

42. Promotional avenues to non-Government teachers in (a) Adult Education and (b) Assistant Lecturers in Teacher Training Institutes.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—1-4-68 కి పూర్వం ఏరియర్స్ గురించి ఇందులో ఉంది, అది ఏమైనది ? టీచర్ ప్యూపిల్ రేషియో తగ్గించాలనే విషయంలో ప్రభుత్వ ఆలోచన ఏమిటి ?

శ్రీ బి. వెంకటా్రమరెడ్డి:—మొదటి విషయం-పది సంవత్సరాలుగా 99 లక్షలు బాకీ ఇవ్వవలసి ఉంటే ఈ సంవత్సరం పది లక్షలు మంజూరు చేసి దఫాలు వారీగా ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ బాకీ తీర్చడం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. టీచర్ ప్యూపిల్ రేషియో ఆదర్శమైన రీతిలో ఉండాలనేదే ప్రభుత్వ లక్ష్యం. ఐతే వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఇప్పుడుండే రేషియో తగ్గించుకుంటూ పోవాలనే ఉద్దేశంతోనే ప్రతి సంవత్సరం అదనంగా కొన్ని వేల పోస్టులు మంజూరు చేస్తున్నాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఏరియర్స్ విషయంలో పది లక్షలు చెల్లించారు. మిగతాది ఎంత కాలంలోగా చెల్లిస్తారు ? ఇది 1968 కి చెందింది.

శ్రీ బి. వెంకటా్రమ రెడ్డి:—పది సంవత్సరాలుగా దీని సంగతి ఎత్తుతున్న వారు లేరు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం పే చేయడం ప్రారంభించింది. ప్రతి సంవత్సరం వీలైనంతవరకు పెంచి చేయాలనే ఉద్దేశం ఉంది. ఈ సంవత్సరం బడ్జెటును మనస్సులో పెట్టుకొని ఇంకా ఎక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):— ఫెడరేషను వారితో ఫైనలుగా సంప్రదింపులు జరిపి వారి సమస్యలు శాశ్వతంగా పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ బి. వెంకటా్రమ రెడ్డి:—ఉపాధ్యాయుల సమస్యలు విద్యా సమస్యలు శాశ్వతంగా పరిష్కారమయ్యే అవకాశం ఉండదని నా ఉద్దేశం. అట్లా పరిష్కారమైతే స్టాటిక్ ఐపోతుందని నా ఉదేశం. ఐనప్పటికి సాధ్యమైనంతవరకు ఎంత ఎక్కువగా వీలైతే అంత ఎక్కువగా పరిష్కారం చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్న వేసిన నాటికి ఇప్పటికి చాలా ప్రగతి సాధించడం జరిగింది

LAQ Postponed from 20-2-1980

Construction Of Semi-Circular Queue For The Pilgrims At Tirumala

61—

*5603:—Sri K. B. Siddaiah:—Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a semi circular queue complex to accommodate 14,000 pilgrims will be constructed at Tirumala at a cost of Rs.12 crores providing all facilities to the pilgrims; and

(b) it so, the time by which the said new queue complex will be constructed ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :-(ఎ) తిరుమలలో రూ. 120 లక్షల వ్యయంతో 14,000 మంది యాత్రికులకు వసతి ఉండేటట్లు ఒక అర్ధ వృత్తాకారపు క్యూ సముదాయాన్ని నిర్మించాలని ప్రతిపాదించబడింది.

(బి) పని పూర్తి చేయడానికి నిర్ణయించిన కాలం, ఆ పని అప్పగించు తేదీ నుండి 18 నెలలు.

శ్రీ కె. బి. సిద్దయ్య (పుత్తూర్) :—తిరుమలలో వేల కొలది యాత్రికులు గంటల తరబడి క్యూలో ఉండకుండా దైవ దర్శనం చేసుకోడానికి ఏమి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :— 120 లక్షల రూపాయల వ్యయంతో క్యూ కాంప్లెక్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి 1975 వ సంవత్సంలో ఒక సెమినారులో పరిశీలన చేసిన తరువాత టౌన్ ప్లానింగు డైరక్టరుకు పంపి తరువాత ఎక్స్‌పర్ట్స్ వల్లనే ఈ కార్యక్రమం ఆలోచించాలనే ఉద్దేశంతో ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ, మద్రాసు, స్ట్రక్చరల్ ఇంజనీరింగ్ సెంటర్, మద్రాసు వారు కూర్చుని 120 లక్షల వ్యయంతో ఈ క్యూ కాంప్లెక్స్ నిర్మాణానికి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఆ పని పూర్తి చేయడానికి టెండర్లు పిలిచారు, ఒకే ఒక టెండరు వచ్చింది. వారు 82 శాతం ఎక్సెస్ పెట్టారు. అది ఇవ్వడానికి వీలు లేదని రెండో టెండరు పిలవడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ప్రస్తుత పరిస్థితి రెండవ టెండరు పిలిచే దశలో ఉంది.

శ్రీ కె. బి. సిద్దయ్య :— ఈ క్యూ కాంప్లెక్స్‌లో ఏ వీ సౌకర్యాలు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :—యాత్రికులు ఇందులోనికి వెళ్ళిన తరువాత అక్కడ వారికి అవసరమైన తిండి వగైరాలు, మిగతా సహజమైన ఆవసరాలు తీర్చుకోడానికి ఏర్పాట్లు బైటకు పోనక్కరలేకుండా ఒకటి రెండు అంతస్థులలో ఏర్పాటు చేయబడింది.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— దైవ దర్శనం కొరకు క్యూలో లేకుండా దేవుణ్ణి గర్భ గుడి నుంచి బైటకు తెచ్చి వీధిలో పెడితే ఒకే సారి దర్శనం చేసుకునే భాగ్యం కలుగుతుంది కనుక ఆ విషయం పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. చౌదరి :— అటువంటి ఆలోచన లేదు.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 120-ఎ షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ పోస్టుపోన్ చేస్తున్నాను.

120—B

Raising Of Prices Of Food Grains

S.N.Q. No 5765-S—Sri K.Bapi Raju : —Will the Minister for Agriculture and Law be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to seek to raise the floor prices of food grains;

(b) if so, from which date; and

(c) if not, the reasons therefor?

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

(సి) భారత ప్రభుత్వం రాబోయే 1980—81 సంవత్సరానికి ధర నిర్ణయ విధానాన్ని పరిశీలించేటప్పుడు ఈ విషయం గూర్చి భారత ప్రభుత్వంతో సంప్రదించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకలూరు) :— ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ధాన్యం రేటు పెంచుతారని రైతులు చాలా ఆనందిస్తున్నారు. 1980-81 కి సంబంధించి కమిషను కూర్చుంటారని అంటున్నారు. ఈ లోపల ఎమెర్జెన్సీగానైనా ఏమైనా చేయకూడదా? ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు చట్టాలు చేసుకుంటున్నాం కదా. రైతులకు ధాన్యం ధర పెంచే నిర్ణయం తీసుకోకూడదా? ఈ వేళ వరకు ఏ నాడైనా ఏ ప్రభుత్వమైనా ధాన్యం రేటు పెంచిందంటే అది రైతుకు ఉపయోగపడడం లేదని స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. నిరుడు రైతులు ధాన్యం మిల్లర్లకు అమ్ముకున్న తరువాత రేటు పెంచారు. మార్చి నెలాఖరులోపల ఏమైనా రేటు పెంచితేనే రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది. ఆ ఉద్దేశంతోనే నేను ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. ఢిల్లీ వెళ్లి ఎడిషనల్‌గా ఏమైనా రేటు—అక్కడ కూడా ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఉంది కదా—అక్కడ పోరాడి తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తారని అనుకున్నాను కాని మంత్రి గారు ఈ రకంగా జవాబు చెబుతారని అనుకోలేదు. ఈ రకంగా చెప్పడం న్యాయం కాదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ పి. గంగారెడ్డి:—150 రూపాయల కనీస ధరను ఫిక్స్ చేయాలని ఎపిసి ని మన ప్రభుత్వం కోరింది. సంవత్సరానికి ఒకసారి వారు కూర్చొంటారు ముఖ్యమంత్రుల కాన్ఫరెన్సు లో చర్చిస్తారు. రాబోయే సీజను ధర పెంచాలని రిప్రిజెంట్ చేశారు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వుంది. 9-30 a.m.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:— కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి రావ్ బీరేంద్ర సింగుతో మాట్లాడినట్లు, వారు ప్రామిస్ చేసినట్లు, చాలా ఉత్సాహముతో మన

వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు చెబితే ఈ హార్వెస్టింగ్ సీజనుకు ముందే అటువంటి హెచ్చు రేటు వస్తుందని ఎదురుచూశాము. అందువల్ల వ్యవసాయశాఖమంత్రిగారు దీనిపైన ఒక మాట చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ వై. వెంకటరావు:—ధాన్యము మార్కెటులో ప్రవేశించడానికి ముందే ధరలను ఫిక్స్ చేయాలనీ, రైతు తన ధాన్యాన్ని అమ్ముకొన్న తరువాత ధరలు ప్రకటించబడుతున్నాయనేది వాస్తవమే. కాటన్ గ్రోయింగ్ స్టేట్సు మంత్రుల కాన్ఫరెన్సుకు మొన్న 15 న ఢిల్లీ వెళ్లినపుడు కేంద్ర వ్యవసాయశాఖమంత్రి గారితో విపులంగా చెప్పాము. సీజను ప్రారంభము కావడానికి చాలముందు గానే ధరలను నిర్ణయిస్తే దేనికి ఎక్కువ ధర వస్తుందనుకొంటే దానిని రైతు పండించుకొంటాడు, అని చెబితే వారు కూడ ఈ నిర్ణయానికే వచ్చారు. అనాడు కాబినెట్ మీట్ అయి రెమ్యూనరేటివ్ ప్రైస్ వచ్చే విధంగా వుండాలని, ఎపిసి పరిధిలోకి టొబాకో, చిల్లీస్ని తీసుకురావాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. రైతుకు రెమ్యూనరేటివ్ ప్రైస్ రావడానికి ధర అయినా పెంచాలి, లేకపోతే ఇన్పుట్స్ ధరలు అయినా తగ్గించాలని చెప్పాము. రెమ్యూనరేటివ్ ప్రైస్ వస్తుందని నిర్ణయించడం జరిగింది. మా సహచరమంత్రిగారు చెప్పినట్లు ఇదివరకు రు.120లు అయినా యిస్తే కాని వీలులేదని మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. కాటన్కి సంబంధించి యితర దేశాలనుంచి ఇంపోర్ట్స్ ఆపివేస్తే రైతులకు ఎక్కువ ధర వస్తుందని చెప్పాము. దానికి ఒప్పుకొనడం జరిగింది. లాంగ్ స్టేపుల్ కాటన్ భారతదేశంలో 50 వేల బేల్స్ కావలసివస్తే 85 వేల బేల్స్ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను, కోయంబత్తూరులోను ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నాయి. ఆ గ్యాప్ని పూర్తి చేస్తామని చెప్పాము. కాటన్ గ్రోత్లో ప్రపంచంలో రెండవ స్థానములో వున్న సూడాన్ పోయి భారతదేశము వచ్చింది. మన కాటన్ సుపీరియర్ వెరైటీ. ఎక్కువ ధర కావాలని అడిగాము.ఇంపోర్ట్ అని ఎక్కువ ధర యిస్తే తప్ప ఎక్కువ ప్రొడ్యూస్ చేయడానికి అవకాశం వుండదని చెప్పాము 1973-74లో వరలక్ష్మి కాటన్కి రూ. 500 లు ధర వచ్చింది. తరువాత సీజనులో రూ. 400 తరువాత రూ.300 లకు వచ్చింది. ఎక్కువ ఉత్పత్తి సాధించాలంటే మంచి ధర వుండాలి అని చెప్పాం. కేంద్రప్రభుత్వ ఆలోచనలో కూడ వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు:—క్వింటాలుకు రు. 120 లు యివ్వాలని కేంద్రానికి రికమెండ్ చేశామని మంత్రిగారు అన్నారు. సంతోషము, కేంద్రానికి సంబంధించినంతవరకు వచ్చే ఖరీఫ్ పంటలకు ముందు నిర్ణయిస్తారు. రబీ పంట వస్తున్నది. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం స్టేటు సివిల్ సప్లయిస్ కార్పొరేషను ద్వారా రూ. 120 లకు కొనే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు:—ఈ సమస్య గౌరవ సభ్యులకు తెలియనిది కాదు. ధరలను కేంద్రప్రభుత్వము నిర్ణయించాలి. తమిళనాడు పెంచారు కదా! మన వాళ్లు ఎందుకు పెంచకూడదని వారు అంటారు. తమిళనాడు సర్ప్లస్ 2 లక్షల టన్నులు, మన సర్ప్లస్ 22 లక్షల టన్నులు. మన కన్సమ్షన్ మీట్ అయిన తరువాత, లెవీ కాంపొనెంట్ తీసివేసిన తరువాత మన మార్కెటులో సర్ప్లస్

22 లక్షల టన్నులు. తమిళనాడులో యఫ్.సి.ఐ సెంటర్లకు వచ్చేది ఏమీ లేదు. అక్కడ మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ తక్కువ వుంది. వారు చేసినట్లు మేము పెంచడానికి అవకాశంలేదు.

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు :—అక్కడ 2 లక్షలు, యిక్కడ 22 లక్షలు మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ అంటే రైతులు ఎట్లా బాగుపడతారు? మేము కొనము అంటే ఎట్లా? 5 లక్షల టన్నులు కొనండి. వారు వట్టి మాటలు చెప్పి కొనకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు:— మన రైతులకు ఉపయోగపడేవిధంగా చేయడానికి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వుంది. మనకు ఏ విధంగా వీలు వుందో ఆ విధంగా తెచ్చుకోవాలి. గత సంవత్సరం జొన్న విత్తనాలు తెప్పించి మన రైతులకు యిచ్చాము, ఈ సంవత్సరం కూడా ఇన్‌సెంటివ్స్ యివ్వాలని కోరుతున్నాము. ఇటువంటి ఇన్‌సెంటివ్స్ ఇండియా గవర్నమెంటు నుంచి తీసుకొని రైతులను ఉత్సాహపరచాలి. మరొక ప్రక్క కన్స్యూమర్ గోల చేయకుండా చూసుకోవాలి.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—పంటలు వేయకముందే ఫలానా రకం ధాన్యానికి ఈ ధర వుంటుందని గ్యారంటీ యిస్తూ ఒక ప్రకటన చేసే పాలసీని అవలంభిస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు:—పంటలకు యింత ధర వుండాలని ఒక స్టాట్యూటరీ ప్రైస్ కావాలి. దానికి తక్కువ వుంటే పనిష్ చేయాలి. అంతకంటే తక్కువ ప్రైస్‌కి కొంటే పనిష్ చేయాలని ఇండియా గవర్నమెంటుకి వ్రాశాము. సోయింగ్ సీజన్‌కి ముందే ధరలు నిర్ణయిస్తే ఏ పంటకు ధర బాగుంటే ఆ పంట రైతు వేసుకొనడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు: — ఇక్కడ నూటికి 80 మంది రైతులను గూర్చి చర్చిస్తారు. నెల్లూరు మొలకొలుకుల గురించి చెప్పారు. దానికి మొండి చెయ్యి చూపించారు. ఇంక ఎవ్వరూ ధైర్యము చేయరు. ధరలను పెంచాలని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరే ప్రతిపాదన వుందా అని ప్రశ్నలో అడిగారు. దానిలో ఫుడ్‌గ్రేయిన్స్ రైస్ ఒక్కటే కాదు. మిగతావి వున్నాయి. వాటి రేట్లు పెంచాలని అడిగే ప్రతిపాదన వుందా? మన ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన ధరలకు మాకు తెలియ చేస్తారా ?

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—18 వ తేదీన ఎ.పి.సి. మీట్ అయినది. దానికి ఇక్కడ నుంచి మన అధికారులను పంపించాము. తరువాత మన ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా వారిని కలిసారు. గ్రౌండ్‌నట్‌కి రు. 260 లు, సన్ ఫ్లవర్‌కి రు. 260 లు బ్లాక్ గ్రామ్, రెడ్ గ్రామ్, గ్రీన్ గ్రామ్‌కి రు. 250 లకు తక్కువ కాకుండా ధర ఫిక్స్ చేయాలని మన అధికారులు అడిగారు. ఫుడ్‌గ్రెయిన్స్‌కి ఇది వరకే అడిగాము. కోర్స్ గ్రేయిన్స్‌కి వారు యిదివరకే ఫిక్స్ చేశారు. క్వింటాల్‌కి రు. 95 లు ఫిక్స్ చేశారు కదా. కాని మాకి జొన్న రు. 88 లకంటే ఎక్కువ ధరకు కొనడం లేదు. ఇది ఖమ్మం, నందిగామ, జగ్గయ్యపేట ప్రాంతాలలో ఎక్కువ పండుతుంది. యఫ్.సి.ఐ. 7,8 సెంటర్స్ పెట్టి ఈ మాకి జొన్న కొనాలని చెబుతున్నాము.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు:— మీరు ప్రతిపాదించిన రేటు ఎంతో మాకు తెలియజేస్తారా ?

9-40 a.m. శ్రీ వై. వెంకటరావు — గత సంవత్సరం మీటింగుకు మేము వెళ్ళి చెప్పాము. ఎ.పి.సి. పరిధిలో కొన్ని లేవు. ఎ.పి.సి. కొన్ని రికమెండ్ చేస్తే ప్రభుత్వం తరువాత రేటు నిర్ణయిస్తుంది. ఈ సంవత్సరం పిలుస్తారు. టొబాకో వంటివి ఎ.పి.సి. పరిధిలోనికి వస్తాయి. వారు అక్టోబరు, నవంబరు నాటికి నిర్ణయిస్తారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఎగ్రికల్చరల్ ప్రైస్ కమీషన్ రాగి, సజ్జ వాటికి సపోర్టు ప్రైస్ 97 రూపాయలు ఫిక్స్ చేశారు. దానిని కొనే నాధుడు లేడు. మీరు ఫిక్స్ చేసిన సపోర్ట్ ప్రైస్‌కు అయినా కొనుగోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వున్నదా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు:—క్వింటాల్ 95 రూపాయలకు ఫిక్స్ చేశారు. ఓపెన్ మార్కెట్‌లో 82-8 కంటే ఎక్కువకు కొనడం లేదు. ఎఫ్.సి.ఐ. వారు సెంటర్స్ ఓపెన్ చేసి 92 రూపాయలకు కొంటున్నారు, 91కు పైన కొంటే రైతు బాగుపడడు. ఈవిధంగానైనా కొనండి అని యూనియన్ ఎగ్రికల్చరల్ మినిష్టరుగారిని, ఆఫీసర్స్‌ను కోరడం జరిగింది. దీనిని రిఆర్గనయిజ్ చేసి ఎక్స్ఛేంజ్ ఫంక్షనింగ్‌లో మార్పు చేయాలని కూడా కేంద్రప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:—ధాన్యానికి రిలాక్సేషన్ ఇవ్వాలి. రెండు మూడు పర్సెంటు ఇంకా ఎక్కువ ఇచ్చినా కూడా నష్టం ఉండదు. తవుడు, చిట్టు వస్తుంది. చిట్టు రేటు బియ్యం రేటు కంటే ఎక్కువ ఉంది, కొనాలంటే రూల్స్ అడ్డం వస్తున్నాయి. క్వాలిటీ ఇన్‌స్పెక్టర్సు సహకరించలేకపోతున్నారు. ఉపకారం చేయడానికి వీలు లేకుండా వున్నది కనుక రూల్స్‌ను రిలాక్స్ చేస్తారా?

శ్రీ వై. వెంకటరావు:— నాణ్యత ప్రమాణాల విషయంలో రిలాక్స్ చేయాలని కోస్తా జిల్లాలో దెబ్బ తిన్నప్పుడు నేను యూనియన్ ఎగ్రికల్చరల్ మినిష్టరుగారికి రెండుసార్లు వ్రాశాను. వారు పరిశీలిస్తున్నామన్నారు. మొన్న పోయినప్పుడు చెప్పారు ఎంతవరకు వీలయితే అంతవరకు చేస్తామంటున్నారు. కాని ఇంతవరకూ చేయలేదు. పాత ధాన్యం వుంది. ఇప్పుడు ధాన్యం వెస్టు గోదావరి జిల్లా ప్రాంతంలో రెడీగా వుంది. ఎఫ్.సి.ఐ. సెంటర్స్ తెరచి క్రిందటి సంవత్సరం ఎ.పి.సి. వారు ఏ రేటు నిర్ణయించారో దాని తగ్గకుండా కొనాలని అవసరమైతే రంగారెడ్డిగారితో మాట్లాడి వారు కూడా కొనటానికి చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Re-Employment of Retired Doctors

119—

*4720 Q.—Sarvasri Ch. Rajeshwara Rao and Poola Subbaiah:—Will the Minister for Health and Medical be pleased to state ;

(a) The number of retired Doctors re-employed in various posts now and the basis on which they are appointed ;

(b) the number of retired Doctors appointed now as Directors or as Honorary Doctors attached to the hospitals and the criteria for the same ;

(c) whether it is a fact that a retired Physician has been appointed as a Professor in Cardiology ; and

(d) if so, the grounds on which he has been appointed ?

(ఎ) వైద్య ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి (శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్):— (ఎ) డా॥ ఎస్.ఎన్. మాథుర్ గారు వైద్య, ఆరోగ్య సర్వీసుల డైరెక్టరుగా పనిచేసి, రిటైరు అయినారు. ఆ శాఖలో ఆయనకు గల గత అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని 1-12-1978 తేదీ నుండి ఒక ఏడాది పాటు స్పెషల్ ఆఫీసరుగా నియమించారు. జంట నగరాలలో మెరుగైన ఆసుపత్రి సదుపాయాలను కల్పించటంలో ఒక ప్రణాళికను రూపొందించే పని ఆయనకు అప్పగించారు. తదుపరి ఉత్తరువులు ఇచ్చేవరకు ఆయన పునర్నియామకపు గడువు పొడిగించారు.

(బి) డా॥ పి. శివారెడ్డిగారిని ఆపరేషన్ క్యాటరాక్టు ప్రాజెక్టుకు గౌరవ డైరెక్టరుగా నియమించారు. వారికి ఈ రంగంలో వున్న ప్రత్యేక నిపుణతే, ఆయన నియామకానికి కారణం.

(సి) మరియు (డి) లేదండీ.

డా॥ బి. కె. నాయక్‌గారు ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ మెడిసిన్‌గా పనిచేసి రిటైరు అయినారు. ఆయనకు కార్డియాలజీలో గల అనుభవం దృష్ట్యా ఆయనను ఎమిరిటస్ ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ కార్డియాలజీగా నియమించారు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—మేము పోయినసారి శాసనసభలో గాంధి హాస్పిటల్ సూపరింటెండెంట్‌గా వున్న రాజగోపాలన్‌గారికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇవ్వాలని చాలా మంది సభ్యులు తెలియజేయడం, దరఖాస్తు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అప్పుడు ప్రభుత్వం మేము రిటైర్ అయినవారికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇచ్చేది లేదని తెల్పింది. ఆ వాగ్దానానికి భిన్నంగా ఈ ఎక్స్‌టెన్షన్స్ ఎందుకు ఇచ్చారు ? మన రాష్ట్రంలో ఓపెన్ హార్ట్ సర్జరీలో అనుభవం వున్న డాక్టర్ రాజగోపాలన్‌గారు ఒక్కరే ఒక్కరు. వారికి ఆ సదుపాయం నిరాకరించడానికి గల కారణాలు ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—ఎక్స్‌టెన్షన్ ఎవరికీ ఇవ్వలేదు. మాథుర్ గారికి ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇవ్వలేదు. రీఅప్పాయింట్‌మెంటు ఇచ్చాము. Cardiology Professor is not an appointment. It is a privilege conferred upon a professor and we would like to take his experience into account. వారికి వున్న అనుభవాన్ని బట్టి చేశాము. వారికి హాస్పిటల్స్‌కు వెళ్లేపని వుండదు లెక్చర్ ఇవ్వటమే. వారికి జీతం ఇవ్వము, భత్యం ఇవ్వము,

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఎక్స్‌టెన్షన్ ఇవ్వటంలేదు, వారి నైపుణ్యతను బట్టి, అనుభవాన్ని బట్టి వారి సర్వీసెస్ ఉపయోగించుకోటానికి రిఎప్పాయింట్‌మెంటు ఇచ్చామన్నారు. అలాగే రాజగోపాలన్‌గారిని ఆనరరీగా రిఎప్పాయింటు చేస్తామని మొదట చెప్పారుకాని తరువాత చేయలేదు. న్యాయంగా వుండటానికి, విచక్షణ లేకుండా వుండటానికి వీరి సేవను కూడా ఉపయోగించుకొనే పద్ధతిలో ప్రభుత్వం తిరిగి ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—రాజగోపాలన్‌గారిని నియామకం చేస్తామని మేము అనలేదు. ఈ విషయం అనేకసార్లు ఎసంబ్లిలో, కౌన్సిలులో కూడా వచ్చింది. వారి రిప్రజెంటేషన్ ఎగ్జామిన్ చేశాము. చేశాక నిరాకరించడం జరిగింది. ఆ ప్రసక్తి లేదు.

Sri B, Machinder Rao :—Last time when I asked this question the Minister told us that he has submitted an application for honorarium and honorary doctor will be appointed. Now he says he has not given an application and he has not considered.

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—రిప్రజెంటేషన్ వచ్చింది. పరిశీలించడం జరిగింది. తరువాత నిరాకరించడం జరిగింది

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—ముగ్గురు డాక్టర్ల సేవను ఉపయోగించుకొంటున్నప్పుడు ఓపెన్ హార్టు సర్జరీలో నిపుణుడైన రాజగోపాలన్‌గారి సర్వీసులు కూడా ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఇటువంటి డిస్క్రిమినేషన్ లేకుండా వారికి రిఎప్పాయింట్‌మెంట్ ఇవ్వటానికి పూనుకుంటారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్‌మోహన్ :—రిప్రజెంటేషన్ బాగానే వుంది. గౌరవ సభ్యులు వారి తరఫున వకాలత్ చేయడం బాగానే వుంది. కాదనడంలేదు. రాజగోపాలన్‌గారి విషయంలో ప్రభుత్వం పరిశీలించడం జరిగింది: తరువాత వారి రిప్రజెంటేషన్ నిరాకరించడం జరిగింది. ఇక్కడ డిస్క్రిమినేషన్ అనే ప్రశ్న లేదు. ఎవరు అవసరం అనుకుంటే వారిని గవర్నమెంటు తీసుకుంటుంది. రాజగోపాలన్‌గారి సర్వీసు అవసరం అనుకుంటే పరిశీలిస్తుంది కాని ఇప్పుడు వారి రిప్రజెంటేషన్‌ను పరిశీలించిన తరువాత నిరాకరించడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మా పాయింటు అదే. డాక్టరు శివారెడ్డి రిటైరు అయి చాలా ఏండ్లు అయి ది అయినా కూడ వారి అనుభవం కావాలని ఏదో రూపములో ఎక్స్‌టెన్షన్ యిస్తూ వచ్చారు. అదే రకంగా మాథూర్ రిటైర్ అయిన తరువాత ఆయన అనుభవం తీసుకోడానికి ఎక్స్‌టెన్షన్ అనండి, మరొకటి అనండి ఏదో రకంగా ఆయన సర్వీసెస్‌ను వుపయోగించుకొంటున్నారు. అదే రకంగా బి. కె. నాయక్‌గారి అనుభవాన్ని తీసుకుంటున్నారు. అదేవిధంగా రాజగోపాల్‌గారి అనుభవాన్ని తీసుకోడానికి ఏ కారణాల చేత నిరాకరించారు? అనుభవం లేదు పనికిరాడని నిరాకరించారా? లేకపోతే మంత్రిగారితో దెబ్బలాడారనో లేక మాథూర్‌గారితో దెబ్బలాడారనో నిరాకరించారా? ఏ కారణం చేత నిరాకరించారు?

Sri A. Madan Mohan:—Sir, these are three different appointments. They are not one and the same. The cases of Dr. Mathur and other two doctors, Dr. Siva Reddy and Dr. B. K. Naik, they are not paid anything by the Government. One is Professor Emeritus and other is an Honorary doctor and he is made a Special Officer for Cataract Project and those funds flow from Common Wealth Society for the Project. So the question of making any appointment and allowing them for working in the hospital does not arise at all, i.e., either to Dr. Naik or Dr. Shanthi Narayan Mathur, Dr. Siva Reddy ఐ క్యాంప్సుకు వెళ్ళి చూస్తున్నారు. వారికి ఉండే నైపుణ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వారి సేవలు యుటిలైజ్ చేసుకుంటున్నాము. వేరే కారణం కాదు మాథూర్ గారు ఏ హాస్పిటల్‌లో పని చేయడం లేదు. రాజగోపాల్ విషయం బాగా పరిశీలించిన తరువాత నిరాకరించడం జరిగింది. That is the discretion of the Government.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మా ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం రావడం లేదు నేను రాజగోపాల్ తరఫున వకాల్తా ఏమీ పుచ్చుకోవడం లేదు. వారు యితరుల గురించి పుచ్చుకున్నట్లు. ఆయన అనుభవం వున్న డాక్టరు అని ప్రజలందరు అనుకుంటున్నారు—మంత్రిగారు అనుకున్నా అనుకోక పోయినా—ఆయన అనుభవాన్ని వుపయోగించుకొని ఆనరరీ ఓపెన్ హార్ట్ సర్జన్‌గా ఆయన సేవలను వుపయోగించుకోటానికి ఏమీ అభ్యంతరం వుండకూడదు. అది అలంకార పదవి కాదు. కళాప్రపూర్ణలాంటి అలంకార పదవి కాదు. వారికి వున్నటువంటి అనుభవాన్ని ప్రజలు వుపయోగించుకోడానికి అవకాశం కల్పిస్తారా? డబ్బు యిస్తారా లేదా అనేది సెకండరీ పాయింటు. రాజగోపాల్ గారికి అనుభవం వుంది. ఇప్పటికైనా రీకన్సిడరు చేసి ఓపెన్ హార్ట్ సర్జన్‌గా ఆయన అనుభవాన్ని ప్రజలకు అందజేసే దానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్:— ప్రభుత్వానికి అలాంటి అవసరం లేదు. ఎంతో మంది క్వాలిఫైడ్ డాక్టర్సు వున్నారు. అటువంటి అవసరం వస్తే ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- డాక్టరు శివారెడ్డిగారు తప్ప నేత్ర వైద్యములో నిపుణులు ఎవరు లేరా? ఆయన ఒక్కరే వున్నారా? డాక్టరు మాథూర్ తప్ప అనుభవం కలవారు ఎవరు లేరా? బి. కె. నాయక్ గారిలాంటివారు ఎవరు లేనే లేరా? వారు ఒక్కరే అనుభవం గలవారా? వారికే అనుభవం వున్నట్లు యీాయనకు లేనట్లు మంత్రిగారు సాహసించి చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎ మదన్ మోహన్:- వారికి అనుభవం లేదని మాట్లాడ లేదు. ఎప్పుడు ప్రభుత్వానికి వారి అవసరం వుంటే అప్పుడు వారి సేవలు ఉపయోగిస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ యం. ఓంకార్:- అక్కడ ఆ యూనిటు మూలపడింది. పూటకు ఒక రీతిగా మాట్లాడితే ఎట్లా?

Mr. Speaker— Probably the Government has taken the decision and that they cannot go back.

(Sri P. Sundarayya, Sri B. Machinder Rao, Sri Poola Subbaiah Sri M. Omkar and Sri Ch. Rajeswar Rao were on their legs)

శ్రీ పి. సుందరయ్య:- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం పక్షపాతముతో తమకు కావలసిన వారికి ఎపాయింటుమెంటు యిస్తున్నది, యిష్టంలేని వారిని త్రోసివేస్తున్నది. అవసరాన్నిబట్టి చేయడం లేదు. పక్షపాతముతో చేశారనేది మా చార్జి.

Sri A. Madan Mohan— Sir, I refuse the charge.

(Interruptions)

Mr. Speaker—Please resume your seats I am passing on to the next question

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా వెహిమెంట్‌గా రెఫ్యూట్ చేశారు. వారు రెఫ్యూట్ చేసినా వారి యింతకు ముందు సమాధానములో ప్రభుత్వానికి అవసరం వున్నప్పుడు ఎక్స్‌పర్ట్స్ అనుకునే డాక్టర్ను సర్వీసెస్‌ను తీసుకోడానికి వెనుకంజవేయమన్నారు. ఆయనకు ఓపెన్ హార్ట్ సర్జరీలో అనుభవం ఉన్నా, ఏండ్లు మీరినవి, వయస్సు అడ్డంగా వుంది, ఆయన దనికి అర్హుడు కాదు, ఆయనకు అసమర్థత వచ్చిందని స్ఫురించే విధంగా మంత్రిగారు మాట్లాడారు. కాని అతనికి శక్తిసామర్థ్యాలు సంపూర్ణంగా వున్నవి. ఈ దేశానికి ఆయన హార్ట్ సర్జన్‌గా వుపయోగపడుతారని అందులో సందేహం లేదని ప్రజలందరు కోరుతున్నారు. అటువంటి అవసరం వున్నప్పుడు ప్రభుత్వం పునరాలోచనచేసి యితరులకు యిచ్చినట్లుగానే — ఏ మాత్రం వేతనం లేకుండా—యిచ్చి వారి గౌరవ సేవలను తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? లాంటి ఎక్స్‌పర్ట్సుపట్ల గల ప్రజల అభిప్రాయాన్ని ప్రభుత్వం కాదంటుందా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అవి అన్ని ఆలోచించడం జరిగింది. దాని తరువాతనే యీ నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—ప్రభుత్వ విధానం ఒకటి వుంది. వైద్యములో గాని ఇంజనీరింగులోగాని ఎక్స్‌పెర్ట్సుగా వుంటే వారి సేవలు తీసుకోవాలనేది ప్రభుత్వం యొక్క విధానం. ఆ విధంగా చేస్తున్నారు. ప్రత్యేకంగా ఓపెన్‌హార్టు సర్జరీలో నైపుణ్యంగల రాజగోపాల్‌గారి విషయంలో వారు డిస్క్రిమినేట్ చేశారు. ఎక్విప్‌మెంటు వున్నప్పటికీ కూడ వారిని తీసుకోకుండా వుండడం అంటే ప్రభుత్వం విచక్షణాపూరిత ధోరణిని అవలంభిస్తున్నది. అందువల్ల దానిని విడనాడి ప్రజలందరు కోరిన విధంగా వారిని తీసుకోవడంలో తప్పు ఏమీ లేదు. తిరిగి ఆలోచించడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ? మళ్ళీ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—The Health Minister has already answered that question.

Sri A. Madan Mohan :—Sir, this is purely the discretion of the Government and Government will consider all these things and it is subject to the subjective satisfaction of the Government. As and when the services of a particular doctor is required Government would not hesitate but at present in the case of Dr. Rajagopal it was considered once and twice and ultimately it was rejected.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నాకు ఒక యిన్ఫర్మేషను కావాలి. ఇప్పుడు ఓపెన్ హార్టు సర్జరీలో గాంధీ హాస్పిటల్ లో ఎంతమంది డాక్టర్సు వున్నారు. రాజగోపాల్ గాక యితర సమర్థులు వున్నారని మంత్రిగారు అన్నారు. గాంధీ ఆసుపత్రిలో ఏ డాక్టరు ఓపెన్ హార్టు సర్జరీ చేస్తున్నాడు ? అని అయినా చెబితే కొంతవరకు వుపయోగపడుతుంది.

Sri A. Madan Mohan : —Sir, In Nizam Orthopaedic Hospital Dr. Naidu is working. Probably very recently the Government has passed orders in posting Dr. Yudhistarareedu to Gandhi Hospital. There is another Dr. Bhaskar Rao. Because of lack of post, he was actually posted to T B. Hospital. Now his services also is pressed into, to assist Dr. Yudhistarareedu. So, there is no dearth of qualified doctors in the Open Heart Surgery.

Non-Functioning of Cobalt Plant Installed at Kurnool Hospital

120—

*5358. Q.— Sri Poola Subbaiah:— Will the Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether a Cobalt Plant at the Kurnool Hospital was installed in view of the large incidence of cancer cases registered in the hospital; and

(b) if so, the reasons for not functioning the same?

శ్రీ ఎ. మదన్ మెహాన్ :— (ఎ) (బి) లేదండీ. 1979 లో రిజిస్టరు అయిన కేసుల సంఖ్య 543. మిగతా జనరల్ ఆసుపత్రులలో రిజిస్టరు అయిన వాటి సంఖ్య కన్నా ఈ సంఖ్య ఎక్కువేమి కాదు. అయితే, నిధులు పరిస్థితి మెరుగుపడ్డాక ఈ విషయం పరిశీలించబడుతుంది.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, విచిత్రంగా వుంది కోబాల్ట్ ప్లాంటు తీసుకొని వచ్చారు. అది కర్నూలు హాస్పిటల్ లో పెట్టబడింది దానికి సంబంధించిన డాక్టర్సు అక్కడవున్నారు. ఉన్నప్పటికి, నో అని చెప్పడం ఆశ్చర్యకరంగా వుంది. పైగా కేసులు చాలా పెద్ద ఎత్తున వస్తున్నాయి. అక్కడి సూపరింటెంటు గారు చెప్పారు. ఉన్నటువంటి మిషనరిని వుపయోగించడములో ప్రభుత్వం ఎందుకు జాప్యం చేస్తున్నది.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహాన్ :—వేరే సెపరేట్ ప్లాంటు కావాలన్నారు. నిధులు మెరుగుపడగానే we will take up that construction.

శ్రీ పూలసుబ్బయ్య :—మిషనరీ వచ్చి వుంది సూపరింటెండెంటుదానికి ఎకామొడేషను చూపించారు, ఇంత జరిగి దానికి సంబంధించిన డాక్టరు వుండి

నప్పుడు యిక నిధుల అవసరం ఏమీ పెద్దగా అగుపడ లేదు. తిరిగి ఆలోచన చేసి క్యానరు పేసింట్సుకు న్యాయం కలగజేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :- మేము డినై చేయలేదు. నిధులు మెరుగుపడగానే We will take up the construction.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— ఎంత కాలములో నిధులు వస్తాయి? మీరు ఎప్పుడు తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—అతి త్వరలో.

WRIETEN ANSWER TO QUESTION

Spurt in the price of Ricc

118—

*5246-Q.—Sri. B. Rama Subba Reddy (Kanigiri) :—Will the Minister for Civil Supplies and Marketing be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the spurt in the price of rice in the State at present :

(b) if so, the reasons for the same ; and

(c) the measures proposed to be taken to curtail the same ?

A—

(a) Yes Sir.

(b) failure of monsoon is the main reason

(c) To check the rise in open market prices the State Government is releasing 40,000 tonnes of rice per month, through Public Distribution System.

MATTERS UNDER RULE 329.

re : Orders not to take up any Capital works under M.H. 532 in Blocks 1 to 15 of Nagarjunasagar Right Canal.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వర్లు (వినుకొండ) —అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగరు కుడి కాలువ 182 శతకోటి ఘనపుటడుగుల నీరును ఉపయోగించుకుంటూ 11 వేల క్యూసెక్కుల హెడ్ చార్జితో 11 లక్షల 47 వేల ఎకరాలను సాగు చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది కాని ఇప్పటికి ఆబ్జర్వు చేసిన అబ్జర్వేషను ప్రకారము దాదాపు 40% నీరు వృధాగా సీపేజి క్రింద పోతున్నది. 14 వ బ్లాకుదాకా అంటే మెయిన్ కెనాలు 86 వ మైలుదాకా కావలసిన డిస్‌చార్జి 8,311 క్యూసెక్కు, ఒక్క మెయిను కెనాల్‌లోనే దాదాపు 671 క్యూసెక్కు నీరు సిపేజి క్రింద వృధాగా పోతున్నది కనుక ఇప్పటివరకు డెవలప్ అయిన ఆయకట్టులో 40% ఆయకట్టు డెవలప్ కాలేదు. 8 లక్షల 80 వేల ఎకరాలు సాగుబడి కావలసి ఉంటే కేవలం 6 లక్షల చిల్లర ఎకరాలు మాత్రమే సాగుబడి అవుతున్నది. దానికి

కారణం ఏమిటంటే నీరు అందకపోవడమే. ఈ విషయం తమకందరికి తెలుసు, బ్లాకులోను చేలాండు ఆయకట్టుకు నీరు అందడం లేదు. ఈ విషయం అనేక సార్లు చర్చకు వచ్చింది దానికి కారణం ఏమిటంటే వదలిన నీటిలో 40% దాకా సీపేజి క్రింద పోతున్నది. కనుక నీరు అందకపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ నీరు సీపేజి క్రింద పోకుండా కెనాల్సుకు లైనింగు చేసి చివరకు నీరు వదలినప్పుడే ఈ ఆయకట్టు డెవలపు చేయగలుగుతాము. సుమారు 450 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి మనం నిర్మించిన ప్రాజక్టులో సీపేజి క్రింద నీటిని వ్యర్థా చేసుకున్నట్లయితే ఎప్పటికి పూర్తిగా ఆయకట్టును డెవలప్ చేయలేము. కృష్ణానదిలో నీరు అన్ని రాష్ట్రాల మధ్య పంపిణీ జరిగిపోయింది. మనకు ఉన్నటువంటి వాటా నీరు సక్రమంగా వినియోగించుకోవాలి. మిగిలిన రాష్ట్రాలలోని ప్రాజక్టులన్నీ పూర్తి కాలేదు కనుక ఇప్పుడు సర్‌ప్లస్‌గా ఉన్నట్లు కనిపించినా కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత మనకున్నటువంటి నీటిని ఒక్క చుక్క నీరు వృథా కాకుండా వాడుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటి సందర్భాలలో లైనింగు చేస్తే తప్ప మనం అనుకున్నటువంటి ఆయకట్టును పూర్తిగా సాధించడం సాధ్యం కాదు. కనుక ఈ లైనింగు చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులలో బ్యాంకింగు ఏరియా, నాన్‌బ్యాంకింగు ఏరియా అని మెయిన్ కెనాల్‌లో 86వ మైలు తరువాత ప్రపంచ బ్యాంకు వారు మనకు సహాయం చేసారు. ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో చేసినటువంటి ఈ బ్యాంకింగు ఏరియాకు కావలసినటువంటి నీరు దాదాపు 3,400 క్యూసెక్కు 86వ మైలుదాకా అందవలసి ఉంటే పైన 86వ మైలుదాకా వాడుకున్నటువంటి నీరు పోను దాదాపు 1 00 క్యూసెక్కు కన్నా ఎక్కువ నీరు అక్కడ అందదు. ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి లోను తీసుకొని నిర్మించినటువంటి మిగతా కాలువ నీరు లేనందువల్ల దాదాపు వృథా అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మనం లైనింగు చేయక పోతే ఏమీ ఆయకట్టు సాధించలేము 1983వ సంవత్సరము వరకు ఎమ్‌హెచ్ 532 క్రింద ఏ మాత్రం కాపిటల్ ఎక్స్‌పెండిచరు పెట్టడానికి వీలులేదని గవర్నమెంటు రూలు పాస్ చేసిందని తెలుస్తున్నది ఆ విషయం నిజమేనా? నిజమే అయితే ఆ ఆర్డరు ఎందుకు పాస్ చేయవలసి వచ్చింది? సీపేజి లాసెస్‌ను కంట్రోలు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుంది? ఈ ఆయకట్టును పూర్తిగా డెవలప్ చేయడానికి మీ ప్రయత్నాలేమిటో తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Sri Poola Subbaiah:- Sir, it is regarding the orders not to take up any capital works in MH in blocks 1 to 15 of Nagarjunasagar Project Right Canal. అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువలోని ఎన్‌బ్యాంకుమెంట్సు, ఫీడర్ ఛానల్సు సక్రమంగా లేకపోవడంవల్ల వచ్చే నీరు వృథాగా పోతున్నది అందువల్ల మనం ఆశించినటువంటి ఆయకట్టు రావడం లేదు. మనం ప్రారంభించి 5, 6 సంవత్సరాలు అయినా 40% ఆయకట్టు ఇంకా డెవలప్ కాకుండా నీరు వృథాగా

పోతున్నది ఈ విధంగా కాపిటల్ వర్క్సు తీసుకోబడవు అనే ఉత్తర్వు ఉంటే శాశ్వతంగా 40 % ఆయకట్టు ఆయకట్టులోకి రాకుండా అయ్యే ప్రమాదంఉంది. కాబట్టి మంత్రిగారు అటువంటి కార్యక్రమం చేయకూడదని మనవి చేస్తున్నా రైటుసైడున ఉన్నటువంటి వాటిని నిపు అపుదలచేసి లెఫ్ట్‌సైడున ఉన్నవి తీసుకోవాని ఉత్తర్వులు ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. సంతోషం. లెఫ్ట్‌సైడు కెనాల్ రిపేర్సు వగైరా చేయడంలో మాకు ఎటువంటి ఆక్షేపణ లేదు. అదే సదర్భంలో రైట్ కెనాల్ వర్క్సు తీసుకొని లైనింగు చేసి ఆ నీటిని వృధా కాకుండా మిగిలిన 40 శాతం ఆయకట్టును డెవలప్ చేయడానికి మంత్రిగారు పూనుకోవాలి. అటువంటి ఆర్డరు ఉంటే దానిని వెంటనే కాన్సిల్ చేసి ఆయకట్టు అభివృద్ధికి తోడ్పాడాలని నేను కోరుతున్నాను.

Sri M. Baga Reddy:— Sir, it is not true to say that Government have given instructions not to take up any capital works under M H.532 in Blocks 1 to 15 of Nagarjunasagar Right Canal, till the end of 1983. The instructions issued by the Government are, that works in non World Bank area and works not yet awarded on contract in the non Bank area should not be taken up. These instructions were issued vide G.O. Ms. No. 310, dated 6-8-1979, were issued mainly due to financial reasons and are applicable only during the current year. All pending works whether in Bank area or non-bank area have necessarily to be completed by 6/1983 in any case. The overall requirements of Plan scheme in all these sectors make it impossible for the State Government to provide more than 45 crores this year to Nagarjunasagar Project, since it is essential to allocate the maximum possible amount, out of this amount, towards reimbursable World Bank Works and expenditure on non-plan area this year had exceeded the final estimates, It became inevitable for Government to give the above instructions seeking to curtail the expenditure in the non-World Bank portion this year. However, even in this G. O. the Chief Engineer was directed to take up works not eligible for World Bank reimbursement, if considered necessary in public interest after seeking approval of the Government, especially in each case. The transmission losses in the Right Canal system of the order of 35 to 40 % is when the loss is calculated from the main canal head regulator to the farmers field which is not considered excessive. However, discussions are being held with the world Bank. Government of India and Central water Commission, for a fresh World Bank loan in order to take up lining in selective reaches where seepage is excessive, and other works like modernising the canal distribution system etc, This loan assistance if

at all is finalised will be effective after the completion of works under the existing loan programme. When the present level of development of wet crops in the upper reaches which has exceeded even total wet area, contemplated under the canal, as a whole, it may be possible to supply irrigation water to additional areas for wet crops in the localised reaches lower down. Irrigation of wet areas may therefore have to be curtailed in the upper reaches in order to send water down to the lower blocks. The entire scheme of cropping pattern and localisation are under consideration of the C.A.D. Department. The World Bank and Government of India's Central Water Commission are also to be consulted in the matter. The problem of the tail-end ayacut in blocks 1 to 15 also are under examination of the Government and it is proposed to solve these problems by introducing reduction or turn system of Irrigation.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వర్లు:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానంలో 35 నుండి 40 శాతము దాకా సీపేజి లాసెస్ ఉంటాయి అని ఒప్పుకున్నారు. దానికి సంతోషం. వారు ఫ్యాక్టు ఒప్పుకున్నందుకు మరి ఈ సంవత్సరం వరకే 1 నుంచి 15వ బ్లాకు దాకా నాన్ బ్యాంకింగ్ ఏరియాలో మాత్రమే క్రొత్త వాటిని తీసుకోవడం లేదు అంటున్నారు. ఆల్ రెడీ టెండర్సు పిలిచిన వాటిని తీసుకుంటున్నారా, అది కంప్లీటు చేస్తారా? లేదా ఒకటి. మరి రెండవది వరల్డు బ్యాంకు అసిస్టెన్సుతోటి 86వ మైలు తరువాత 186 మైలు దాకా మనం వర్క్సు కంప్లీటు చేసినప్పటికి ఈ సీపేజి లాసెస్ 40 పర్సెంటు అట్లాగే ఉన్నట్లయితే అసలు వరల్డు బ్యాంకు అసిస్టెన్సుతో కంప్లీటు చేస్తున్న ఏరియాకి నీరు ఎట్లా సప్లయి చేయగలము.? అక్కడ దాదాపు 3.400 క్యూసెక్కుల నీరు కావలసి ఉంటే ఈ సీపేజి లాసెస్ పోను అక్కడకు వెళ్ళేప్పటికి దాదాపు వెయ్యా 1500 క్యూసెక్కుల కన్నా నీరు ఉండదు కదా ఆ వర్క్సు కంప్లీటు చేసి మాత్రం ప్రయోజనమేమిటి? అక్కడికి నీరు మీరు ఏ విధంగా పంపించాలని ఉద్దేశపడుతున్నారు? మరి వరల్డు బ్యాంకు ఎసిస్టెన్సు తీసుకొని కూడా కంప్లీటుచేసి కూడా అక్కడ లైనింగు చేయకుండా అక్కడకి నీరు పంపాలి అన్నప్పుడు ప్రయోజనం ఏమిటి? 10-10 am.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—వెంకటేశ్వర్లుగారు మాట్లాడినప్పుడు మంచి అనుభవం గల ఇంజనీర్లు మాట్లాడినట్లు ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఆయన ఇంజనీరే.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి:—చాల సంతోషం. దీంట్లో ఇప్పుడు వరల్డు బ్యాంకు తోను బయటి వర్క్సు కొత్తవి తీసుకోవద్దని ప్రొహిబిట్ చేసిన మాట వాస్తవమే అయినా కూడా ఎక్కడైతే సీపేజి ఎక్కువ ఉన్నదో అవసరము ఉన్నటువంటివి అర్జంటుగా ఎటెండు కావలసిన వర్క్సు ఏమైనా ఉంటే, కంటిన్యూ అవుతూనే ఉంటాయి. అర్జంటు అవసరము ఉన్నటువంటి వర్క్సు ఉంటే చీఫ్ ఇంజనీరుగారు గవర్నమెంటు పర్మిషను తీసుకొని అటువంటి వర్క్సు తీసుకోవచ్చు అని చెప్పడం

జరిగింది. అటువంటి కార్యక్రమాలు నడుస్తున్నాయి. ఈ రిస్ట్రిక్షను ఈ ఇయర్లు ఎందు వరకే ఉందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది వరల్డు బ్యాంకులోను కొరకు కూడా వేరే భాగము కొరకు కూడా నెగోషియేషన్సు చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను.

re : 2 Refusal of Admission of Smt. Laxmi Bai into Govt. Hospital Adilabad, resulting in her Death

శ్రీ బి. సమ్మయ్య (పరకాల):—అధ్యక్షా, రాష్ట్రములో మొట్టమొదటి సారిగా డాక్టర్లు 72 రోజులు సమ్మె చేసి వారు ఫిబ్రవరి 1వ తారీకు నాడు డ్యూటీలో చేరడం జరిగింది వారు సమ్మె చేసిన కాలంలో ఎంతో మంది పేషెంట్సు చనిపోవడం కూడా జరిగింది. అంత నష్టము జరిగి అన్ని ప్రాణాలు పోవడం అప్పుడు జరిగితే కనీసం వారు డ్యూటీలో చేరిన తరువాత అయినా కూడా వారు డ్యూటీని చక్కగా నిర్వర్తించలేదేమో అనేటటువంటి బాధ కలుగుతున్నది. ఫిబ్రవరి 4 నాడు శ్రీమతి లక్ష్మిబాయి అనే పేద స్త్రీ రోగముతో బాధ పడుతూ హాస్పటలుకి పోతే అక్కడ డ్యూటీలో ఉన్న డాక్టరు ఆమెను ఎడ్మిట్ చేసుకోకుండా రెఫ్యూజు చేయడంవల్ల ఆమె ఇంటికి పోయిన తరువాత చనిపోవడం జరిగింది. దీంట్లో ముఖ్యంగా 2, 3 విషయాలు మనం విచారణ జరిప వలసిని అవసరం ఉంది. ఆమె హాస్పటలుకి వచ్చినప్పుడు ఆమెను ఎడ్మిట్ చేసుకో వలసిన విధి డాక్టరుగారికి ఉంది. ఆమెకు ఉన్న రోగాన్ని నిర్ణయించేసి ఆమెను తప్పకుండా హాస్పటలులో ఎడ్మిట్ చేసుకోవాలి అనే అవశ్యకతను డాక్టరు గ్రహించలేదేమో అని సందేహం కలుగుతూ ఉంది. అట్లా గుర్తించలేనటువంటి అసమర్థత ఆయనకు ఉందా అని మొదటి పాయింటు, లేకపోతే ఆ స్త్రీ డాక్టరుకి ఏమైనా ఫీజు చెల్లించలేకపోయిందా, ఏమీ ఇవ్వలేదని రెఫ్యూజు చేశాడా? లేక పోతే కేర్ లెస్‌నెస్ వల్ల ఇది జరిగిందా? ఈ మూడు విషయాలు విచారణ జరిపి ఇక అటువంటివి జరగకుండా బీదలకొరకు గవర్నమెంటు హాస్పటల్సు పెట్టామని మన అందరకు ఒక సంపూర్ణమైన విశ్వాసం ఉంది కనుక డాక్టర్లు ఈ విధంగా చేసి ప్రభుత్వాన్ని అప్రతిష్టపాలు చేసేటటువంటి వారి మీద సరి అయిన విచారణ జరిపించి వారి మీద చర్య తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

Sri A. Madan Mohan:— The facts of the case are as follows: Some person approached the Superintendent of the District Headquarters Hospital, Adilabad, on 4-2-80 at about 10-30 a.m. while he was in the office room and produced before him a chit from Sri C. Rama chandra Reddy, M.L.A. to admit a patient in the T. B. ward. The person who produced the chit did not take the patient with him to the Superintendent; he did not show any out patient ticket either. Nor did he tell the Superintendent any thing about the condition of the patient. According to the procedure prescribed by Government for admission into T.B. wards the patients are to be examined by a Screening Committee consisting of the Superintendent of the hospital and District

Medical and Health Officer and the District T.B. Control Officer. This Committee meets as often as necessary to screen the patients and fix priorities for admission as inpatients depending upon their condition. In this case the screening was to be done on 5-2-80. The person who produced the chit neither explained the condition of the patient nor the seriousness was mentioned in the chit from Sri Ramachandrareddy. Later in the day at 2 p.m. he blamed the Superintendent on telephone that the patient Laxmi Bai was not admitted because the Superintendent refused her admission to the hospital. The Superintendent there upon verified the records of the hospital and also of the District T. B. Centre to find out the facts. He found that Laxmibai was receiving treatment at T.B. clinic. Smt, Laxmibai attended the T B. clinic on 2-2-80 and took medicines for one month as per the usual procedure she did so on two previous occasions also, i.e., on 30-11 79 and 29-12-79. When she attended the T.B. clinic on 2-2-80 she was not referred to the superintendent or to the Casualty Medical Officer of the distric Headquarters hospital for admission in the hospital. No patient by name Laxmi Bai had attended T.B. clinic on 4-2-80 in a serious condition. If any patient were to be in a serious condition the Casualty Officer would admit into the hospital. It is thus evident Laxmi Bai did not seek admission on 2-2-80 or on 4-2-80 and therefore there was no refusal, much less refusal of her admission by hospital authorities.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ టి.బి. పేషెంట్సు గురించి ఈ ఎడ్మిషన్ కొరకు దీనికి ఒక కమిటీ, ఒక లిస్టు ప్రయారిటీ బేసిస్ ఇవి అన్ని మెయిన్ టెయిన్ చేయడం జరుగుతున్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. అయితే చాల సీరియస్‌గా ఉన్న పేషెంట్సు విషయంలో ఈ కమిటీ మీట్ అయ్యేదాకా ఉంటే పేషెంటు చనిపోయే ప్రమాదం ఉంటుంది కనుక ఆ ప్రయారిటీ బేసిస్ ఆవి అటువంటి పేషెంట్సు విషయంలో ఓవర్ లుక్ చేసి ఎడ్మిట్ చేసుకోవాలని ఆదేశం ఇస్తారా ?

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—మంచిది.

re: (3) Strike by the Teachers of People's High School, Himayatnagar.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—పీపుల్స్ హైస్కూలు టీచర్సు 17-1-1980 నుంచి స్ట్రైకు చేస్తున్నారు. 28-1-80 రిలే హంగరు స్ట్రైకు చేస్తే 20-2-80 నుంచి ఆమరణ నిరాహార దీక్షకు కూడా పూనుకుంటున్నారు. వారి సమస్యలు 5 :

1. The staff should be paid immediately the long due salaries, i.e., from October, 1979.
2. Services of staff should be regularised.

3. Teachers Provident Fund should be introduced immediately.
4. Appointment orders should be issued to all the staff members of the institution.
5. Service Registers be opened to all the staff-members of the institution.

ఈ ఐదు సరిఅయిన కోరికలు. వీటిని నెరవేర్చకపోవడం మూలంగా ఇది జరుగుతోంది, పరీక్షలు దగ్గరకు వస్తున్నాయి. దయచేసి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకుందో స్పష్టంగా చెప్పమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకట్రామరెడ్డి :—దీనికి సంబంధించి కౌన్సిలులో కూడా చర్చకు వచ్చింది. అక్కడ చదివినటువంటి స్టేటుమెంట్ చదివి వినిపించిన తరువాత ఇంకా కొన్ని వివరాలు మనవిచేస్తాను.

The teachers of the People's High School, Himayatnagar were on strike from 17-1-80. Some of their major grievances are—payment of salaries from October, 1979, implementation of T. P. F. scheme, regularisation of services, payment of salaries at Government rates, maintenance of service registers, etc. In June, 1979 the Deputy Director of School Education paid a surprise visit to the high school and found several irregularities. The Correspondent was asked to take necessary action to solve the teaehers' problems. The Correspondent mentioned on 7-9 79 that an assurance had been given to the teachers that their salaries would be paid and their request was agreed to. On 12-10-79 the Correspondent was asked to issue notices to all parents to take back the donations in the presence of the D.E.O. in accordance with the assurance given by the Corporation. However neither of the problems has been solved nor excess donations paid to the parents. The Correspondent claims to have disbursed these amounts it does not appear to have been done. On 28-12-79 the D. E. O. was asked to conduct a full scale enquiry which he has completed. His report was sent to the Director of School Education who in turn sent it to the Government on 20-2-80 requesting the Government's decision on the following two items-(1) disqualifying the Correspondent, People's High School, Himayatnagar on account of his mismanagement and irregularities committed, (2) requesting the parents to pay the tution fees so that the teachers can be paid salaries,

10-20 a.m. తరువాత ఈ విషయం కౌన్సిల్లో చర్చకు వచ్చింది. అదే రోజు మేనేజిమెంటు దగ్గిరకు నేను మా ఆఫీసర్లను పంపాను. తరువాత వారినుంచి వెంటనే మాకు మీ ప్రభుత్వం నుంచి ఒక హెడ్‌మాస్టరునుగానీ ప్రిన్సిపాలునుగానీ పంపమని రిక్వెస్టు తీసుకోడం జరిగింది, ఈ స్కూలువారు అంతకుముందు డొనేషన్సు వసూలుచేస్తున్నారని ఆరోపణలు వస్తే, దానిపైన చర్య తీసుకొని, దర్యాప్తు చేసేందుకు రికార్డ్సు సీజ్‌చేసి, డొనేషన్సు ఇచ్చిన వారికి తిరిగి వాపసు ఇచ్చివేయాలని

చెప్పడం జరిగింది. కరస్పాండెంటు ఇచ్చానని చెప్పాడు కానీ ఇవ్వలేదని తెలుస్తున్నది. డి. ఇ. ఒ. ఈ విషయాలన్నీ కూడా దర్యాప్తు చేసి ఒక రిపోర్టు పంపించాడు. విద్యార్థుల నుండి ఫీజులు వసూలు చేసే వీలులేకపోయింది కనుక జీతాలు ఇవ్వలేదని కరస్పాండెంటు చెప్పాడు. అందుచేత ప్రభుత్వం తరఫున ఒక హెడ్ మాస్టరునుగానీ ప్రిన్సిపాలునుగానీ పంపించి, ప్రభుత్వం తరఫున చర్య తీసుకుంటే బాగుంటుందని, ఉపాధ్యాయులకు కూడా ఈ విషయం నచ్చచెప్పినందువల్ల వారు నిరాహారదీక్ష విరమించుకొన్నారు. ఇప్పుడు ఆ స్కూలు నడుస్తున్నది. ఈ స్కూలు విషయాలు అన్నీ ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని చేస్తున్నది. విద్యార్థులకు ఇబ్బంది లేని పద్ధతిలో, విద్యా సంవత్సరం నష్టం కాకుండా ఉండే పద్ధతిలో చేస్తున్నది. గౌరవ సభ్యులు నోటీసు ఇచ్చినప్పుడు వారి దృష్టికి ఈ విషయాలు వచ్చి ఉండవు. కరస్పాండెంటుపైన తీసుకోవలసిన చర్య విషయమై కూడా డైరెక్టరేటువారు వెంటనే రిపోర్టు పంపిస్తామని చెప్పారు. తగిన చర్యలు తీసుకుని, ఆ స్కూలు సక్రమంగా నడిచే పద్ధతిలో చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, ఇది పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అనండి, పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్‌ఫర్మేషన్ అనండి. క్లారిఫికేషన్ అనండి ఏమైనా అనండి. 329 క్రింద జనార్దనరెడ్డిగారు, రాజేశ్వరరావుగారు, మేము అందరం ఒక నోటీసు ఇచ్చాము. మా పార్టీ సభ్యులు ఓంకార్‌గారు ఒక నోటీసు ఇచ్చారు....

Mr. Speaker:— We will think over it. Let us finish the call-attention motions. కాల్ అటెన్షన్ అయిపోయిన తరువాత మీరు చెప్పవచ్చు. ముందు ఇవి పూర్తి కానివ్వండి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య: — సాంప్రదాయం ఏమంటే 329 తరువాత కాల్ అటెన్షన్లు తీసుకోడం. రాజేశ్వరరావుగారు సిరిసిల్లా కాల్పుల గురించి 329 నోటీసు ఇచ్చారు. దానిని అడ్మిట్ చేయలేదు. ఓంకారుగారు ఇచ్చిన దానిని కూడా అడ్మిట్ చేయలేదు. అడ్మిట్ చేయకపోవడానికి గల కారణాలను మాకు తెలుపలేదు. మీ ఛాంబరులో మీతో ఈ విషయం ప్రస్తావించినప్పుడు మీరు ఇండివిడ్యువల్ విషయాలు ఎక్కడ తెస్తాము అన్నారు. కాల్పుల గురించి మేము 329 క్రింద చెప్పుకోకపోతే ఇంక ఎట్లా చెప్పాలి? రాజకీయ హత్యలు జరుగుతున్నాయి. మేము శాసనసభలో వాటిగురించి చెప్పేందుకు అవకాశము లేకపోతే ఎట్లా? 329 క్రింద అడ్మిట్ చేయకపోతే మాకు విడిగానన్నా వాటిపై ఒక అరగంటో, గంటో మాట్లాడేందుకు సమయం ఇవ్వాలి కదా. సభ్యులు సీరియసుగా ఫీలయిన విషయాలు కూడా-మీకు అధికారం ఉంది కనుక త్రోసివేయవచ్చు మేము ఇచ్చింది ఇంపార్టెంటు కాదన్నారు; మీకు అడ్మిట్ చేసింది దీనికంటే ఎక్కువ ఇంపార్టెంటా? ఇండివిడ్యువల్ కేసెస్ కాదు అన్నారు. రాజకీయముగా కుట్రతో చేస్తున్నారు అని, పోలీసులు పట్టించుకోవడంలేదని. రాజకీయ

కక్షతో హత్యలు జరుగుతున్నాయని చెబితే అవి ఇండివిడ్యువల్ కేసెస్ ఎందుకు అవుతాయి? ఒక మనిషిని ఆస్పత్రిలో చేర్చుకోలేదు అనే విషయాన్ని 329 క్రింద తీసుకోవడం జరిగినప్పుడు ఇటువంటి రాజకీయ కుట్రలు జరుగుతుంటే వాటి గురించి మంత్రివర్గం చర్య తీసుకోవాలి అని చెప్పడానికి......

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఇటువంటి కేసులు, రాజకీయ హత్యలు జరుగుతున్నాయని, లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి చాలా సీరియసుగా ఉందని ఒక మోషన్ మీరు ఇవ్వండి అప్పుడు దానిమీద మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉంటుందని చెప్పాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మేము శాసన సభలో ఒక ఆరు నెలలు అయిపోయిన తరువాత బడ్జెటు చర్చలోనో గవర్నరు ప్రసంగంపై చర్చలోనో చర్చిస్తున్నాము. మా సమస్య 329 యొక్క ప్రాముఖ్యత ఏమిటి? వెంటనే మేము శాసనసభలో ఎందుకు తీసుకురావాలి అనుకుంటున్నాము? ఏ పార్టీ అయినా కావచ్చు. ఇటువంటి అన్యాయం జరుగుతున్నది, శాసన సభతో మా ప్రతినిధులు దానిమీద మాట్లాడుతున్నారు అనే సంగతి ప్రజలకు తెలియవద్దా, ప్రజలకు తాము ఎన్నుకున్న ప్రతినిధుల మీద విశ్వాసము కలుగవద్దా? అట్లాంటి సంఘటనలు జరుగుతుంటే మేము మూగనోము వహించి ఉండలేము. దొంగలు పడ్డ ఆరు నెలలకు అన్నట్లుగా కాకుండా ఈ విషయం వెంటనే 329 ద్వారా సభ దృష్టికి, ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. పోలీసు అధికారులకు కూడా చెప్పాము. కానీ ఈ శాసన సభా వేదిక నుండి ఇటువంటివి జరిగాయి అని చెప్పేందుకు కూడా మాకు అవకాశం లేకపోతే మీరు అనుమతి ఇవ్వకపోతే ఈ 329 తీసివేయండి, జీరో అవర్ పెట్టండి.

Mr. Speaker:— We will discuss this in the Business Advisory Committee ఇవ్వాళ బి.ఎ.సి. మీటింగులో ఆ విషయం పరిశీలించుకోవచ్చు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట):— మోషన్ ఇవ్వండి చర్చకు అవకాశం ఇస్తాను అని అన్నారు. మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉన్న లా అండ్ ఆర్డరు పరిస్థితి మీద చర్చించేందుకు అది చాలా మంచి అవకాశం. కానీ ఒక ఇన్సిడెంటు నిన్న జరిగింది, లేదా రెండు రోజుల క్రిందట హత్యలు జరిగాయి, అనే విషయాలు 329 లో చెప్పుకోలేకపోతే ఇక దాని క్రింద ఏ విషయం చెప్పుకోవాలి?

మిస్టర్ స్పీకర్:— మొత్తం లా అండ్ ఆర్డరు విషయం ఆ శాఖ డిమాండు చర్చకు వచ్చినప్పుడు చర్చించవచ్చు. ఈ రాజకీయ హత్యల గురించి అవి చాలా ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి కాబట్టి వాటిమీద చర్చ కావాలి అని మోషన్ ఇవ్వండి ఇండివిడ్యువల్‌గా తీసుకుంటే there is difficulty; it is not a stray incident.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— రాజకీయ ప్రాధాన్యత ఉన్న ఒక ఇన్సిడెంటు జరిగినప్పుడు దాని గురించి మేము వెంటనే చర్చ జరపడం ఎంతో అవసరం.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—మేము 329 ఎందుకు తెచ్చామంటే, అక్కడ రాత్రి జరిగింది, ఇక్కడ తెల్లారి తీసుకువస్తున్నాము.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—సిరిసిల్లాలో జరిగిన ఫైరింగుకు సంబంధించి నేను నోటీసు ఇచ్చాను, ఒక మనిషి చనిపోయాడు. ఆరుగురికి గాయాలు తగిలాయి. ఇది జనవరిలో జరిగింది. అసెంబ్లీ మొదలుకాగానే ఇచ్చాను. 11 రోజుల తరువాత నిన్న నా గతి ఏమైందని అడిగితే నాట్ ఎలౌడ్ అని రిప్లయి వచ్చింది. నిర్దిష్టంగా ఇటువంటి వాటి కోసమే 329 పెట్టుకొన్నాము. of urgent public importance of grave nature and of recent occurrence అని పెట్టుకొన్నాము. ఇవి వెనుకపడుతూ ఉన్నాయి. ఇవి ఇచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు వారి అభిప్రాయం వారు చెప్పుకోవచ్చు.

Mr. Speaker:—We will discuss the norms in the Business Advisory Committee.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ఈ ప్రాధాన్యతను తిరిగి పునఃప్రతిష్ట చేయాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇటువంటి వాటికి ఒక నారమ్ పెట్టుకొని.........

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—నారమ్ ఉంది. తమరు దయచేసి డిస్క్రిషన్ ఉపయోగించి చేయాలి తప్ప ఇంక చర్చించే విషయం ఏమి లేదు. మేము ఈ విషయం రిక్వెస్టు చేస్తాము. ఇటువంటి ఘటనలు చాలా సీరియస్ నేచర్‌వి. తమరు జనరల్ డిస్కషన్‌కు టైము ఇస్తే మాకు అభ్యంతరము లేదు అవసరం కూడా. జనరల్ నేచర్ వచ్చినప్పుడు మేము అడుగుతాము మీరు ఇస్తారు. ఇప్పుడు ఒక ఘటన జరిగింది. పొలిటికల్ మర్డరు కావచ్చు, కాక పోవచ్చు. పోలీసు వారు పక్షను తీసుకోకపోవచ్చు, ఒక కుటుంబానికి అక్రమం జరగవచ్చు. మేము అడిగితే గవర్నమెంటు ఔను, కాదు అని సమాధానం చెపుతుంది. కాబట్టి ఇటువంటి అత్యవసరమైన,పబ్లిక్ ఇంపార్టెన్సుకి సంబంధించిన సమస్యలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి చర్చించడానికి అవకాశం కల్పించాలి. ఇటువంటివి రాకుండా కొన్ని అనవసర విషయాలు వస్తున్నాయి.

Mr Speaker:—We know every day two or three murders are committed in one district. Today, if you allow this, tomorrow another Member from that side will also raise.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అవి అన్నీ ఇక్కడికి రావడం లేదు. 10-30 a m

Sri M. Venkaiah Naidu:—In January 147 murders took place whereas we have discussed only two in this house.

Mr. Speaker:—It is because we have put certain rules, otherwise all the 147 would have come here.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అది వేరే పొలిటికల్ కి సంబంధించినవి. ఫాక్షన్స్ కి సంబంధించినవి. నిజముగా అన్ని మర్డర్సు గురించి ఇక్కడ తేవలసి ఉండెను. కాని రావడం లేదు. అయినప్పటికి మీకు డిస్క్రిషన్ ఉంది. అందులో జరుగుతున్న అక్రమం, సందర్భము బట్టి, వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మేము తెచ్చినప్పుడు తమరు వాటి ప్రాధాన్యతను గుర్తించి వాటిని ఎలా చేయకపోతే.. ఇప్పటికే కాలాతీతం అయిపోయింది. ఇంకా ఆలస్యం చేస్తే అది పేలవంగా ఉంటుంది. దయచేసి పునరుద్ధరించి ఈ సమస్యకు ప్రాధాన్యత యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యస్. జైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—లాస్టు సెషన్ లేటర్ పార్టు నుంచి మీరు చిన్న బ్లాంకెట్ బేన్ పెట్టారు. ఈ రేప్స్, మర్డర్సు, ఇండివిడ్యువల్ క్రిమినల్ ఇన్సిడెంట్సు ఏమైనా ఉంటే వాటిని ఎడ్మిట్ చేయమని, జరిగిన అన్ని ఇన్సిడెంట్సు మీద చర్చించాలని ఏమీ కాదు. మీకు డిస్క్రిషన్ ఉంది. కాని ఈ బ్లాంకెట్ బేన్ పెట్టడంవల్ల ఏవైతే ఇంపార్టెంట్ ఇష్యూస్ ఉన్నాయో అని కూడా కవరప్ అౌతున్నాయి. దీని విషయం బి.ఏ.సి. లో డిస్కస్ చేస్తాము అన్నారు. తిరిగి రివైవ్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. దీనివల్ల ఏ ఇన్సిడెంట్సు ఇక్కడ రావడం లేదు. ఇన్సిడెంట్సు బజారులో జరిగిన తరువాత హౌస్ లో రాకపోతే అర్థం లేకుండా ఉంటుంది, కాబట్టి..

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—మీ దృష్టికి ఒక విషయం తేవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కాలింగ్ అటెన్షన్స్ ఉన్నాయి.

శ్రీ యం వెంకయ్యనాయుడు :—ఆటోలు, టాక్సీలు రైల్వేస్టేషన్సు నుంచి బస్ స్టాండు నుంచి రావడం లేదు. అనేకసార్లు ఈ విషయం అసెంబ్లీలో చెప్పడం జరిగింది.

Mr. Speaker: —Let us finish the agenda. After that you can—

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—కన్సర్న్డ్ మంత్రిగారు లేకపోయినా ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు ఉన్నారు. వారు ప్రభుత్వానికి తీసుకువస్తారని చెపుతున్నాను. లెజిస్లేచర్సుకి కూడా వారు రాకపోవడంవల్ల మాతో వున్న మిగతా వారు మీకే ఆటోలు రాకపోతే యింక సామాన్య ప్రజల సంగతేమిటని ఎగతాళి చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మన గురించి ఎగతాళిగా చాలామంది మాట్లాడుకుంటారు.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—నేను ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. ఈ రోజున సికింద్రాబాదు స్టేషనులో దిగినప్పుడు అక్కడ ఆటోలు అన్నీ వరుసగా ఉన్నాయి. మేము స్ట్రయికులో వున్నాము రామన్నారు. ఆ ప్రక్కనే వున్న ఒక ఆటోను ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సుకి వస్తావా అని అడిగితే ఎక్కువ డబ్బు యిస్తే వస్తాను అన్నాడు. ఎక్కువ డబ్బు సంగతి తరువాత చూదామని పోనిమ్మని

నేను లెజిస్లేటర్‌ను అని చెప్పాను. లెజిస్లేటరయితే మాకేమి, గిజిస్లేటయితే మాకేమి, ఉన్న ఆటోలే తక్కువ, మిగతా వారు స్ట్రైయికులో ఉన్నారన్నాడు, వచ్చినట్లుగా ఎక్కువ యిచ్చి రాకతప్పలేదు. నేను ఇదివరలో ఆటోలు, టాక్సీల వారు ఇలాచేస్తున్నారని రెండుమూడుసార్లు కమీషనరు ఆఫ్ పోలీసుకి, డెప్యూటీ కమీషనర్ ఆఫ్ పోలీసుకి కంప్లెయింట్సు యిస్తే ఎక్నాలెడ్జిమెంటు అయితే వచ్చింది కాని ఏక్షను ఏమీ తీసుకోవడం జరగలేదు. కాబట్టి తమరు ఈ విషయములో ప్రభుత్వానికి ఆదేశం ఇచ్చి ఇవి సక్రమంగా వచ్చేటట్లు చేయకపోతే చాలా కష్టం. మాతోపాటు ఒక మంత్రిగారు కూడా వచ్చారు. ఆయన దిగగానే ఆయనకు కారు వచ్చింది, ఆయన అందులో కూర్చొని వెళ్ళిపోయారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు కూడా దానిలో ఎక్కి కూర్చొని పోవలసింది.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—మంత్రులతో కూర్చొనే ఉద్దేశ్యమైతే ఇక్కడ ఎందుకు కూర్చొంటాము ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అత్యవసర పరిస్థితి కాబట్టి.

శ్రీ యం. వెంకయ్యనాయుడు :—మా జిల్లా నుంచి 12 మంది వచ్చాము. ఎలాగ కూర్చొంటాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ ;—ఎట్లాగో ఇరుక్కుని ఉండవచ్చు.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :—మర్డర్సు అంటే వ్యక్తిగతం అన్నారు. ఇల్లు తగలబడిపోతే వ్యక్తిగతమని అది తోసేశారు. జిల్లా మొత్తములో మంచినీళ్లు లేవని మొత్తుకుంటే అది కూడా తోసేశారు.

మిస్టరు స్పీకరు :— మంచినీళ్ళ సమస్య తోసివేయలేదు.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :—తోసేసారు. మేము అసలు వీటి గురించి ఎక్కడ మొత్తుకోవాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అక్కడకి పోతే మంచినీళ్ళు అంటున్నారు గ్రామస్థులు. కలక్టరును అడిగితే నా దగ్గర డబ్బులు లేవు నన్ను ఏమి చేయమంటారు అంటున్నాడు. ఆ గ్రామస్థులను మీ అసెంబ్లీ ముందుకు తీసుకువద్దామా అంటే పోలీసుల కాపలా. అసలు ఇంక ఏ రూపములో మొత్తుకుంటే ఈ సంగతి గుర్తుకు వస్తుందో చెప్పండి తమరు, ఆ పద్ధతిలో మొత్తుకుంటాము. ఇటువంటి వాటికి ఇదివరకు జీరో అవర్ ఉండేది. దానికి 329 క్రింద రిస్ట్రిక్షన్సు పెట్టినారు ఈ రిస్ట్రిక్షను మొత్తం రిజెక్షన్ కాడికి వచ్చింది. ఇదివరకు చెప్పుకొనేదానికైనా ఉండేది. మంచినీళ్ళ సమస్యను తమరు ఆలోచించండి.

Mr. Speaker :—The suggestion of Mr. Raghava Reddy will be taken into consideration.

శ్రీ గౌతు లచ్చన్న :—ఒక గ్లాసుడు మంచి నీళ్ళు అయినా ఇవ్వండి.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—తమరికి తెలియనిదికాదు. మర్డర్స్ ఆఫ్ గెయిన్ వేరు, ఫేషనల్ మర్డర్సు వేరు, పొలిటికల్ మర్డర్సు వేరు. పొలిటికల్ మర్డర్సులో రాజకీయ ప్రయోజనం కోసం చేయడం చాలా ఘోరమైనది. తప్పనిసరిగా వీటికి ప్రయారిటీ ఇవ్వాలి. పొలిటికల్ బయాస్‌తోటి మర్డరు జరిగింది అంటే..

Mr. Speaker :—Intention may be different.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—302 ప్రొవిజను అన్నిటికి సమానమైనవే. ఇప్పుడు మెన్‌సిరియా-ఒక రాజకీయవాదిని రాజకీయ ప్రయోజనాలు నెరవేర్చుకొనే టందుకు మర్డరు చేయడం అనేది చాలా ఘోరమైనది. పొలిటికల్ మర్డర్సు గురించి ఇచ్చినవి ఎలౌ చేయనని అనడం సబబు కాదు.

మిస్టర్సు స్పీకరు :— రాజకీయ కక్షలను పురస్కరించుకొని ఎన్నో ప్రాంతాలలో మర్డర్సు జరిగితే వాటిని అన్నిటినికూడా ఎడ్మిట్ చేయమంటారా?

10-40 a m శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—ఇప్పుడు వరంగల్ ఉంది....

మిస్టరు స్పీకరు :—రాయలసీమలో 50 శాతం మర్డర్సు రాజకీయ కక్షలకు, 50 శాతం మర్డర్సు ఫామిలీ కక్షలకు సంబంధించినవి.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—వరంగల్‌లో 8 మర్డర్సు జరిగాయి..

Mr. Speaker :—You are suggesting something which will be considered.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—పొలిటికల్ మర్డర్సుకి ఇదివరకు ఎలౌ చేశారు.

మిస్టరు స్పీకరు :—అందుకనే అది మానుకున్నాము.

Sri M. Venkaiah Naidu :—Let us conduct one murder.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా! శ్రీశైలంలో మర్డర్ జరిగింది. రాజేశ్వరరావుగారు నేను కలిసి నోటీసు ఇచ్చాం మీరు ఎలౌ చేయలేదు కాబట్టి దీనికి మీరు నార్మ్స్ ఎడాప్ట్‌చేసి.......

Sri M. Venkaiah Naidu :—Sir let us accept one murder and one rape a day.

(నవ్వులు)

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా ! నా రిక్వెస్ట్ ఏమిటంటే తమరు, అపోజిషన్ లీడర్స్ కూర్చుని చేస్తే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—I will consider the whole matter.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా ! నార్మ్స్ ఏడాప్టు చేయండి. దాని ప్రకారంగా మాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Closure of Co-operative Sugar Factory at Kovur, Nellore District.

ఆర్థిక, ప్రణాళిక, చక్కెర పరిశ్రమల శాఖమంత్రి (శ్రీ జి. రాజారాం) :- నెల్లూరు జిల్లా కోవూరులోని చక్కెర ఫ్యాక్టరీని మూసివేశారనీ, వందలాది పని వారికి ఉపాధి లేకుండా పోయిందని చెప్పడం సరికాదు. ఈ ఫ్యాక్టరీని 1250 టి. సి. డి. ల ఉత్పత్తి సామర్థ్యం వుంది. సగటున 130 పని దినాలకు గాను ఈ ఫ్యాక్టరీకి 1,62 500 మెట్రికు టన్నుల సరుకు కావలసి ఉంటుంది. కాని 13,504 మెట్రికు టన్నులు మాత్రమే లభిస్తోంది. దీనిలో 8,316 మెట్రికు టన్నులు పిలకలు, మిగతా 5,188 మెట్రకు టన్నులు మొక్కలు. ఈ ఫ్యాక్టరీ పిలక పంట నంతటినీ ఈ ఏడు గానుగాడుతుంది, మొక్కల్ని వచ్చే సంవత్సరం 1600 ఎకరాలలో చెరకు పండించేందుకు గాను నాట్లకు వాడుతుంది. అందువల్ల ఇప్పుడు లభించే చెరకు గానుగాడడానికి 10 రోజులకు కూడా సరిపోదు.

ఈ ఫ్యాక్టరీకి మొత్తము 25 లక్షల రూపాయల దాకా నష్టం వచ్చింది లభించే చెరకు ఫ్యాక్టరీ అవసరాలకు ఎటూ చాలటం లేదు. ఫ్యాక్టరీని లే ఆఫ్ చేస్తే వచ్చే నష్టం కంటే గానుగాడడం వల్ల వచ్చే నష్టమే కొద్దిగా అధికంగా ఉంది. గానుగాడినట్లయితే, నష్టం రూ. 56.66 లక్షల దాకా ఉంటుంది. ఫ్యాక్టరీ లే ఆఫ్ వల్ల వచ్చే నష్టం రూ. 55.20 లక్షల మేరకు ఉంటుంది. ఫ్యాక్టరీ మండలంలో చెరకు అభివృద్ధి భవిష్యత్తు మొదలైన వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఈ సీజనులో 9-3-1980 నుంచి చెరకు గానుగాడడానికి యాజమాన్యం నిర్ణయించింది.

ఫ్యాక్టరీలో ఇప్పుడున్న 234 మంది సిబ్బందిలో 44 మంది ఎస్. ఎం. ఆర్. లతో కలిపి 61 మందిని ఉంచుకొని మిగతా 173 మందిని గానుగాడిన తరువాత లే ఆఫ్ చేయాలని ఫ్యాక్టరీ సంకల్పిస్తున్నది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గానుగ ఆడితే 56 లక్షల చిల్లర నష్టం వస్తుంది, లే ఆఫ్ చేస్తే 55 లక్షల చిల్లర నష్టం వస్తుంది మరి రెండూ చేసినా నష్టాలే ఏం చేయబోతున్నారు ? ఆ ఫ్యాక్టరీ ఎందుకు పెట్టినట్టు ? చెరకు ఉత్పత్తిదారులను ప్రోత్సహించి వారు 1600 ఎకరాలలో చెరకు వేయమంటే వారు వేయడానికి సిద్ధంగా లేరు. కోవూరు తాలూకాలో ఎందుకంటే రెండు సంవత్సరాల క్రిందట అధికారులు వారిని ప్రోత్సహిస్తే వారు వేసారు కాని వాళ్ళ దగ్గర కొనలేదు. వాళ్ళ పొలాల్లోనే ఆ చెరకు అంతా ఎండిపోయింది ఆ పరిస్థితులలో ఇక వేయడానికి వాళ్ళు అంగీకరించరు ఇప్పటికే ఆ ఫ్యాక్టరీకి 25 లక్షలు నష్టం వచ్చింది. దానిమీద ఏ నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నారు ? ఏం చేయబోతున్నారు ? 173 మందిని తొలగించబోతున్నామన్ని ఇప్పుడే చెప్పారు. అంటే 173 మంది నిరుద్యోగులు కాబోతున్నారు వారికి ఉపాధి కల్పన ఎక్కడ చూపిస్తారు ? ఆ వివరాలు దయచేసి చెప్పండి.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, నేను మనవి చేసేది ఏమంటే గానుగ ఆడకపోయినట్లయితే ఇక ఈ ఫ్యాక్టరీ నడవదని ఆ ప్రాంతంలో అభిప్రాయం కలుగవచ్చు. అయినా నష్టం కొంచెం ఎక్కువ వచ్చినప్పటికీ దానిని నడిపించడానికి నిర్ణయం తీసుకొన్నాం. ఎందుకంటే ఇది ఇక ముందు కూడా నడుస్తుందనే ఆశ రైతాంగానికి ఉండాలి. చెరకు పంట ఎక్కువ ఎకరాలలో పండించాలనే ఉద్దేశంతో మేము వారికి సీడ్ కూడా సప్లయి చేస్తున్నాము. దాని కొరకు డబ్బు కూడా వేరే ఇస్తున్నాం. ఎక్కువ ఏరియాలో పండించమని ఫ్రీ సీడ్ కూడా సప్లయి చేస్తున్నాము కాబట్టి గానుగ నడిపించమనే సమస్య రాదు. కాని ఉన్న చెరకు 10–12 రోజులు మాత్రం నడుస్తుంది. తరువాత దానిని లే ఆఫ్ చేయవలసివస్తుంది. లే ఆఫ్ కాంపెన్‌సేషన్ వర్కర్స్‌కు ఇస్తాం.

1.50 a.m. శ్రీ జి. సుందరరామయ్య (అల్లూరు) :— అధ్యక్షా, చెరకు అక్కడ పండకా కాదు లేక పండించలేని స్థోమత లేకా కాదు. ఆ క్రెడిబులిటీ పోగొట్టుకొని రైతులకు ఆ విధంగా నమ్మకం లేకుండా చేశారనేది ప్రభుత్వం వారికి తెలుసా? అట్లా తెలిసినప్పుడు ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొంది? ఏదో రోగం ఒక దగ్గర, మందు ఒక దగ్గర అని రైతులను అంటే లాభంలేదు. మీ మేనేజిమెంటులోనే డెఫిసియన్సీ ఉందని తెలుసునా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, మేనేజిమెంటువారిది ఏమీ తప్పు లేదు ఇందులో తప్పంతా షుగర్ పాలసీవల్ల పోయిన సంవత్సరంలో అప్పుడు 100 రూపాయలు మాత్రమే చెరకు ధర ఉండడంవల్లా, అది రైతాంగానికి గిట్టుబాటుగా లేకపోవడంవల్లా చాలా మంది చెరకు ఉత్పత్తి మానివేశారని తమకు తెలుసు. దానివల్ల ఈ సంక్షోభం వచ్చిందే గాని ఏదో మేనేజిమెంటు తప్పు చేసింది. రైతాంగం తప్పు చేసింది అని కాదు. గిట్టుబాటు ధర లేకపోతే రైతాంగం ఆటోమేటిక్‌గా మానివేస్తారు. ఉదాహరణకు ఈ సంవత్సరం వారికి గిట్టుబాటు ధర లభిస్తుంది అనిపించిన తరువాత అనేకమంది చాలా ఎకరాలలో చెరకు పండిస్తున్నారు. ఒకవేళ రైతులు తీసుకువచ్చిన చెరకును తీసుకొనడానికి ఫ్యాక్టరీ వాళ్లు నిరాకరిస్తే అప్పుడు ఫ్యాక్టరీ వాళ్ల తప్పుగాని అసలు చెరకే రాకపోతే ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ జి. సుందరరామయ్య :—అధ్యక్షా, మేనేజిమెంటు తప్పులేదన్నారు. మేనేజిమెంటువారు ఒక అగ్రిమెంటుపై సంతకం పెట్టి రైతులకు ఇచ్చినారు ఇంత ఖరీదుకు మీవద్ద కొంటామని చెప్పి. కాని అంత ఖరీదుకు వాళ్లు కొనలేదు. కొన్ని రోజులు అసలు చెరకే తీసుకోలేదు. ఇది మేనేజిమెంటు తప్పు కాదా? ఇది మేనేజిమెంటు తప్పు కాదని ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటే ఎవరి తప్పని మీరు నిర్ణయించారు? రైతులు అగ్రిమెంటుమీద నమ్మకం పెట్టుకొని పైర్లు వేసి చెరకు తీసుకువచ్చి ఇస్తే ఆ రేటు ఇవ్వకుండా వేరే రేటు ఇవ్వడం అంటే అది మేనేజిమెంటు తప్పు కాకపోతే ఎవరి తప్పు అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, ఈ మధ్యనే సహకార రంగంలో పని చేస్తున్న చక్కెర మిల్లుల మేనేజిమెంట్స్‌ను, డైరెక్టర్సును అందరినీ పిలవడం జరిగింది. నేను స్వయంగా ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీయొక్క పరిస్థితి వేరు వేరుగా మేనేజింగ్ డైరెక్టర్స్, డైరెక్టర్ ఆఫ్ షుగర్, సెక్రెటరీ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీస్‌ను కూర్చోబెట్టి మాట్లాడాను. వారి పరిస్థితులు చూశాను. చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయి. కొన్ని కొన్ని మూడు కోట్ల నష్టంతో నడుస్తున్నాయి. ఇది పోయిన సంవత్సరమే మొదలు పెట్టాం. కాబట్టి ఇప్పుడు 20 లక్షల మేరకు ఉంది. సుదీర్ఘంగా ఆలోచిస్తే ఫ్యాక్టరీ పైన ఒక ఆబ్లిగేషన్ ఉంది. అలాంటి కంప్లైయింట్స్ నా దగ్గర ఏమీ లేవు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ షుగర్ దగ్గర కూడా లేదు. మా దగ్గర కాంట్రాక్టు చేసుకొని తీసుకోలేదు. కాంట్రాక్ట్సు చేసి ఇవ్వని రైతుల కంప్లైయింట్స్ చాలా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు ఈ సంవత్సరం బెల్లం ధర చాలా ఉండడం వల్ల ఒక్కొక్క రైతు కాంట్రాక్టు చేసి అడ్వాన్సు తీసుకొని కూడా ఫ్యాక్టరీకి చెరకు ఇవ్వడంలేదు. మాకు బెల్లం ధర చాలావుంది, ఆ ధర ఇస్తే మేము ఇస్తామని అంటున్నారు. అందుకని కాంట్రాక్టు చేసినప్పుడు ఫ్యాక్టరీ తప్పనిసరిగా తీసుకొంటుంది. తీసుకోకపోతే ఫ్యాక్టరీల పైన చర్య తీసుకొంటాం.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, రైతుకు సీడ్ కూడా సప్లయి చేస్తామన్నారు. సీడ్ కూడా వేయబోయేది ఆగస్టులో అనుకొంటాను. తర్వాత 10 నెలల టైము పడుతుంది. ఇప్పటి నుంచి ఒక సంవత్సరం మూడు నెలలకు గాని చెరకు చేతికి రాదు. అటువంటి పరిస్థితులలో ఫ్యాక్టరీ గతి ఏమిటి? ఎగ్రిమెంటు ఇచ్చిన కొన్ని చోట్ల చెరకు తీసుకోలేదు. ఎగ్రిమెంటు యిచ్చి ఇంకెవరికయినా రైతు అమ్ముకొంటే వాళ్ళ మీద కేసులు వేస్తున్నారు. కృష్ణా జిల్లా అటువంటి చోట్ల ఈ పరిస్థితి అవిధంగా కొనసాగాలా?

శ్రీ జి. రాజారాం :—అధ్యక్షా, ఎగ్రిమెంటు తీసుకొన్న చోట్ల ఫ్యాక్టరీ అంగీకరించని నిర్దిష్టమైన ఒక కేసు తీసుకువస్తే నేను చర్య తీసుకొంటాను. అలాంటిది నా దగ్గరకు రాలేదు. ఇప్పుడు మార్చి వరకు కూడా చెరకు వేయడానికి కాలం ఉంది. అందువల్ల ఈ ఫిబ్రవరిలో చెరకు సీడ్ ఫ్రీగా ఇవ్వడానికి ఫ్యాక్టరీలకు ఆదేశం ఇవ్వడం జరిగింది. వారు చేస్తున్నారు కూడా.

re : (2) Reduction of Purchase rate of Cow Milk by the A, P. Dairy Development Corporation

పశు సంవర్ధక శాఖ మంత్రి (శ్రీ బి. రాందేవ్) :—పాల ఉత్పత్తిదారుల నుండి పాలను సేకరించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ ధరల నిర్ణయ విధానాన్ని కొనసాగిస్తున్నది. సంస్థ ప్రభుత్వ శాఖగా వున్నప్పుడు యీ విధానం అమలులో ఉండేది. ఈ ధరల నిర్ణయ విధానం పాలలో వుండే కొవ్వు శాతం మీద పూర్తిగా ఆధారపడివుంటుంది. ఈ విధానం క్రింద గేదె పాలకు, ఆవు పాలకు ఒకే విధమైన రేట్లు చెల్లిస్తున్నారు. ఒకే రేటు చెల్లించడంవల్ల

ఆవుల పెంపకానికి, ఆవుపాల ఉత్పత్తికి ప్రోత్సాహం ఏర్పడుతుందని ఆశించబడింది. దీనివల్ల 4 శాతం కొవ్వు 8.5 శాతం ఎస్. ఎన్. ఎఫ్. గల ఆవుపాలకు కూడ 6 శాతం కొవ్వు 9 శాతం ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. గల గేదె పాలకు ఇచ్చే రేటు ఇస్తున్నారు. ఆవు పాలకు ఇస్తున్న ప్రత్యేక లాభదాయక రేటు పొందే ఉద్దేశంతో, చాల సందర్భాల్లో గేదె పాలల్లో నీరు కల్తీ చేసి, ఆవు పాలుగా చెప్పడం లేదా సుమారుగా 4 శాతం కొవ్వు, 8.5 శాతం ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. వుండగల మిశ్రమ పాలకై రెండింటిని తగు దామాషాలో కల్తీ చేయడం జరుగుతున్నది. దీనివల్ల సంస్థ సేకరించిన ప్రతి 100 కి. గ్రా. ఆవు పాలల్లో 2 కి. గ్రా. కొవ్వు మేరకు నష్టం సంభవిస్తున్నది. ఈ విధానం ప్రత్యేకంగా ఆవుల పెంపకానికి ఉపయోగపడకపోవడమేకాకుండా గేదెపాల కల్తీకి, సంస్థ నిర్వహణలో విపరీతమైన నష్టాలకు దారితీస్తున్నదని కనుగొనడం జరిగింది. అంతేకాక ఆవుల పెంపకం మీద నమ్మకమైన ఆవు పాల ఉత్పత్తి మీద కూడా ఇది దెబ్బ తీసింది.

2. ఈ లోపాలన్నింటిని గమనించి, దేశవ్యాప్తంగా—ఆపరేషన్ ఫ్లడ్-కార్యక్రమాన్ని అమలుపరుస్తున్న బరోడాలోని భారతీయ పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ ఉత్పత్తిదారుల నుండి పాలను సేకరించడానికై ఒక కొత్త ధరల నిర్ణయ విధానాన్ని రూపొందించింది. ఈ విధానం "రెండు అంశాల ఆధారంగా ధర నిర్ణయ విధానం" అంటే (Two axis Pricing Policy) గా ప్రసిద్ధి చెందింది. పాలలోని కొవ్వు, ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. పరిమాణాలను సహేతుకంగా లెక్క కట్టడం ద్వారా మిశ్రమ పాల నాణ్యత నిర్ణయించబడుతుంది. ఈ విధానం క్రింద నిర్ణయించబడిన పాలలోని కొవ్వు, ఎస్.ఎన్.ఎఫ్ రెండింటి పరిమాణాల మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. "రెండు అంశాల ఆధారంగా ధర నిర్ణయ విధానాన్ని" అనుసరించవలసిందిగా బరోడాలోని భారతీయ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరింది.

11-00 a.m.

భారతీయ సంస్థ చేసిన ఈ సిఫార్సుపై తమ అభిప్రాయాలను తెలుపవలసిందిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థను కోరడం జరిగింది. గేదె పాలతో పోల్చి చూస్తే, ఆవు పాలలో కొవ్వు సుమారు 40 శాతం నుండి 50 శాతం వరకు, ఎస్.ఎన్.ఎఫ్ సుమారు 0.5 శాతం నుండి 0.6 శాతం వరకు తక్కువగా వున్నట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ తెలియజేసింది. మొత్తం పాల దిగుబడి ఉత్పత్తిని ఆధారంగా చేసుకొని, ఖచ్చితంగా రేట్లు నిర్ణయించేటట్లయితే ఆవు పాలకు ప్రస్తుతమున్న రేటు కంటే సుమారు రూ. 0.33 పైసలు తక్కువ రేటు వస్తుంది. కాని ఆ సంస్థ ఆవు పాల రేటుకు, గేదె పాల రేటుకు వ్యత్యాసం 15 శాతానికి మించకుండా వుండే విధంగా ఆవు పాలలోని ఎస్. ఎన్. ఎఫ్ విలువను కొంచెం పెచ్చు రేటులో నిర్ణయించింది. ఆ విధంగా కల్తీ అవకాశాలను, గేదె పాలను కల్తీ చేసి, ఆవుపాలుగా చలామణి చేసే అవకాశాలను నివారిస్తున్నది. ఇది భారతీయ సంస్థ చేసిన సిఫార్సుకు అనుగుణంగా కూడా వున్నది. ఎందుచేతనంటే

కొవ్వుకు గల విలువలో 75 శాతపు రేటు వంతున ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. ధరను నిర్ణయించినట్లయితే ఆవు పాలధర గేదె పాలధరకంటే సుమారు 15 శాతం తక్కువగా వుండగలదు.

కొత్త "రెండు అంశాల ఆధారంగా ధర నిర్ణయ విధానాన్ని" 1-2-1980 నుండి అమలుపర్చాలని సంస్థ డైరెక్టర్ల మండలి తీర్మానించింది. ఈ విధంగా ధర నిర్ణయ విధానం సవరించినందువల్ల 4 శాతం కొవ్వు, 8.5 శాతం ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. గల లీటరు ఆవు పాలకు ఇప్పుడున్న రూ. 1-65 పై. గల గరిష్ట ధర స్థానంలో 4.5 శాతం కొవ్వు, 9 శాతం ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. గల లీటరు ఆవు పాలకు రూ. 1-52 పైసల ధర వస్తుంది.

గౌరవసభ్యులు సావధాన నోటీసులో పేర్కొనినట్లు లీటరు ఆవు పాల గరిష్ట ధర రూ. 1-72 పై. కాదని ఆ ధర రూ. 1-62 పైసలు మాత్రమే అని దయచేసి గమనించగలరు.

సంస్థ కొత్త "రెండు అంశాల ఆధారంగా ధర నిర్ణయ విధానాన్ని" అనుసరించిన వెంటనే, ఈ సవరించిన విధానాన్ని సంస్థ, ప్రభుత్వంఅమలుపరచడం పట్ల వ్యతిరేకతను తెలుపుతూ విజ్ఞప్తులు అందాయి. ముఖ్యంగా ఆవులు ఎక్కువగా వున్న చిత్తూరు జిల్లా నుండి ఈ విజ్ఞప్తులు ఎక్కువగా వచ్చాయి. వరంగల్లు వంటి ఇతర జిల్లాల నుండి కూడా ఆక్షేపణలు వచ్చాయి. విజ్ఞప్తుల దృష్ట్యా ఈ విషయాన్ని కూలంకషంగా పరిశీలించడానికి రెండు అంశాల ఆధారంగా ధర నిర్ణయ విధానం అమలును నిలుపుదల చేస్తూ ప్రభుత్వం 8-2-1980 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ విషయానికి సంబంధించిన అన్ని అంశాలను పరిశీలించిన మీదట ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకొంటుంది.

శ్రీ కె. వి. సిద్దయ్య :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఎప్పుడూ ఒకే రకమైన ప్రకటన చదువుతారు. ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. అని ఏదేదో చెప్పారు. నాకు తెలిసిన విషయాన్ని బట్టి యిప్పుడు 4 పర్సెంట్ క్రొవ్వు, 8.5 పర్సెంట్ ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. ఉంటే ఆవు పాలకు మన ప్రక్కన ఉండే కర్ణాటక రాష్ట్రంలో రెండు రూపాయల నుంచి రెండు రూపాయల 25 పైసలకు యిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రం 4 పర్సెంట్ క్రొవ్వు, 8.5 ఎస్.ఎన్.ఎఫ్. ఉండేదానికి రూపాయి 72 పైసలు యిస్తూ ఉంటే యిటీవల 4.5 పర్సెంట్ ఫాట్, ఎస్.ఎన్.ఎఫ్ 9 పర్సెంట్ అధికం చేస్తూ రూపాయలు 52 పైసలు యిస్తున్నది అన్నారు. తమకు తెలుసు. పశువుల ధర పెరిగింది. మేత ధర పెరిగింది. మెయిన్‌టెనెన్స్ ధర పెరిగింది కూలి పెరిగింది. మిగతావాటితో పెరిగిన దాని ప్రకారం రేట్స్ పెరగలేదు. విపరీతంగా యిన్ని యిబ్బందులు ఉండేటప్పుడు ఉత్పత్తిదారులకు ధరను పెంచకపోవడం ఏమి న్యాయం. సరయినపద్ధతి కాదు కర్ణాటక రాష్ట్రం వారు యిచ్చే రేట్ యివ్వవలసిన న్యాయం ధర్మం ఉండగా వీరు తగ్గించాలని పూనుకోవడం అసమంజసం. వీరికి అన్యాయం చేయడం మంచిది కాదు. ఈ ఆవు పాలను

కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ఉన్నదే విధంగా ఉంచి ఏ విధంగాను తగ్గించకుండా ఉండే దానికి ప్రభుత్వం కఠిన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. పతి (పంగనూరు) :— అధ్యక్షా, మంత్రి గారు వారు మామూలుగా చెబుతున్న ధోరణిలోనే చెపుతున్నారు. పాల ఉత్పత్తిదారులకు ఎలాంటి సౌకర్యం లేకుండా పాడి అభివృద్ధి సంస్థ చేస్తున్న కార్యక్రమం చాల యిబ్బందికరంగా వున్నది. ఎక్కువ ధర యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. వీరు అమ్మే ధర, కొనే ధర ఈ రెండింటి వ్యత్యాసం చూస్తే చాల ఎక్కువగా వున్నది కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ఎక్కువ ధర యిస్తున్నది మన రాష్ట్రంలో యిచ్చేటానికి వీలు కాని పరిస్థితి ఏమిటి అనేది అర్థం కాకుండా వున్నది. చిత్తూరు జిల్లాలో ఉన్నటువంటి నాలుగు పాల శీతలీకరణ కేంద్రాలలో ఉత్పత్తి అయ్యే పాలు తెలంగాణా మొత్తానికి ఉత్పత్తి అవుతాయి. చిత్తూరు జిల్లాలో ఆవు పాలు ఎక్కువ ఉత్పత్తి జరుగుతుంది ఆవు పాల ధర తగ్గించారు ఇప్పుడు పెరిగిన ధరల దృష్ట్యా-మేత ఖర్చులుగాని, వాటిని పోషించే విషయంలో గాని ఖర్చులు ఎక్కువగా వున్నవి. కాబట్టి దానిని భరించడానికిగాను పాల ఉత్పత్తిదారులకు లాభదాయకంగా వుండేదానికి ఎక్కువ చేయాలి. ఎక్కువ చేయకుండాపోతే ఈ అభివృద్ధి సంస్థ ఏ ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పడిందో దానికి వ్యతిరేకంగా అభివృద్ధి నిరోధకంగా తయారవుతుంది పాల ఉత్పత్తిదారులకు గొడ్డలి పెట్టుగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వ తీసుకొనే నిర్ణయాలు ఈ పాల ఉత్పత్తిదారుల విషయంలో సదుద్దేశ్యంతో ఆలోచన చేసి ఎక్కువ రేట్ పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. రామ్‌దేవ్ :— వారు విషయంలో చెప్పినారు. ఇవన్నీ వివరాలు ఆలోచిస్తున్నది. దానికే గవర్నమెంట్ యిది ఆపివేసినది. మొదటి నుంచి ఏ ధర యిస్తున్నారో ఆవు పాలకు అదే ధర యిస్తున్నారు. అదే ధర కంటిన్యూ అవుతున్నది. ఇవన్నీ ఎగ్జామిన్ చేసి నిర్ణయం తీసుకుంటాము అని మనవి చేస్తున్నాను. కర్ణాటక, తదితర రాష్ట్రాలలో ఏ విధంగా ఉన్నాయో తెలుసుకొని ధర నిర్ణయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

BUSINESS OF THE HOUSE

డా॥ వి. శివరామకృష్ణయ్య :— మీరు రోజుకు రెండు కాల్ అటెన్షన్ నోటీసులు, రెండు రూల్ 329 క్రింద వచ్చే విషయాలు చేస్తున్నారు. మావి అర్జంట్ మాటర్స్ రావడం లేదు. స్పీకరుగారు దయా దృష్టి పెట్టాలి. మేము యిచ్చి వారం పది రోజులు అయినా కూడ లాభం లేకుండా పోతున్నది.

Mr. Speaker :—It was considered and it was decided that only two Call Attention matters and two matters under Rule 329 should be taken up. Now papers to be laid on the Table.

PAPERS LAID ON THE TABLE

G.O.Ms.No. 868, P.R. (Sam. I) Dept. dt. 26-9-1979
G.O.Ms.No. 888, P.R. (Sam. I) Dept. dt. 3-10-1979
G.O.Ms.No. 889, P.R. (Sam. I) Dept. dt. 3-10-1979

G.O.Ms.No. 8?0, P.R. (Sam. I) Dept. dt. 3-10-1979;

Sri P. Ganga Reddy :—Sir, On behalf of the Minister for Panchayati Raj I beg to lay on the Table :

'Copies of the following notifications in which certain rules and amendments to rules have been made, as required under sub-section (2) of section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 ;" 11-00 a.m.

S.No.	Ref. to the G. O. and date with which the Notification has been issued in the A.P. Gazette.	Reference to the Gazette and date.
1.	G.O.Ms.No. 868, P.R. (Sam I) Dept., 26-9-1979.	Published at pp 1–3 of rules supplement to Part-VII of A. P. Gazette No. 17 dated 29-11-1979.
2.	G.O.Ms.No. 888, P.R. (Sam-I) Dept., dt. 3-10-1979.	Published at pp. 1–7 of rules supplement to Part-VII of the A.P. Gazette No.15, dated 8-11-1979.
3	G.O.Ms.No. 889, P.R. (Sam. I) Dept., dt. 3-10-1979.	Published at pp 14- 1 of rules supplement to Part-VII of the A.P. Gazette No. 16, dated 22-11-1979.
4.	G.O.Ms.No. 890. P R. (Sam. I)	Published at pp. 1-4 of rules supplement to Part-VII of the A P. Gazette No. 16, dated 22-11-1979.

G.O.Ms.No. 628, Ind. & Com., d/24-9-1979

Sri B. Ram Dev :—Sir' On behalf of the Minister for Small Scale Industries and Fisheries, I beg to lay on the Table :

" A copy of the Notification issued in G.O.Ms.No. 628, Industries & Commerce, dated 24-9-1979 under section 6 of the Andhra Pradesh Relief Undertakings (Special Provision) Act, 1971."

Mr. Speaker :—Papers Laid on the Table.

ANNOUNCEMENTS

re: (1) Message from the Governor

Mr. Speaker :—There is a message from the Governor of Andhra Pradesh.

" I write to acknowledge the receipt of your D. O. Letter 126/LEGN./80-2/20.2.1980 in which you were good enough to send me a copy of the resolution adopted by the Andhra Pradesh Legislative Assembly thanking me for my Address to the Joint Session of both the Houses of Legislature on 8th February, 1980 "

I am extremely grateful to the House for the Resolution,

With warm regards,

Yours sincerely,
Sd.
K. C. Abraham.

re ; (2) Messages from the Chairman Legislative Council

Mr. Speaker :—I have received the following Messages from the Chairman Legislative Council.

"In accordance with rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of Business of the Andhra Pradesh Legislative Council, I transmit a copy of the Andhra Pradesh Record of Rights in Land (Amendment) Bill, 1980, L. A. Bill No. 5 of 1980 as passed and agreed to by the Legislative Council on 25th February, 1980 without any amendment and signed by me.

Yours faithfully,
Sd.
Chairman.

"In accordance with Rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of Business of the Andhra Pradesh Legislative Council, I transmit copies in each of the following Bills as passed and agreed to by the Legislative Council on 25th February 1980 without any amendment and signed by me:

1. The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1980, L. A. Bill No. 7 of 1980.

2. The Andhra Pradesh Municipalities Second (Amendment) Bill, 1980, L. A. Bill No, 8 of 1980.

3. The Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1980, L. A. Bill No· 9 of 1980.

4. The Hyderabad Municipal Corporations (Amendment) Amending Bill, 1980, L. A. Bill No 10 of 1980.

Annual Financial Statement (Budget) for 1980-81. (General Discussion)

శ్రీ వి. శోభనాద్రీశ్వరరావు —అధ్యక్షా, కొద్ది రోజుల కిందట మన ఆర్థిక శాఖమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్-మొదటి పేజీలో వ్రాసిన దానికి, లోపల ఎలాట్ మెంట్సుకు ఏ విధంగానూ సంబంధం లేకుండా వుంది. ఇందులో పంపిణీ

విధానంపై చూస్తే-యీ ధరలు యింకా పెరగకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవలసి వున్నది-అని వ్రాశారు. మన రాష్ట్రంలో, చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ఇవాళవున్న ధరలకు రేపటి ధరలకు, రేపు వుండే ధరలకు ఎల్లుండి వుండే ధరలకు ఏమాత్రం సంబంధం లేకుండా, రోజూ ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్న విషయం మీకు తెలియనిది కాదు. ఐతే, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు, ఉత్పత్తి తగ్గినప్పుడు, సప్లయి అండ్ డిమాండు ఎకనమిక్ ప్రిన్సిపుల్‌నుబట్టి, తప్పనిసరిగా కొన్ని వస్తువుల ధరలు పెరిగే సందర్భాలు వుంటాయి, కాని, మన రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితుల మూలంగా యీ ధరలు యీ విధంగా పెరిగిపోతున్న విషయం, ఒక స్పష్టమైన సత్యం.

కొద్ది నెలల క్రిందట యస్.టి.సి ద్వారా రాష్ట్రంలో సిమెంటు పంపిణీ చేసి, డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ యావన్మంది దగ్గర, ఒక టన్ను సిమెంటుకు పదిహేను రూపాయిల చొప్పున-జిల్లా సిమెంటు డీలర్సు అసోసియేషను, సంఘాల అధ్యక్షులు పోగుచేసి 15 లక్షల రు.లు పార్టీ నిధికి యిచ్చిన విషయం తెలియనటువంటిదికాదు బస్తాకు ముప్పావులా పడింది. అది చాలదు 25 లక్షలు టార్గెట్ అన్నారు. యస్.టి.సి-ఇందిరా కాంగ్రెసు పార్టీ ఎన్నికల నిధికి అందజేయవలసిన టార్గెట్ భర్తీ చేయడానికిగాను, తిరిగి టన్నుకు 10 రు.ల చొప్పున-బస్తాకు యింకో రెండు రు.లు చొప్పున అదనంగా వేసి-కొంతమంది డీలర్సు, ఎవరయితే టన్నుకు 40 రు.లు చొప్పున పార్టీ నిధికి యిచ్చారో వారికి కావలసిన ఎలాట్‌మెంట్ ఆ డబ్బు తీసుకుని యివ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా అది రు 2-75 అయింది. ఆ డీలర్సు ఇన్‌టర్న్ సిమెంటు కొనుక్కోవలసిన వినియోగదార్లపైన, ఎనిమిది రూపాయలు, తొమ్మిది రూపాయలు అదనపు లాభం వేసుకుని రాష్ట్రం మొత్తంలో అమ్మిన సంగతి-దాదాపు యిది బహిరంగంగానే జరిగింది. ఈ విధంగా కంచే చేను మేసినట్లు వ్యవహారిస్తుంటె యింక యీ రాష్ట్రంలో సామాన్య పౌరుడికి రక్షణ ఎక్కడ వుంది ? ధరల పెరుగుదలను అరికట్టవలసిన గవర్నమెంటె యీ విధమైన కార్యక్రమం చేయడం చాలా సిగ్గుచేటైన విషయం. అంతే కాదు. పంచదార విషయం మీకు తెలుసు. లోగడ, జనతా ప్రభుత్వ హయాంలో చాలా రోజులు రు. 2 20 లకు పౌరులకు ఎటువంటి క్యూలతో నిమిత్తం లేకుండా పుష్కలంగా పంచదార దొరుకేది.

తరువాత చరణ్‌సింగ్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎన్నో సార్లు చెరకు ఉత్పత్తిదారులు వారికి ఉత్పత్తి ఖర్చు గిట్టుబాటు కావడంలేదని ఆందోళన చేసి విజ్ఞప్తులు చేసిన మీదట, వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, లోగడ కేన్ ధర వంద రూ.లు వుంటే దానిని పెంచారు. తద్వారా బోధన్‌లో టన్నుకు 187 రు. లు వచ్చింది. కొన్ని ప్రాంతాలలో 140 వచ్చింది ఆ విధంగా రైతుకు యిచ్చే ధర 45 రు.లు పెంచడం జరిగింది. పంచదార ఇస్యూ ప్రైస్ 80 రూ. పెంచడం జరిగింది, 2-50 పైసలకు పంచదార పుష్కలంగా దొరుకుతూ వుండేది. ఈ రాష్ట్రంలో చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం, ఈ హైదరాబాదులో ఒక పెద్ద మార్వాడి నుండి 20 లక్షల రు.లు తీసుకుని, అనేక బస్తాల పంచదారను ఆయన పరంచేస్తే. ఆయన దానిపై తిరిగి కోట్ల రు.లు లూటీ చేశారని మీ ద్వారా మనవిజేస్తున్నాను.

(మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

ఈ విధంగా యీ ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క వస్తువును కూడా పౌరులకు సరసమైన ధరకు దొరికే అవకాశం లేకుండా, చరిత్రలో ఎవినీ ఎరుగని విధంగా ప్రవర్తించింది. ధరలు పెరగడానికి యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే కారణమని నేను మనవిచేస్తున్నాను. లోగడ ఎలక్షన్సులో కూడ యీ విధంగా పోగు చెయ్యడం జరుగుతుండేది. పి. డబ్ల్యు. డి. లోనో, ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులోనో, చీఫ్ ఇంజనీర్సునో, సూపరింటెండింగు ఇంజనీర్సునో పిలిచి లక్ష రూపాయలు పోగు చెయ్యమనడం, వారు కంట్రాక్టర్లపై బడి పోగుచెయ్యడం సర్వసాధారణంగా జరుగుతుండేది. కాని మొట్టమొదటిసారిగా యీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో నాదెండ్ల భాస్కరరావుగారు, ఆయన మంత్రివర్గంలో—యీ ఎక్సయిజ్ డిపార్టుమెంటు, కమర్షియల్ టాక్సెస్ డిపార్టుమెంటు—ప్రతి పట్టణంలో, ప్రతి పల్లెటూరిలో కూడా, ఒక మాదిరిగా వ్యాపారం చేసి, ప్రతి వ్యాపారస్థుడి వద్ద నుంచి పార్టీ ఫండ్ పోగుచేసిన ఒక దౌర్భాగ్య పరిస్థితి యీ రాష్ట్రంలో జరిగింది. కోట్ల రూపాయలు ఆ విధంగా వసూలు చేశారు. అక్కడికక్కడ ఎ సి టి ఒ పోగు చేసినదానిలో వారు కొంత అట్టిపెట్టుకుని తక్కినదిపై ఆఫీసరకు ఇచ్చారు. ఆయన అందులో కొంత జేబులో వేసుకొని డి సి టి ఒకి ఇచ్చారు. ఆయన అందులో కొంత మినహాయించుకొని భాస్కరరావుగారికిచ్చారు. ఈయన గారు అందులోఎంత మిగుల్చుకున్నారో, ఢిల్లీకి ఎంత వెళ్ళిందో బ్రహ్మదేవుడికి తెలియాలి, సంజయ్‌గాంధీకి తెలియాలి, ఇంకొకరికి తెలియదు. ఈ విధంగా ప్రతి వ్యాపారస్థుడివద్దర నుండి వసూలు చేస్తే కొన్నికోట్లు ప్రతివారి నుండి, ప్రతి వస్తువుకు సంబంధించి వసూలు చేసినప్పుడు, ఎ సి టి ఓ గాని, కమర్షియల్ టాక్సు ఆఫీసర్ గాని ఉద్యోగులకు వ్యాపారస్థుడు తప్పుడు తూనికలు చూపిస్తున్నాడా, కల్తీ చేస్తున్నాడా అని చూసి పట్టుకుని శిక్షించే నైతికార్హత వీరికి వుంటుందా అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇక్కడ ఈ ఉపన్యాసంలో బ్రహ్మాండమైన వాక్యాలు వ్రాస్తున్నారు. చెప్పేవి శ్రీరంగనీతులు-మిగతది నేను పూర్తి చేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈ రకంగా ప్రభుత్వం నడుస్తున్నది. ప్రొడక్షన్ కండిస్ట్రిబ్యూషన్ షాప్స్ పెట్టాలని జనతా ప్రభుత్వం రెండు సంవత్సరాల క్రితమే స్కీమును ఇనిషియేట్ చేసింది. 1978 జూన్ నాటికి ప్రారంభించాలని చెప్పారు. కేంద్రం ఇచ్చిన గడువు అయిపోయింది కాని ఏ గ్రామంలో ఎవరికి ఇవ్వాలనే నిర్ణయం కాలేదు. ఐడెంటిఫికేషను జరగలేదు, వారి నుంచి అప్లికేషనులు తీసుకోలేదు. శాసన సభ్యులమైన మా వెంట గడువు అయిపోతుంటే ఎవరికి ఇవ్వాలని రివెన్యూ ఇనస్పెక్టర్లు వచ్చి అడిగారు. సరసమైన ధరలకు వస్తువులు ప్రజలకు అందుబాటు చేయడానికి సెట్ వర్క్ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఘోరంగా విఫలమైనది. ఈ రోజున 3183

11-10 a.m. చవక దుకాణాలు పనిచేస్తున్నాయని ఇక్కడ వ్రాశారు. వీటిలో నాలుగవ వంతు ఐనా పని చేస్తున్నాయా అని అడుగుతున్నాను. వారిని ఐడెంటిఫైచేసారే కాని ఎవరికి డీలర్‌షిప్ ఇచ్చారో వారు పంచదార, అయిలు మొదలైనసరుకు తీసుకురావడానికి డబ్బు ఉందా లేదా చూడలేదు. సాధారణంగా పేదవానికి

డీలర్‌షిప్ ఇచ్చారు. అతనికి అవసరమైన ఆర్థిక స్తోమత లేనప్పుడు సహకార బాంకుల ద్వారానో ఇతర వ్యాపార బాంకుల ద్వారానో లేదా ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయ సంస్థల ద్వారానో నాలుగైదు వేల రూపాయలు వర్కింగ్ కాపిటల్‌గా అతనికి ఇచ్చి ఉన్నట్లయితే బాగుండేది. అది లేనప్పుడు అవి సమర్థవంతంగా పని చేయడం అనేది జరిగేపని కాదు. వాటి ద్వారా ప్రజలకు అవసర వస్తువులు ఉండే పరిస్థితి లేదు. ఎన్నికలైన తరువాత బట్టల ధరలు 10 శాతం పెరిగాయి. కోట్ల రూపాయలు ఫండుకు ఇచ్చిన తరువాత వారు తిరిగి వసూలు చేసుకోవాలి కనుక పెంచక ఏమి చేస్తారు? దీనిని ఆపగలిగే పరిస్థితి లేదు. కొద్ది రోజుల క్రితం పేపరులో చూచి ఉంటారు - రాజమండ్రిలో పంచదార కొరకు జరిగిన త్రొక్కిసలాటలో ఒక వృద్ధురాలైన స్త్రీ స్పృహ తప్పి పడిపోయిందని. ఈ రోజున పంచదార రు. 10 లు చొప్పున అమ్మకం అవుతున్న సంగతి తెలియనిది కాదు. 25 వేల జనాభా ఉండే గ్రామానికి ఒక షాపు చొప్పున పెట్టారు. జనతా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రెండు వేల మంది జనాభా ఉన్నప్పటికి ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేట్లు పెట్టాలని అన్నారు. 25 వేల మందికి ఒక షాపు అని సరుకు వచ్చిన మొదటి రెండు రోజులు త్రొక్కిసలాట, మూడవరోజున ఎవరైనా వస్తే సరుకు అయిపోయిందని చెప్పి మిగిలింది బ్లాక్ చేసుకోడం జరిగేది. రెండు వేల మందికి ఒక చౌక దుకాణం ఉండాలని జనతా ప్రభుత్వం పెట్టింది. అవి సమర్థవంతంగా పని చేయడానికి తగిన పరిస్థితి కల్పించండి. రాబోయేవి చాలా గడ్డు రోజులు. పోయిన సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా చాలా రాష్ట్రాలలో దుర్భిక్ష పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి అనేక కోట్లటన్నుల పంట దెబ్బతిన్నది. ఆర్థిక సంక్షోభం రాను రాను తీవ్రమయ్యే అవకాశం వుంది. అట్టి గడ్డు పరిస్థితులలో ప్రజలకు, ముఖ్యంగా పేదవారికి బ్రతుకు మరీ దుర్భరం కాకుండా ఉండాలంటే చౌక దుకాణాలు సమర్థవంతంగా పనిచేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలి. అందుకు ఈ బడ్జెటులో ప్రొవిజను ఏమీచేయలేదు సవరించే సందర్భంలోనైనా దీనికి ప్రొవి.ను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాలకు కేంద్రం సహాయం అన్నారు ఇందులో. కాని ఇందులో చూస్తే 1979 లో వచ్చిన తుఫాను, తరువాత వచ్చిన డ్రౌట్ పరిస్థితి, వీటికి సంబంధించిన వివరణ ఇచ్చారేకాని 1977 లో వచ్చిన తుఫాను సహాయ కార్యక్రమాల గురించి ఏమీ లేదు ఆ కార్యక్రమాలు మొత్తం పూర్తైనట్లు మేము భావించుకోవాలని వారి అభిప్రాయం కావచ్చు. చాలా సిగ్గుచేటైన విషయం. 98 కోట్ల రూపాయలు సహాయం వచ్చింది 28 కోట్లు ఆహార ధాన్యాల రూపంగాను 70 కోట్లు ప్రణాళిక సహాయంగాను వచ్చింది. 1050 మంది చచ్చిపోయిన మందపాక గ్రామంలో ఈరోజువరకు ఇల్లు కట్టి ఇవ్వలేదు. సంగమేశ్వరం వద్ద ఈనాటికి పాకలలో ఉన్నవారు అట్లాగే ఉన్నారు. కొన్ని ఎస్బెస్టాస్ షీట్స్ అనా ఇచ్చాను. వారికి అవి కూడా ఇవ్వలేదు. ఇప్పటికి కొన్ని వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్స ఖర్చు చేస్తామని ముందుకు వస్తున్నప్పటికి ఇక్కడ ఉపయోగించుకునే స్థితి లేనందున గుజరాతువంటి ఇతర ప్రాంతాలకు డైవర్టు చేయాలని అభిప్రాయపడుతున్నట్లు

తెలుస్తున్నది 1977 నవంబరు తుఫానులో దెబ్బ తిన్న దివి, బందరు తాలూకాల లోని మిగిలిన కార్యక్రమాలు చేసిన కాలం లోపల పూర్తి చేయకపోతే ఈ ప్రభుత్వానికి కొనసాగే అర్హత లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ పని వార్-ఫుటింగ్ మీద ఎందుకు కంప్లీట్ చేయరు? మరొకవిధంగా అపార్థం చేసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. అనావృష్టి పీడిత ప్రాంతాలకు సహాయ కార్యక్రమాలు, ఎస్.ఎఫ్.డి.ఎ. కార్యక్రమాలు గురించి. మద్రాసు రైలులో వెడుతుంటే నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్ని వేల ఎకరాలు అట్లాగే ఉండిపోయినవి కన్పిస్తాయి. రైలు ట్రాక్‌కు రెండువైపులా కనిపిస్తాయి. భూమి లేనివారికి పేద రైతులకు ఆ భూమిని ఎలాట్ చేసినట్లయితే పశుపోషణ కొరకు కాని నిమ్మతోటలు వేయడానికి కాని సరుకు లేదా కొబ్బరి తోటలు వేయడానికి కాని ఉపయోగపడుతుంది. ప్రొడక్టివిటీ పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఇదివరలో ఒక సంవత్సరములో నాలుగు పంటలు పండించడానికి క్లెయిం ఇచ్చిన సంగతి మనకు తెలుసు. అక్కడ 60-70 వేల ఎకరాలు వేస్టుగా ఉంది. ఎందుకు అట్లా ఉంచారో అర్థముకావడం లేదు. నెల్లూరు జిల్లాలో భూసమస్యలపై తగాదాలు వస్తున్నాయి. పోలీసుల ఫైరింగు వరకు వెళ్ళిన సందర్భాలున్నాయి. రకరకాల భీభత్సంగా ఉన్న ఈ సమయంలో భూమిలేని పేదవారికి ఇటువంటిచోట్ల అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి కోత పెట్టడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయము. ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత అన్నిగ్రామాలకు కరెంటు సౌకర్యం కల్పించవలసిన బాధ్యత ఉండగా కట్ విధించడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. కట్ మూలంగా ఎన్ని గ్రామాలలో విద్యుదీకరణ చేయబోతున్నామని ఇందులో వ్రాసారంటే 1950 గ్రామాలకు సరఫరా చేసామని వ్రాసారు. లోగడ సంవత్సరాలలో శాసన సభ్యులు ఇచ్చిన గ్రామాలు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు తీసుకున్న గ్రామాలు, మొత్తం వీటిలో మిగిలినవి బాక్‌లాగ్ ఈ సంఖ్య తెలియచేస్తుందని నేను అనుకుంటున్నాను. ప్రతి శాసన సభ్యుడు ప్రతి సంవత్సరం రెండు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలని కోరే అవకాశం ఇచ్చారు. ఎయబుల్ అయితే వాటికి కరెంటు ఇవ్వాలి. క్రితం

11-20 a.m. సంవత్సరం నేను రెండు ఇచ్చాను. నా నియోజక వర్గంలో మెయిన్ గ్రామాలు అయిపోవడం వల్ల రెండు హామ్లెట్స్ ఇచ్చాము. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఛైర్మన్ గారికి ముఖ్య మంత్రి ప్రయివేటు సెక్రటరీ గారికి పంపాము. కేవలం 10-12 స్థంభాలు పడతాయి. అక్కడ ఉన్నది అంతా ముతరాసు వాళ్లు, గౌడలు వెనుకబడిన తరగతుల వారు. ఈ సంవత్సరం క్రొత్తవి టేకప్ చేయడం లేదని మాకు చెప్పారు. ఇంతకన్న శోచనీయమైన విషయం ఇంకొకటి వుండాలని అడుగుతున్నాను. ఎలక్ట్రిఫై చేయవలసిన గ్రామాలు కొన్ని లక్షలు వున్నాయి. కనీసం శాసన సభ్యులు చెప్పిన గ్రామాలను పూర్తిచేయడానికయినా కొంత అదనముగా కేటాయించి పూర్తి చేస్తే 580 గ్రామాలు అయినా పూర్తి అవుతాయి. ఈ కార్యక్రమాన్ని కుంటువరచవద్దని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయం యిందులో [illegible] లేదు. హనుమాన్ జంక్షన్‌లో హనుమాన్ కో ఆపరేటివ్

షుగర్స్ అని ఒకటి వుంది, దాదాపు దాని కన్‌స్ట్రక్షన్ పూర్తి అయింది. అప్పటిలో షుగర్ ప్రైస్ బాగా వున్నప్పుడు కట్టండి, కట్టండి అన్నారు. మధ్యలో ప్రైస్ డౌన్ అయ్యేటప్పటికి ఎవ్వరూ పట్టించుకొనలేదు. ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణము పూర్తి అయింది, 2 కోట్ల రూపాయల లోను ఫెసిలిటీ కల్పిస్తే చెరుకు ఆడే అవకాశము కలుగుతుంది. ఆ అవకాశమును ఎందుకు కల్పించడం లేదో అర్థము కావడము లేదు. ఈ సంవత్సరం రేటు చాల ఎక్కువ అయింది. ఇప్పుడయినా ప్రభుత్వం వారికి లోను యిచ్చి ఫ్యాక్టరీ నడిచే ఏర్పాటు కలిగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నిరుడు 11 జిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రాలు వుండగా అవి ఇపుడు 14 కి పెరిగింది అన్నారు. లోగడ వున్న 11 బోర్డులకు తోడు మరొక 3 బోర్డులు కొత్తగా పెట్టారు. కృష్ణా జిల్లాలో లేనేలేదు అనుకోండి, గుంటూరు టౌను వెలుపల గుంటూరుజిల్లా పారిశ్రామిక కేంద్రం అని బోర్డు వుంటుంది. అక్కడ ఒక్క బిల్డింగు కట్టడంకాని, ఒక పాక అయినా వేయడంగాని ఏమీలేదు. లోగడ చిన్న పరిశ్రమలను పెట్టాలంటే స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషను దగ్గరకు, బ్యాంకుల దగ్గరకు వెళ్ళడము, అందరి దగ్గరకు వెడుతూ తిరగలేక చివరకు పరిశ్రమను పెట్టడం మానుకొనే పరిస్థితి వుంటే జనతా ప్రభుత్వం ఒక సింగిల్ రూఫ్ క్రింద అన్ని సదుపాయాలను కలుగచేస్తే చిన్న పరిశ్రమలు డెవలప్ కావడానికి అవకాశము వుంటుందని ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్క జిల్లాకు 7 లక్షలు యిచ్చారు. డబ్బు అయితే మన ప్రభుత్వంతీసుకొన్నది కాని ఏ జిల్లా సెంటరును అయినా ఈ ప్రభుత్వం పుల్‌ఫిల్ చేసినదా? గుంటూరులో పెట్టినప్పటికి మా జిల్లావారు అక్కడకు వెళ్ళడానికి అవకాశం వుంటుంది. సంవత్సరమున్నర తరువాత కూడ కనీసము ఒక బిల్డింగును కూడ ఎందుకు చేయలేకపోతున్నారు? జిల్లా పరిశ్రమల సెంటర్లను నెలకొల్పడానికి ఉత్సాహము తీసుకొనప్పుడు క్రొత్తగా వచ్చే పారిశ్రామిక వేత్తలను ఏ విధంగా ఉత్సాహపరిచిపరిశ్రమలను పెట్టించగలరు? ఇప్పటికైనా చేక్ అప్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. పారిశ్రామిక రంగాన్ని అభివృద్ధిచేయడానికి 14 జిల్లాలను ఒక పనిముట్టుగా తీసుకొన్నారు. దీనిని ఖర్చుపెడుతూ మిగతావి 2 సంవత్సరాల కాలములో కావాలని టార్గెట్ పెట్టుకున్నారు. కాని మన ప్రభుత్వ అసమర్థత వల్ల దానిని సక్రమంగా ఉపయోగించుకొనలేకపోయాము అభ్యుదయ పాఠశాలలు. మా సమితిలో ఒక్క స్కూలు కూడ స్టార్టు చేయలేదు ఈ హౌస్‌లోనే విద్యామంత్రిగారి దృష్టికి రెండుసార్లు తీసుకువచ్చాను. 55 వేల మందికి యూనిఫారమ్ యిచ్చామన్నారు. మా ఉయ్యూరు సమితి పిల్లలు ఆ యూనిఫారమ్స్‌కి నోచుకొనలేదా? ఈ వివక్షత ఏమిటి? మా ప్రాంతములో అభ్యుదయ పాఠశాలలు పెట్టకపోతే అక్కడి ప్రజలు మమ్ములను అడగరా? డెప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్స్ వచ్చి ఎక్కడ పెట్టాలని అడిగితే ఫలానా గ్రామములో అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు వుంది, అన్ని సౌకర్యాలు వున్నాయి. అక్కడ పెట్టాలని చెప్పాము. కాని ఏది? మేము ఏదో యిక్కడ చెప్పుకోవడం తప్ప ఏమీ కన్పించడం లేదు. వారు చెప్పుకొనేది చెప్పుకోనీ, మనము చేసేది చేద్దాములే అనుకొంటే మేము యిక్కడ చెప్పడం అనవసరం. మేము చెప్పినది నోట్ చేసుకొని సంబంధించిన మంత్రులకు, డిపార్టుమెంట్లకు పంపి మా గ్రీవెన్సెస్ రెక్టిఫై చేస్తే బాగుంటుంది. అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద తమిళనాడు

గవర్నమెంటుకి అలకేట్ చేసిన డబ్బును ఖర్చుపెట్టి యింకా కావాలని వారు అంటూ వుంటే మనకు శాంక్షన్ అయిన డబ్బును కూడ మనము ఉపయోగించుకొనలేకపోయాము. చదువురాని తనాన్ని నిర్మూలించాక. ప్రజలలో చైతన్యము తీసుకురావాలని జనతా ప్రభుత్వం 200 కోట్ల రూపాయలు 6 వ ప్రణాళికలో అలోకేట్ చేసి 1, 2 సంవత్సరాలు దానికోసం ఖర్చుపెడితే మనకు వచ్చిన డబ్బును ఉపయోగించుకొనలేకపోయాము. అది వారి 20 సూత్రాలలో లేదా? 20 సూత్రాల కోసము పని చేసే ప్రభుత్వమైతే చదువురాని వారిలో చైతన్యం కల్గించాలనే ఆలోచన వుంటే వెంటనే టేకప్ చేయాలి. వారికి వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్స్ వున్నాయి. వారి దారిద్ర్యము అట్లాగే వుండాలి, అజ్ఞానము అట్లాగే వుండాలి. దరిద్రుడు దరిద్రుడుగా వున్నపుడే వారిని రక్షిస్తామని చెబుతూ వుండడానికి వీలు అవుతుంది. అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద డైరెక్టరును పెట్టారు. దానికి కావలసిన మెషినరీని సెలక్ట్ చేశారా? శ్రామిక విద్యాపీఠ్ అని హైదరాబాదులోను, గుంటూరులోను పెట్టారు. రెండు పెట్టి యిద్దరు డైరెక్టర్లను వేశారు. వాగ్దానాలు చేయడంతప్ప మరేమీ లేదు. దానికి కావలసిన మెషినరీని ఏర్పాటు చేయాలి: దీనిలో చాల అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని మంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషన్ యిచ్చాను. మన రాష్ట్రములో చదువుకున్న నిరుద్యోగులు 8 లక్షల మంది వున్నారని చెప్పారు. ఈ అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద వారిని ఉపయోగించుకుంటూ వారికి రు. 50/- యిస్తే వారికి కొంత సంతృప్తి వుంటుంది. కొంతమందికి చదువు చెప్పామని సంతృప్తి పడడానికి అవకాశం వుంటుంది. అందువల్ల అటువంటి అవకాశమును కల్పించాలని మనవిచేస్తున్నాను. పట్టణ భూముల గరిష్ట పరిమితి విషయములో మేము లోగడ కేంద్ర ప్రభుత్వముతో మనవిచేశాము. ఇపుడు కేంద్రములో ప్రభుత్వం మారింది. మన ప్రభుత్వము పర్స్యూ చేసి రైతులకు న్యాయము చేయాలని చెబుతున్నాను. పట్టణ భూముల పరిమితి చట్టములో అగ్రికల్చరల్ లాండ్ ని వేకెంట్ లాండ్ డెఫినిషన్ లోకి తీసుకువచ్చారు. దానిలో అగ్రికల్చరల్ లాండ్ ని ఎగ్జమ్ప్ట్ చేశారు మొదట. పి. వి. నరసింహారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నపుడు పెట్టిన ఆక్టులో, their intention was to bring the vacant land under the purview of the Act.

అగ్రికల్చరల్ లాండ్ ని తీసుకురావాలని కాదు. అగ్రికల్చరల్ లాండ్ డెఫినిషన్ యిచ్చారు గడ్డి పెరిగే భూమిని అగ్రికల్చరల్ లాండ్ గా పెట్టలేదు. ఖాళీ భూములలో గడ్డి మొలవడం మామూలు. కాని గిన్ని గ్రాస్, పారా గ్రాస్ అని వ్యవసాయ పంట పండించినట్లుగానే పండించి వారం, పది రోజులకొకసారి కోస్తూ పశువుల మేతకు ఉపయోగిస్తారు. అటువంటి ల్యాండ్స్ ను లోగడ ఎగ్రికల్చరల్ ల్యాండ్స్ లో పెట్టలేదు. ఆ డెఫినిషన్ లో ఈ తప్పు జరిగింది. దానికి న్యాయం కలగాలని మేము లోగడ రిప్రజెంట్ చేశాము. వర్క్స్ అండ్ హౌసింగ్ మినిష్టరు నుండి లా డిపార్టు మెంటుకు పంపించారు.

I request the Government of Andhra Pradesh to pursue this matter and do justice to the farmers surrounding Vijayawada, Hyderabad, Guntur or any other town. Due to some lacuna in definition thousands of farmers are put to unnecessary loss. I thank the Chair for giving me this opportunity.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, తాలూకాల, సమితుల 11-30 a. m.
పునర్విభజన ప్రారంభమైనదనండి, సమాప్తం అయినదనండి, నా కోటి అభాగ్యుడికి, ఇంకా వేలాది అభాగ్యులకు అన్యాయం జరుగుతున్నది. ఇది కేవలం కొంతమంది వ్యక్తుల రాజకీయాలకు ఉపయోగపడే ఒక డ్రామాగా తయారైనది. ఇది కేవలం ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్స్ కొరకే ఈ తాలూకాల, సమితుల పునర్విభజన జరుపుతూ వుంటే, హృదయంలో న్యాయం చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే పెద్దలు వుంటే ఒక హైకోర్టు జడ్జినివేసి వారి నివేదికను ఆధారం చేసుకొని ఈ పునర్విభజన చేసి వుంటే బాగుండేది. ఆ విధంగా కాకుండా నాకొక తాలూకా, నాకొక సమితి, ఇంటికొక దీపం స్లోగను మాదిరి మనిషి కొక తాలూకా, మనిషి కొక సమితి అని అధికారంలో వుండేవారు అధికార ప్రాపు దొరికిన వ్యక్తులు ఇష్టం వచ్చినట్లు తమ ప్రాపకం చెలాయించడానికి, దానిని దుర్వినియోగం చేయడానికి దీనినొక సాధనంగా తీసుకొని కొంతమందిని హేరాన్ చేయడానికి పూనుకుంటున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి గ్రామానికో తాలూకా, రెవెన్యూ మంత్రిగారి గ్రామానికో తాలూకా అంటూ మారుమూల నుండి సమితిని ఎత్తివేసి, ఆఫీసులు తరలించే పరిస్థితి వస్తున్నదంటే, మూడు గ్రామాలకు ఒక తాలూకా, అయిదు గ్రామాలకు ఒక తాలూకా అనే పరిస్థితి వచ్చిందంటే మనం ఎంతటి దుస్థితిలో వున్నామో ఈ రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను గొడ్డలిపెట్టు పెట్టడానికి, ఆర్థికసౌష్టవాన్ని చితకగొట్టటానికి, స్వార్థానికి, రాజకీయ ప్రయోజనానికి ఉపయోగించుకోటానికి ఈ రాష్ట్రాన్ని నాశనం చేయటానికి ఎలా సిద్ధపడ్డామో అర్థమవుతున్నది. దీనిని మరొక్కసారి ఆలోచించి ఒక హైకోర్టు జడ్జిని నియమించి పది రోజుల్లో రిపోర్టు తెప్పించి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ కన్వీనియన్సు కొరకు మాత్రమే పునర్విభజన జరపాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇక రెండవ విషయం. ఎంతగా రాజకీయ స్వార్థానికి దిగజారిపోతున్నామో చెప్పటానికి ఒక నిదర్శనం జాతీయ నాయకురాలైన ఇందిరాగాంధీని గ్రామ స్థాయికి దిగజార్చడం, హస్తం పేరుతో సమితి ప్రెసిడెంటుగా, మునిసిపల్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నిక కావాలని ఆశిస్తున్నాము. కేంద్ర ఇన్ఫర్మేషను అండ్ బ్రాడ్‌కాస్టింగ్ మినిస్టర్ సేథిగారు ఢిల్లీలో స్థానిక సంస్థలకు జరిగే ఎన్నికలను పొలిటికల్ చేయడం న్యాయం కాదు. అది సిద్ధాంతపరమైన పోరాటం కానే కాదు అని తెల్పారు. ఎసంబ్లీ ఎన్నికల్లో, లోకసభ ఎన్నికల్లో సిద్ధాంతపరమైన పోరాటం జరిపాము. సిద్ధాంతాల మీద ఆధారపడి ఇక్కడ శాసనాలు చేస్తున్నాము, అవి అమలు జరుపుతున్నాము. ఇక్కడ చేసే కార్యక్రమాలు సిద్ధాంతాల మీద ఆధారపడి వుంటాయి స్థానిక సంస్థలలో జరిగే కార్యక్రమాలు ఎక్కడ రోడ్డు వేయాలి, ఎక్కడ బావి త్రవ్వాలి, ఎక్కడ ఎట్లా ఆరోగ్య వసతులు కల్పించాలి అనేవి సిద్ధాంతపరమైనవి కావు. అటువంటప్పుడు సిద్ధాంత

పరంగా అక్కడ ఎందుకు ఎన్నికలు జరపాలని అడుగుతున్నాను. మన స్వార్థాన్ని గ్రామ స్థాయికి దిగజార్చాము. అది న్యాయంగా వుండదు. ఏ పార్టీవాడు అయినా వర్కర్ స్థానిక సంస్థలకు ఎన్నుకోబడటం న్యాయం కనుక పార్టీ టికెట్‌పై గాకుండా వ్యక్తులకే అవకాశం ఇవ్వడం మంచిదని భావిస్తున్నాను. ఎన్నికలు ఏప్రెల్ నెలలో అంటే విద్యార్థులకు పరీక్షలు జరిగే సమయంలో పెడుతున్నారు. హస్తం గుర్తుతో మనవారిని గెల్పించుకోవాలనే కోర్కెతో ఇంత హడావుడిగా రషప్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇది న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. జనవరి ఒకటవ తేదికి 18 సంవత్సరాలు నిండిన వారి నందరనూ ఓటర్లుగా చేర్చుకోకుండా ఎన్నికలు జరపడం న్యాయం కాదు. తొమ్మిది రాష్ట్రాలలో ఎసంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగుతూ వుంటే అక్కడ ఇక్కడ వుండే కార్యకర్తలు వెళ్ళకుండా ఎన్నికలు ఇక్కడ జరపడం న్యాయం కాదు. కనుక ఈ ఎన్నికలను ఏప్రెల్‌లో గాక మే నెలకో, జూన్ నెలకో, జులై నెలకో వాయిదా వేయడం మంచిది.

ఇక, రాజాగ్రహానికి గురి అయినది నా కుటుంబం. ఈ రోజు కొంత మంది మంత్రులు — అందరూ కారు — కొంత మంది రాజుల కన్నా ఎక్కువ దర్పంలో హాతమార్చడం, ప్రజాస్వామ్యానికి గొడ్డలిపెట్టు పెట్టి మా కుటుంబాన్ని చిత్రహింసలు పెట్టటం మొదలుపెట్టారు. మా అన్నగారు గోపాలరెడ్డి మీద కేసులు బనాయించారు. కోర్టు ఎక్విట్ చేసింది. నా కుమారుడు ప్రసన్న కుమార్‌పై బనాయింపు కేసు పెట్టటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. నేను ఎప్పుడూ జంకేది లేదు, ఒకరికి సరెండర్ అయ్యేతత్వం నాది కాదు. నేను కూడా జైలు వెళ్ళి వచ్చిన వాడినే. నా బిడ్డలను హెరాస్ చేసే బదులు నన్ను చేయండి. నేను ఫేస్ చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. నా మీద కేసులు పెట్టండి. అంతేగాని నా కుటుంబంలో ముక్కుపచ్చలారని పసికందుల మీద కక్ష సాధింపు చర్య తీసుకుంటే ప్రజలు క్షమించరని మనవి చేస్తున్నాను. నా కుమార్తె పెళ్ళికి ఒక మాజీ శాసన సభ్యుడు హాజరైనారు. ఆయన మంత్రిగారికి ఒక అర్జి పెట్టుకొంటే శ్రీనివాసులురెడ్డి కూతురు పెళ్ళికి వెళ్ళిన వాడి అర్జి నేను తీసుకుంటానా అనే దిగజారిపోయిన పరిస్థితికి ప్రజాస్వామ్యం వచ్చింది. నేను అంటరాన్నివాడిని అయ్యాను, ముట్టరానివాడిని అయ్యాను. నా కూతురు పెళ్లికి రావడం మహాపరాదం. రాజుల కాలంలో కూడా ఇటువంటి చిత్రహింసలు విన్నారా అని అడుగుతున్నాను. నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెస్ (ఐ) అధ్యక్షుడు, ఆయన కుమారులపై ఎటెమ్ట్ ఆఫ్ మర్డర్ కేసులో చార్జషీటు పెట్టబోతే ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుండి డైరెక్షన్ వెళ్లింది. ఆ అబ్బాకొడుకులను చార్జిషీట్ నుండి తొలగించి ఇతరుల మీద కేసు పెడితే ఎగ్రీవ్డ్ పార్టీగా ప్రైవేటు కేసు పెట్టవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. చార్జిషీట్స్ వ్యక్తుల పరంగా, ప్రభుత్వ డైరెక్షన్ ప్రకారం జరుగుతూ వుంటే న్యాయస్థానాల పరిస్థితి ఎలా వుంటుందో ఆలోచించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఇక, నెల్లూరు జిల్లా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో ఇప్పటికి ముగ్గురు నలుగురు కలెక్టర్స్ మారిపోయారు. ఎన్నికలై రెండు సంవత్సరాలు పూర్తి కాలేదు,

నలుగురు కలెక్టర్లు మారారు. శ్రీనివాసులురెడ్డి గొంతు కోయాలి అంటే కోయాలి. ఎవరైనా కోయలేమని అంటే ట్రాన్స్‌ఫర్ కావాలి. ఇంకొక వ్యక్తి గొంతు కోయమంటే కోయాలి లేకపోతే ట్రాన్స్‌ఫర్ అయి పోవాలి; లేదు, ప్రత్యేకంగా శ్రీనివాసులురెడ్డితో మాట్లాడినా కథ వుండె ఎవరితోనైనా మాట్లాడితే ట్రాన్స్‌ఫరు అయిపోతున్నారు. అధికారులు భయభ్రాంతులైపోతున్నారు. జిల్లా కలెక్టరే కాదు, ఎస్.పి.యే కాదు, జిల్లాలో వుండే అధికారులు దొంగచాటుగా నాలాంటివారితో మాట్లాడవలసిందే, కాని బహిరంగంగా పలికితే వారు చిత్రహింసలకు గురి అయిపోతున్నారు, ఒక జిల్లా కలక్టరు ఏమిటి? నా నియోజకవర్గం అయిన వెంకటగిరిలో బి.డి.వో.లను నలుగురైదుగురిని మార్చారు. సూపర్వైజర్లు, మేనేజర్లు. ఒక్కొక్క దెబ్బ కొడుతూ వుంటే ఎక్కడికో పోయి పడిపోతున్నారు, ఇదేమి న్యాయమైన పరిపాలన అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ విధంగా వుంటే దోచుకునేదానికి దారిదోపిడి విధానానికి మార్గమైనట్లు వుంటుంది.

పోతే, ప్రైవేటు ఇంజనీరింగు కళాశాలను తెచ్చుకున్నాము. సాంకేతిక విద్యను భాగ్యవంతులపరం చేయడానికి సిద్ధపడ్డాము. ఇంతకన్నా ఘోరమైనటువంటి విషయం మరొకటి లేదు. సామాన్య మానవుడికి సీటు అందుబాటులో లేదు ఆ ప్రైవేటు యింజనీరింగు కాలేజీలో. హరిజనులకు, గిరిజనులకు మెరిట్ వున్న వ్యక్తులకు ఆ కళాశాలలో ప్రవేశించడానికి అర్హత యివ్వలేదు. గొప్ప ఏర్ కండిషన్డ్ రూముల్లో వుండేవారికి పొడవు కార్లలో తిరిగేవారికి 30 వేలు కడితే సీట్సు దొరుకుతాయి కాని సామాన్య మానవుడికి దొరికే పరిస్థితి లేకుండా పోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. వాకాడు యింజనీరింగు కళాశాల కరస్పాండెంటును యిక్కడ యీ శాసనసభలోనే ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావు గారు, సివిల్ సప్లయిస్ మినిస్టరు చల్లా సుబ్బారాయుడు గారు, స్మగ్లర్ అని డిక్లేరు చేశారు. ఆ వ్యక్తి కేరళలోని అంగమలైకి ధాన్యం రైళ్లలో ఎగుమతి చేస్తూ వుంటే యిక్కడినుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు కేరళలోని అంగమలైకి పరిగెత్తి వెళ్ళి వ్యాగన్లను వెనక్కు తెచ్చారు. వెంగళరావుగారు అన్నారు ఆ రోజు, చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు అన్నారు, ఆ వ్యక్తి కన్పించడం లేదు అరెస్టు చేయడానికి అని. అటువంటి వ్యక్తి వాకాడు యింజనీరింగు కాలేజి కరస్పాండెంటు. సీటుకు 30 వేలు తీసుకుని, 20 వేలు బ్యాంక్‌లో కట్టండి, పది వేలు నా చేతికి యివ్వండి అని పది వేలు బ్లాకు మనీగా, 20 వేలు వైట్ మనీగా తీసుకుంటూ బేరాలు పెట్టుకుంటూ సీట్లు అమ్ముకుంటూ పోతూ వుంటే

(shame, shame from the Opposition benches)

11-40 a.m.

మనం చూస్తూ వూరుకుంటే, సామాన్య మానవుడికి సాంకేతిక విద్య అభ్యసించడానికి హక్కు లేదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం యింత దిగజారిపోతే నేను పార్టీ కార్యకర్తగా, ఆ పార్టీ శాసనసభ్యుడిగా నా పార్టీకి న్యాయం చేయగల వ్యక్తిగా ప్రాయింటౌట్ చేయవలసిన బాధ్యత నా మీద వుందని మనవి చేస్తున్నాను. నా పార్టీకి అపకారం జరుగుతూ ఉంటే నేను చూస్తూ

వూరుకోలేను. ఒక కార్యకర్తగా శాసనసభ్యుడిగా ఎటువంటి కష్టాలు ఫేస్ చేసినా యిది, నీది తప్పు అని చెప్పవలసిన బాధ్యత వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక ముఖ్యమంత్రిగారు యీ శాసనసభలో ప్రకటించారు. నో-కాన్ఫిడెన్స్ మోషన్ చర్చమీద ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానమిస్తూ నా షష్టిపూర్తికి వచ్చినటువంటి విలువైన నగలు, డబ్బు, చీరెలు, ధోవతులు వగైరా గిఫ్ట్స్ అన్నింటికి ఒక ట్రస్ట్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఆ ట్రస్టును ఈనాటికి ఏర్పాటు చేయలేదు. ఇవి చెన్నారెడ్డి గారికి వ్యక్తిగతంగా వచ్చినటువంటి గిఫ్ట్సు కానే కావు, ముఖ్యమంత్రిగా ఆయన ఒక పదవిలో వున్నాడు గాబట్టి వచ్చినటువంటి గిఫ్ట్సు. అందువల్ల అవి పబ్లిక్ పరంగా వదులాలని ఆయన కూడ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. తీసుకున్నారు గాని యీనాటికి ఎంత డబ్బు వచ్చింది, ఎన్ని నగలు వచ్చినవి, ఎన్ని చీరెలు వచ్చినవి, ఎన్ని ధోవతులు వచ్చినవి బయట పెట్టడం లేదని అపోజిషన్‌వారు తీవ్రంగా విమర్శిస్తూ వుంటే విసిరి వారి ముందు పడవేయాలి. ఆ లెక్కలు పక్కలు అన్ని వారి ముందు విసిరి పడేయాలి. మనమేమి దాచిపెట్టుకునేది? ఎంత అసభ్యంగా వుంది, అనవసరంగా వుంది. నిజాయితీ నిరూపించుకోవాలి, ట్రిస్టు బోర్డు ఏర్పాటు చేసి పారేయాలి. మిసెస్ వరహంపా యింట్లో దాచిపెడితే ఆమె చచ్చిపోయింది దురదృష్టవశాత్తు యాక్సిడెంటులో. ఈ పరిస్థితులలో అవి ఎక్కడ వున్నవి? వాటికి ఎంక్వయిరీ వేయడం, ఆయనకై ఆయనే అపోజిషన్ వారి ముందు పారవేసి, మీరు ధర్మకార్యాలు చేసుకోండి, ట్రస్టు ఏర్పాటు చేయండి అని వెంటనే చేయకపోతే యీ పార్టీ అప్రతిష్టపాలు అవుతుంది. నిజాయితీని నిరూపించుకోడానికి, మా పార్టీ, ప్రభుత్వం క్లీన్ షీటు అని నిరూపించుకోడానికి విసిరి పారవేయవలసిన అవసరముంది. ముఖ్యమంత్రిగారు యిప్పటికైనా లెక్కలు పక్కలు పారవేసి ట్రిస్టు బోర్డు ఏర్పాటు చేసి ప్రజాహిత కార్యక్రమాలకు బ్రహ్మాండంగా వుపయోగిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నిజాయితీని నిరూపించుకుంటారని అనుకుంటున్నాను.

ఇక ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి, లిక్విడేషను స్టేజికి వచ్చింది యీ రెండు సంవత్సరాలలో. ఎందుకంటే ప్రభుత్వ అధినేతలు ప్రతి నిమిషం యింటర్‌ఫియర్ అవుతున్నారు. ఆర్.టి.సి లో నేషనలైజేషనుకు బదలు డీ-నేషనలైజేషను ప్రారంభం అయింది. సెట్విన్ పేరుతో మరో పేరుతో ప్రైవేటు ఆపరేటర్ల పరం అయిపోతున్నాయి రూట్సు అన్ని. అది నిలవాలి. రెండు సంవత్సరాలలో విపరీతమైనటువంటి నష్టం వచ్చింది. లక్షా 20 వేలు ఖర్చు పెట్టి ఆర్.టి.సి వారు ఒక పెటిల్‌కాక్ క్లబ్‌ను కట్టారు. ఎక్కడైనా బస్ స్టేషను, వెంకటగిరిలో కాని కోటలో గాని కట్టాలంటే దానికి మాత్రం డబ్బు లేదంటారు. విహారాలకు, విలాసాలకు డబ్బులు ఎక్కడి నుండి వస్తున్నాయో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇదే పరిస్థితి కంటిన్యూ అయితే-ముఖ్యమంత్రిగారి జోక్యం ఆర్.టి.సి లో వున్నంత కాలం అది లాభపడదు, అది లిక్విడేట్ కాబోతున్నది. దానిని కాపాడాలంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం జోక్యం లేకుండా యింతకుముందు ఏ పద్ధతిలో నడిచిందో అదే

పద్ధతిలో నడి స్తేనే అది నిలవడానికి అవకాశం వుంటుంది లేకపోతే పోయే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది.

పోతే సోమశిల ప్రాజక్టుకు సంబంధించి అన్నీ హోల్ సేల్ గా నీకే యిప్పిస్తానని ఒక రెడ్డిగారి నుండి 12 లక్షలు కొట్టారు ఒక మంత్రిగారు. హోల్ సేల్ గా ఇప్పించలేకపోయారు. వెనుక ఇచ్చిన 12 లక్షలు ఏమి అయిపోయాయో తెలియదు. ఇంతకంటే అన్యాయం ఏముంది ? ఆ 12 లక్షలు యిచ్చిన వ్యక్తి పిచ్చివాడు అయిపోయే ప్రమాదం వుంది. అటువంటివారిని అన్యాయం చేయడం న్యాయం కాదు. ఇక ఇంజనీర్సు ట్రాన్స్‌ఫర్సుకు 30, 40 వేలు పలుకుతున్నాయి యిరిగేషను డిపార్టుమెంటులో. ఇది ఎంత దూరం దారి తీస్తుందో అలవి కాని పరిస్థితి. ఇప్పటికైనా యీ ప్రభుత్వం వెంటనే అధికారులకు ఆర్డర్సు యివ్వక పోతే కష్టం. స్టాప్ కలక్షన్స్ ఫ్రం ది పీపుల్ అని ఇందిరా గాంధీగారు ఎల్లుండి పచ్చేలోపల అన్ని జిల్లాలకు అన్ని డిపార్టుమెంట్సుకు ఇనస్ట్రక్షన్స్ పోవాలి. ఏ పరిస్థితులలోను మీరు కలక్టు చేయడానికి లేదు, ప్రజలనుండి నిర్బంద వసూళ్ళు చేయడానికి లేదు, ఎలక్షను ఫండు అని పార్టీ ఫండు అని అనవసరంగా నిర్బంధ వసూళ్ళు చేయడానికి వీలు లేదని అంగరికి-కలక్టరు మొదలుకొని గుమాస్తావరకు వెంటనే పంపించండి, లేకపోతే న్యాయం కాదని హెచ్చరించకతప్పడం లేదు.

బినామి ల్యాండు తీసుకున్నాడు ఫలానా పెద్ద వ్యక్తి, వారి కుటుంబీకులు అంటే పట్టించుకున్నవారు లేరు, విచారించే దిక్కులేదు. కొన్ని పత్రికలలో ఒక మంత్రిగారు బొంబాయి జ్యూవలర్ నుండి 20 లక్షల డైమండ్సు కొన్నాడంటే యీనాటికి ఎంక్వయిరీ లేకపోతే ఎంతవరకు న్యాయం? రుజువు అయ్యే పరిస్థితిలో సి బి ఐ ఎంక్వయిరీ పెట్టాలి. నిజాయితీ రుజువు చేసుకోవాలి. పేపర్లో ఆ విధంగా వస్తూ వుంటే అడ్మిట్ చేసిన వ్యక్తులం అవుతాం. వెంటనే దాని మీద గవర్నమెంటు ఆఫ్ యిండియాకు వ్రాసి సి బి.ఐ ద్వారా ప్రోబ్ చేయించ గలిగితే బాగుంటుంది. బొంబాయి జ్యూవలర్ చెప్పినట్లు స్పష్టంగా కనబడుతున్నది-వ్యక్తి పేరుతో సహా. నేను బయట పెట్టదలచుకోలేదు.

ఇక సైదాపురం రివరుపైన ఒక బస్ యాక్సిడెంటు జరిగితే-నా నియోజక వర్గములో-90 మంది చనిపోయారు. ఆ బస్ మూడు నాలుగు నెలలు ఆ రివరు లోనే వుండిపోయింది. అది ఎండిపోయిన తరువాత మృతదేహాలను వారి కుటుంబీకులకు అప్పజెప్పలేకపోయారు. కనీసం చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు ఆర్థిక సహాయం యీనాటికి చేయలేదు, ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినా-కనీసం ఆ రివరు మీద బ్రిడ్జి కట్టి వుంటే యీ 90 మంది చనిపోయి వుండేవారు కాదు. వెంటనే ఆర్ అండ్ బి వారు ఆ రివరు మీద బ్రిడ్జి కట్టాలి-గూడూరు చిత్వేల్ రోడ్ లో వుంది. మృతుల కుటుంబాలకు వెంటనే ఆర్థిక సహాయం చేయాలి, జాప్యం చేయడం కాదు.

ఆర్ ఇ సి ప్రోగ్రాం క్రింద కావలసినన్ని వూర్లలో ఎలక్ట్రిఫికేషను సాంక్షన్ అయింది. కండక్టర్స్, పోల్స్ లేవు, అందువల్ల ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ఆఫ్ విలేజెస్ నిలిచిపోయింది. వెంటనే వైర్, పోల్స్ తెప్పించి ఎలక్ట్రిఫికేషను 11-50 a.m.

కంప్లీటు చేయాలి. కె.ఎ.క్. గుణగోపాల్ రిపోర్టు కాని-వాకాడు సంస్థల మీద-పిటిషన్సు కమిటీ రిపోర్టు కాని ఏమి అయిపోయినవో తెలియదు. స్పెషల్ ఆడిటు పార్టీ ఎకౌంటెంటు జనరల్ కొన్ని లక్షల రూపాయలు రికవరు చేయుమంటే అది వేవ్ చేశారు బి.ఇడి కళాశాలలో డొనేషన్సు తీసుకుంటున్నారు. జనీవా నుండి బ్రెడ్ ఫర్ ది వరల్డ్ వాలంటరీ ఆర్గనైజేషను యిచ్చినటువంటి లక్షల రూపాయలు హాస్పిటల్‌కు వుపయోగించకుండా బిల్డింగుకు వుపయోగించకుండా యిన్‌కంప్లీటుగా పెట్టి వేరే విధంగా వుపయోగించారు. ఇతర దేశాలవారు నవ్వుతున్నారు. వాలంటరీ ఆర్గనైజేషను యిచ్చిన ఫండ్సు దుర్వినియోగం అవుతూ వుంటే యీ ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోలేదనేది స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. హాస్పిటల్‌కు లక్షల డబ్బు వుంటే బిల్డింగ్‌ను యిన్‌కంప్లీట్‌గా వుంచి దానిలో హెడ్‌మాస్టరును స్కూల్ స్టాఫ్‌ను ఎకామొడేట్ చేస్తూ హాస్పిటల్‌ను యింత వరకు ఓపెన్ చేయకుండా వున్నా 68 నుండి ప్రభుత్వం చూస్తూ వూరుకుంది. విదేశాలనుండి కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే పాలపొడి వస్తే, నేను ఎకౌంటు చూపించను, నా వద్ద ఎకౌంట్సు లేవు అంటే ఆ విద్యా సంస్థలమీద చర్యలేదు. వారు ఎకౌంటు చూపించలేనే సమాధానం మాత్రం నాకు వచ్చింది. ఆ కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే వస్తువు ఏమైనట్లు, ప్రశ్నించవలసిన అవసరం వుంది. జవాబు చెప్పవలసిన బాధ్యతవుంది.

ఇంకొక ఘోరమైనటువంటి విషయం మీకు మనవిచేస్తాను. వాకాడునుంచి ఒక వ్యక్తి వచ్చి కోటలో నా మీటింగులో పాల్గొన్నాడని వారి కుటుంబీకులలకు స్నేహితులకు శ్రీ మల్టి పర్పస్ కోఆపరేటీవ్ సొసైటీల లోన్సు శాంక్షనై బాండు రిజిష్టరు అయి ఉంటే వాటిని నిలుపుదల చేసారు. వారు హై కోర్టు వచ్చి హై కోర్టునుంచి డి. సి. ఒ.కు డైరక్షను ఇప్పించారు. ఆ డిస్ట్రిక్టు కోఆపరేటీవ్ ఆఫీసరు పోయి ఎంక్వయిరీ చేసి ఆ ఐడంటిలో మూడు అయినా ఇమ్మని డిసైడ్ చేసాడు. ఆ విధంగా డిసైడ్ చేసి తరువాత వారు ఇంప్లిమెంటు చేయలేదు కోర్టు ఉత్తర్వు ప్రకారం డి. సి. ఒ పో యూడు. అదులో అది సైక్లోన్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియా. ఎవరు పలికినా వారికి అప్పు లేదు. అ పరిస్థితిలో ఎంతకాలం ఈ వ్యవస్థ జరగాలో ఒకసారి ఆలోచించండి. సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో ఉంది. మద్రాసుకు నీరు ఇచ్చేప్పుడు నైమట్లేయస్‌గా నెల్లూరు జిల్లాలోని నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు నీరు ఇవ్వకపోతే న్యాయంగా ఉండదు. ఆ తాలూకాల మీదుగా ఓపెన్ ఛానల్‌లో మద్రాసుకు నీరు పోతూ ఉంటే చూస్తూ ఊరుకొని ఉండాలంటే రైతాంగం బాధ పడతారు. కాబట్టి మద్రాసుకు నీరు ఇచ్చేప్పుడు సోమశిల నీరును, అవసరమైతే కృష్ణ నీరును కూడా సప్లిమెంటు చేసి అయినా నెల్లూరు జిల్లాలో ఉన్న సదరన్ తాలూకాలకు, నాన్ డెల్టా తాలూకాలన్నింటికి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. సైక్లోన్‌లో దోపిడి జరిగింది. అన్ని వర్కులకు టెండర్లు పిలవాలని నేను, కొంతమంది ప్రతిపక్ష మిత్రులు చెప్పాము. టెండర్లు పిలవకుండా ఒక వర్గానికి-ఎవరైతే నా దగ్గరకు వస్తాడో వాడికి కాంట్రాక్టు పని. అంటే అవతలివారి నుంచి చీల్చుకునేదానికి ఒక రాజకీయంగా ఉపయోగించుకొనడానికి చేసారు. ఆ విధంగా వచ్చినవాడు పర్సంటే

ముందే ఇవ్వాలి. పని ఇవ్వకముందే 10 పర్సెంటు డబ్బు ఇంజనీర్లకు పే చేసి తీరాలి. స్టేజి స్టేజిలో ఇంకా పే చేయాలి. 20 వేల రూపాయల పనికి 900 రూపాయల పనిచేసి 19, 100 రూపాయలు పంచుకున్నారు. ఈ విషయాలలో ఒక ఎక్స్‌పర్ట్సు కమిటీని వేస్తే నిజంగా జరిగిన విషయాలు తెలుస్తాయి. నిజంగా తెగిపోయిన వాటికి ఎస్టిమేట్సు వేయరు. తెగకుండా ఉన్నవాటికి ఎస్టిమేట్సు వేస్తారు. ఎందుకంటే పని చేయబడలేదు. ఒక తట్ట మట్టి పైన వేస్తారు నిజంగా తెగి ఉంటే బొక్క పూడ్చాలి. దానిలో లాభం ఉండదు. ఆ విధంగా దోచివేసారు. ఒక కట్టుగా ఇంజనీర్లు, రాజకీయ వాదులు కుమ్మక్కయి చేసారు. హైదరాబాద్‌లో, నెల్లూరుతో ఎక్కడ చూసినా లాడ్జిలలో వీరే ఉన్నారు. ఎందుకంటే ఇది ఉచిత సంపాదన. ఏమీ లేకుండా గిసుకొని తెచ్చుకునే సంపాదన కనుక వారిష్టం వచ్చినట్లు చెలాయించుకోగలిగారు. ఈ సందర్భంలో ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను ఈ పరిస్థితే కొనసాగితే న్యాయంగా ఉండదు. ఇంత రాచరికాన్ని మించి నియంతృత్వంగా వ్యవహరిస్తే ప్రజానీకం క్షమించరని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి జి. ధనసూర్యవతి (నిడుమోలు) :—అధ్యక్షా, ఫైనాన్సు మినిస్టరు గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటులో స్త్రీలకు ఏ మాత్రం ప్రోవిజను చూపించలేదు. ఈ నాడు స్త్రీలు అన్ని రంగాలలోను వెనుకబడి ఉన్నారని చెప్పుటకు నేను విచారిస్తున్నాను. ఈ నాడు వారికి మురుగుదొడ్ల సౌకర్యం లేదు, వారికి హాస్పిటల్సు సౌకర్యం లేదు. ముఖ్యంగా హరిజన- గిరిజన, తదితర పేదవర్గాల, బలహీన వర్గాల స్త్రీలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడో కొన్ని చోట్ల మాత్రం వారికి సదుపాయంగా ఉంది కాని రాష్ట్రం మొత్తం మీద అందరికి సదుపాయం లేదని మనవిచేస్తున్నాను మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 33 సంవత్సరాలు అయింది. అప్పటి నుంచి ఈ పేద వర్గాల ద్వారా గెలిచి ప్రభుత్వాలను నిర్మించారు. కాని ఈ ప్రభుత్వం ఆ పేద ప్రజానీకానికి అండగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ప్రజల ఓట్ల ద్వారా గెలిచి అధికారాన్ని చేబట్టారు, కాబట్టి వారి సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం గట్టిగా కృషి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. హరిజనులకు, గిరిజనులకు, పేద వర్గాలవారికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇస్తామనీ, బంజరు భూములు ఇస్తామని, భూసంస్కరణలు చేస్తామని చెప్పారు. కాని వాటిలో ఏ ఒక్కటి కూడా ఆచరణలో చేయలేదు. వారి కళ్ల నీళ్లు తుడిచేందుకు ఎక్కడక్కడ కొన్ని ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చారు. అంత మాత్రంతో అది అయినట్లు కాదు. కాబట్టి హరిజనులకు, గిరిజనులకు, పేద వర్గాలవారికి అందరికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. వారికి సరిగా తిండి లేదు. కొన్ని బలహీన వర్గాల వారికి—చాకలి, మంగలి మొదలైన వర్గాలవారికి కడుపు నింపుకొనడానికి ఏదో ఒక వృత్తి ఉంది. కాని హరిజనులకు తెల్లవారిన తరువాత చెమటోడ్చి కూలిపని చేసుకుంటే తిన్నట్లు లేకపోతే పస్తు పడినట్లు. వారికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చారా, వారికి భూసంస్కరణల ద్వారా వచ్చిన భూమిని ఏమైనా పంచారా ? మీరు ఆ విధంగా ఏమైనా పంచి ఉంటే దానిని ఊడ్చుకొని 5, 6 బస్తాలు ధాన్యం పండించుకునే వారు. వారికి కూలి పని లేనప్పుడు, వారికి అనారోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు ఆ

వంటను రక్షణగా ఉపయోగించుకోనడానికి వీలుంటుంది. వారు ఒక భూస్వామి దగ్గరకు వెళ్లి వెట్టి చాకిరి చేసి తింటున్నారు ఏ వర్గాలద్వారా ఈ ప్రభుత్వం నిర్మించబడిందో ఆ వర్గాల వారిని తక్కువ అంచనా చేస్తున్నారు నేను హాస్టల్సు విషయం చెప్పవలసి ఉంది. నా నియోజక వర్గంలో పెదనందిపల్లిలో ఎలిమెంటరీ పాఠశాల ఉంది. అక్కడ ఒక హాస్టలు పెట్టారు. అక్కడ ఒక మురుగు కూపంలాగ ఉంది. అక్కడకు ఒక పాము వస్తే ఆ పిల్లలంతా ఇళ్ళలోకి పారిపోయి మేము హాస్టలులోకి రాము అని అంటున్నారు అక్కడ ఎందుకు శుభ్రంగా ఉంచకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ స్థలం ఉంది. అక్కడ తడికెలతో కట్టి దానిని విశాలంగా చేయడానికి అవకాశం ఉంది. అక్కడున్న వెల్ఫేరు ఆఫీసరుగారు 15, 20 రోజులకొకసారి ఆ హాస్టల్సును విజిట్ చేస్తే వారికి రక్షణ కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను లేడీస్ కు హాస్టల్సులో చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. వారికి నీటి సౌకర్యం లేదు, లాట్రిన్సు సౌకర్యం లేదు, చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలో ఈనాడు మంచి నీటి సౌకర్యం లేదు, హాస్పిటల్సు లేవు. వారికి ఆ సౌకర్యాలను కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఊరికి చివరలో ఇళ్ళు కడుతున్నారు. అక్కడ రోడ్ల సౌకర్యం, నీటి సౌకర్యం ఉండడం లేదు. అక్కడ రోడ్లను ఏర్పాటుచేసి ఒక చెరువు లాంటిది త్రవ్వించినట్లయితే వారికి సౌకర్యం కలుగ జేసినవారు అవుతారు. ఎంతో దూరంనుంచి నీరు తెచ్చుకొని బంగారంలాగ వాడుకునేవారు చాలామంది ఉన్నారు. ఈనాడు మూడు మైళ్ళకు ఒక ప్రసూతి కేంద్రాన్ని ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే స్త్రీలకు రక్షణ లేదు. ఆ హాస్పిటల్స్ లో ఒక లేడీ డాక్టరును కూడా పెట్టాలని కోరుతున్నాను. దానిని ఆచరణలో పెట్టడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

12-00 noon

విద్యాబోధన విషయంలో మలంపల్లి అనే హరిజన వాడలో పాఠశాల ఉంది. కాని అక్కడ టీచరు లేరు. మెలకోరు హరిజన వాడలో గేటులు సరిగ్గా లేవు. టేబులు, బెంచీలు ఏమీ లేవు. విద్యాబోధన ఏమీ లేదు. చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. చాల ఇబ్బందిగా ఉంది అక్కడ హరిజన వాడకు వెళ్ళి 15 రోజులకు ఒకసారి అటెండెన్సు తీసుకొని మీరు హరిజనులు, ఇక్కడకు వచ్చి చదువు చెప్పడానికి బ్రాహ్మణ టీచర్సుకి నాకు వీలులేదు మీరు అస్పృశ్యులు అంటారు అక్కడ టీచర్సు. అస్పృశ్యత నిర్మూలనం చేస్తాము అని చెప్పుకుంటూ ఈ నాటికి చేయలేకపోవడం విచారకరం. వారికి సరి అయిన విద్య ఉంటేనే హరిజనులు అభివృద్ధి అయి ముందుకు వస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. స్వతంత్రం వచ్చి ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినా హరిజనులకు గిరిజనులకు ఏమీ సదుపాయాలు చేయడం లేదు. రక్షణ ఇవ్వడం లేదు. అసలు ఈ ప్రభుత్వం ఎవరి ద్వారా నిర్మించబడింది ? పేద వర్గాలద్వారా నిర్మించబడింది. వారికి సదుపాయాలు రక్షణలు కల్పించకపోతే ప్రభుత్వానికి శ్రేయోదాయకం కాదని మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదములు తెల్పుకుంటూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

*డా. ఆర్. ఎం. మనోహార్ (అచ్చంపేట) :—అధ్యక్షా, మరొకసారి తమరు ఏకగ్రీవముగా ఎలక్టు అయినందుకు మాకు చాల సంతోషముగా ఉన్నది.

మీతో నాకు చిన్ననాటి నుంచి కలిసి పని చేసే అవకాశం ఏర్పడింది. తమరు కాంగ్రెస్ వాలంటీరుగా, కార్యకర్తగా చాల ఉత్సాహముగా కృషిచేశారు. తాము మరల డిప్యూటీ స్పీకరు అవడం నాకు చాల సంతోషం.

ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారి బడ్జెట్ స్పీచ్ ప్రభుత్వం చేసిన పనులు అన్ని పూర్తిగా కవరు చేయకపోయినా.

The overall performance of the Government of Andhra Pradesh deservers appreciation. We will have to keep in mind that during last year, i. e., 1979–80 we had the Janatha Party at the Centre governing the country with all obstacles in our way. The present Government not only deserves appreciation for the good work done but the way in which the Government of Andhra Pradesh has been functioning for the past two years really shows that the Congress (I) is really interested in the problems of the people. I would particularly refer to the model schools started: the social, educational spiritual and ethical values of India are something not to be seen anywhere in the world. I would like to say that originally the spirit of education that was introduced by the Britisher was only to serve the Government by preparing ordinary Government servents but the education that we are giving would inculcate into the minds, hearts and souls of the children the spiritual, ethical and moral values of this great country.

I would also appeal through this House to the Christain institutions of Andhra Pradesh to see that they reserve some seats for the S. Cs and S. Ts and other weaker sections. Without waiting for directions from the Government, these Christian institutions may undertake welfare measures voluntarily with a willingness. They may submit lists of children along with the amount involved in the refund of tuition fees; they may submit a statement to the Government or to the District Social Welfare Officer and get refund from the Government; this is very easy.

I would also urge for the encouragement of Scouts and Guides movement. You are aware that small countries like England, Portugal. etc. were able to rule vast territories all over the world because of disciplaine and scout Training. Scouting gives a boy or girl the opportunity to grow as a good citizen. It has got several training programmes like swimming. cooking, camping and so. on; there is great need for introducing scouting and guiding right from the School level to college level; there are 3 sections according to the groups of 5 to 11 years, 12 to 18 and 18 and above.

This training gives the boy and the girl the courage and strength to become good citizens and serve the people. I am happy that immediately after Dr. Chenna Reddy became Chief Minister, he was

enrolled as a life member and scouting has been made compulsory in this State. We introduced scouting for tribals where free training is given and also equipment to participate in the scout jamboories. We will be happy to know that a Tribal participated in the World Jamboorie at Fin land.

I appeal to the Goverument of Andhra Pradesh to set apart a crore of rupees so that the scouts and guides particularly from the weaker sections, irrespective of caste or relegion, are given the training. I would appeal to the Government of Andhra Pradesh to set apart this amount and see that boys and girls from differnt age group in the different sections of cubing, bulbuls etc. are given free equipment and training and also sufficient encouragement to scout masters and guide captains. It is they who shape the future generation.

Regarding Atchampet, I have repeatedly brought to the notice of this Government that there was an agreement between the Nizam and the ryots of this area ; the complete area of Atchampet is submerged and water overflows and goes to the river Krishna and then to sea. There is not even a glass of water for Atchampet. I appeal to Government to dig small canals and you are aware, Sir, Telangana is most backward in the entire Andhra Pradesh and there is dearth of drinkink water. Our Government has tried its level best to dig bore-wells. This is the problem faced by Telangana region.

I would also bring to the notice of the Government that Srisailam left canal water flows from Mahboobnagar district ; I do not want that it should be made a regional affair, but Hyderabad is a very big city and there is dearth of drinking water. I believe there is a scheme also in this regard. I would appeal the Government to see that Srisailam water is brought to Hyderabad.

Coming to the food for work and cyclone funds, during the Governor's Address I brought to the notice of the Government that in my own constituedcy we have completed works worth 1,100 tonnes long ago for which the payment has not been made. My friends have been representing to me that funds should be released immediately.

Regarding auto-rickshaws, I came from Tirupathi by Rayalaseema express. Unfortunately my brother-in-law did not get my car to the station. When I asked an auto-rickshawa man to take me, he demanded Rs. 5/- whereas the actual fare was only 0.75 ps. As an Hon'ble Member from the Opposition side said, something should be done in this regard. Let them take their legitimate claim, but they should not hold the entire State to ransome and try to suck our blood. I spoke to the President of India and I am confident that a

large amount of money will be allocated for the development of the South, It is a miserable sight to go to the villages, particularly Achampet, to see the Chanchus. They are just bare with a loin cloth. I am confident that apart from Budget, which has been proposed for 1980-81, Rs. One Crore is ear-marked for Bharat Scouts and Guides. Villages are provided with drinking water. As far as electricity is concerned, we have done well. I congratulate once again the Government of Andhra Pradesh for the wonderful work they have done and I hope they will continue to do so.

12-10 p.m.

శ్రీ డి సీతారాములు (నర్సన్నపేట) :—అధ్యక్షా, గౌరవనీయ ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన రాష్ట్ర బడ్జెటును నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తూ నా అభిప్రాయాలు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రధానంగా నేడు మన రాష్ట్రంలో నిత్యావసర వస్తువుల కొరత ఆందోళనకరంగా ఉంది. సామాన్య ప్రజానీకానికి పంచదార, కిరసనాయిలు, డీజిలు, వంటనూనెలు ఎంతో అవసరం. అట్లాంటి వస్తువులు వారికి దొరక్కుండా చాలా స్కేరిసిటీగా ఉన్నది. అందువల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలో చాలా ఆందోళనగా ఉంది. మన బడ్జెటులో ఆర్థిక మంత్రిగారు 22,188 చౌక దుకాణాలు ప్రారంభించామని చెప్పారు. ఇక్కడ సంఖ్య కాదు ముఖ్యం. సక్రమమైన, సరసమైన పంపిణీ విధానం అమలు పరచడం అనేది ముఖ్యమైన విషయం. ప్రస్తుతం పంపిణీ విధానం చాలా లోపభూయిష్టంగా ఉంది. అట్లాంటి పరిస్థితులలో వర్తకులు నిత్యావసర వస్తువులు స్టాక్ చేసి, ధరలు పెరిగేట్లు చేస్తారు. కాబట్టి వారిని కూడా ఒక కంట కనిపెట్టాలని కోరుతున్నాను మా జిల్లాలో అనేక దశాబ్దాలుగా రైతాంగం ఎదురుచూస్తున్న వంశధార ప్రాజక్టు, మద్దువలస రిజర్వాయరు, జంఝావతి రిజర్వాయరు పనులు నత్తనడక నడుస్తున్నాయి. తగినంత నిధులు లేనందువల్ల వీటి పని మెల్లిగా జరుగుతున్నది. వాటికి తగినన్ని నిధులు సత్వరంగా కేటాయించి, త్వరితగతిని పూర్తయ్యేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

పారిశ్రామికంగా శ్రీకాకుళం జిల్లా చాలా వెనుకబడి ఉంది. విజయనగరం జిల్లా ఏర్పడిన తరువాత మా జిల్లా పారిశ్రామికంగా ఇంకా చాలా వెనుకబడి ఉందని చెప్పాలి. అన్ని పరిశ్రమలు కూడా విజయనగరం జిల్లాకు ఏర్పాటు అయ్యాయి. ప్రస్తుతం మా జిల్లాలో పారిశ్రామికంగా ఏమీ లేదు. అయితే ఈ మధ్యనే ఒక ప్రయివేటు సంస్థవారు నరసన్నపేట తాలూకాలో ఒక మినీ పేపరు ఫ్యాక్టరీ ప్రారంభించబోతున్నారు. వారు ఈ రోజున దానికి కావలసిన సైటు కూడా ఒక ప్రయివేటు వ్యక్తి నుంచి కొనబోతున్నారు. పంచాయితీ తాలూకు స్థలం 40 ఎకరాల తోట ఆ ప్రయివేటు సంస్థవారికి ఇచ్చినట్లయితే, ఆ ఫ్యాక్టరీ అక్కడ ప్రారంభమై అనేక మందికి ఉపాధి దొరికి, ఆ జిల్లాకు పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యా విధానం గురించి చెబుతున్నప్పుడు ప్రాథమిక విద్య నుండి తగు శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో పాఠశాలకు భవనాలు లేక పశువుల కొట్లాల్లో, చెట్లక్రింద నడుస్తున్నాయి. ఈ సంగతి అందరికి తెలిసిందే. కాబట్టి

ప్రభుత్వం పనికి ఆహారం పథకం క్రింద ప్రతి గ్రామములో పాఠశాల భవనాలు నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. అనేక మంది గ్రాడ్యుయేట్సును తయారు చేస్తున్నాము. వారికి ఉద్యోగాలు దొరక్క ఎంతో మంది నిరుద్యోగులుగా ఉంటున్నారు. జూనియర్ కాలేజిలలో ప్రొఫెషనల్ కోర్సులు పెట్టినట్లయితే వారికి ఉపాధి దొరికేందుకు ఉపయోగంగా ఉంటుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లా పరిషత్తు నుంచి దూరం రోడ్లను ఆర్ అండ్ బి కి ఇవ్వడం జరిగింది. వాటికి ఒక్క నాయాపైసా కూడా నిధులు లేక, మరమ్మత్తులు లేక, ప్రజలు ఎంతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. సత్వరంగా అవసరమైన నిధులు ఆర్ అండ్ బి వారికి కేటాయించి రవాణా సౌకర్యాలు కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వోల్డు ఏజ్ పెన్షన్సు చాలా నిరుత్సాహంగా ఉంది. మంజూరు అయినా కూడా డబ్బు ముట్టడం లేదు. కొంత మందికి మంజూరు అవడం కూడా చాలా ఆలస్యము అవుతున్నది. వీటిని మంజూరు చేయవలసిన అధికారి ఆర్.డి.ఒ. కు అనేక బాధ్యతలు ఉండడంవల్ల వారు తొందరగా వీటిని చూడక పోవడం జరుగుతున్నది. మంజూరు అయ్యే వరకు ఆ పెన్షనర్ చనిపోవడం జరుగుతున్నది. అందువల్ల వీటిని పరిశీలించి, పరిష్కరించేందుకు బి.డి.ఒ. తోను, స్థానిక ఎమ్.ఎల్.ఏ. తోను ఒక కమిటీ వేసి దానిద్వారా సత్వరంగా ఈ వోల్డు ఏజ్ పెన్షన్సు మంజూరు అయ్యేట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చేనేత పరిశ్రమకు మంచి అవకాశం ఉంది. కానీ ఆ పారిశ్రామికులకు తగినంత డబ్బు లేక వారి వృత్తికి ఎంతో నష్టం జరుగుతున్నది. 20 వేల మగ్గాలు ఉన్నాయి. అందులో 10 వేల మగ్గాలు కోపరేటివ్ క్రింద ఉన్నాయి. వీటికి రిజర్వు బ్యాంకువారు ఒక్కొక్క మగ్గానికి రెండు వేల రూపాయలు ఋణం సౌకర్యం కల్పించారు. వేరే జిల్లాలలో ఈ ఋణం మొత్తం వారికి ఇస్తున్నప్పటికీ, ఈ జిల్లాలో కోపరేటివ్ బ్యాంకు వారివద్ద తగినన్ని వనరులు లేక తక్కువ డబ్బు ఇస్తున్నారు. వారికి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఇచ్చినట్లు వీవర్సు కోపరేటివ్ సొసైటీ పెట్టే ఏర్పాటు చేసినట్లయితే వారి జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుతాయి. బొబ్బిలిలో ఐ.టి.ఐ. కాలేజి ఉన్నది. అందులో ఒక విద్యార్థి ఫిట్టర్ కోర్సు చదివి ఫైనల్ పరీక్షకు కూర్చొనబోతుండగా, అతను ఇచ్చింది బోగస్ సర్టిఫికేట్ అని అతన్ని తొలగించారు. మూడు మాసాలు ఇంటికి వెళ్ళాడు. నేను వెళ్ళి ఆ సర్టిఫికేటును పరిశీలింపచేస్తే తీరా అది బోగస్ సర్టిఫికేట్ కాదని తేలింది. దానిని దర్యాప్తు చేసి మంత్రి వెంకటస్వామిగారికి, డైరెక్టరుకు చెపితే, అది పొరపాటని మళ్ళీ తీసుకోమని ఆర్డర్సు ఇచ్చారు. కానీ అతనికి ఇప్పుడు స్టయిఫండు ఇవ్వడం లేదు పరీక్షకు కూర్చొనకపోవడంవల్ల. ఇది ప్రభుత్వం తప్పువల్ల జరిగింది కాబట్టి ఆ విద్యార్థి తప్పు ఏమీ లేదు కాబట్టి అతన్ని ఆదుకోవాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా, మన ఆర్థిక మంత్రి రాజారాం గారు మొట్టమొదటగా 'వోట్ ఆన్ ఎకౌంట్' ప్రవేశపెడుతూ నాకు వ్యవధిలేదు. వ్యవధి ఉన్నట్లయితే నేను సోషలిస్టు పద్ధతిలో బడ్జెట్‌ను రూపొందించే వాడినని చెప్పారు. ఆ తరువాత కూడా బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. ఇప్పుడు ఇంకొక బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు. ఇందులో సోషలిజమ్ లేదు కదా జనానికి శోష వచ్చే పద్ధతిలో వ్యవహారం జరుగుతోందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజున మేము చెప్పడమే కాదు. ప్రభుత్వ పక్ష సభ్యులు మాట్లాడినటువంటి విషయాలను మనము చూస్తే ఈ నాడు నీటి కొరత, విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఆహారానికి కొరత, కిరోసిన్ కొరత, సిమెంట్ కొరత—ఈ విధంగా కొరతల రాజ్యంగా మారిపోతూ మరి సోషలిస్టు నమూనా గాని, సోషలిజమ్ యొక్క పరిస్థితి గాని ఇందులో కనిపించడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. దీనిని తమరు దీర్ఘంగా ఆలోచన చేసినట్లయితే మన రాష్ట్రం సమగ్రాభివృద్ధి కావాలని ప్రభుత్వానికి దీక్ష, సంకల్పము ఉంటే ఈ రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి కరువు ప్రాంతాలకు గాని, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు గాని ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు ఏమిటి ఉన్నాయని నేను అడుగుతున్నాను. ప్లానింగు కమిషన్ వారి లెక్కల ప్రకారంగా దక్షిణ భారతములో 60 శాతం కరువని ప్లానింగు కమీషన్ వారు చెప్పారు. ఆ తరువాత 60 శాతం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో కరువని వారే చెప్పారు. అందులో రాయలసీమలో 60 శాతం కరువని చెప్పారు. మరి 60 శాతం దక్షిణ భారతంలో కరువులో ఉన్న ఈ రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు ఏమి జరగాయని అడుగుతున్నాను. రాయలసీమ ప్రాంతం సస్యశ్యామలంగా చేయాలనే ఉద్దేశమా ; లేకుంటే క్రమక్రమంగా ఎడారిగా మార్చాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశమా, నాకు అర్థం కావడం లేదు. నిపుణుల యొక్క సలహాల ప్రకారంగా వారి యొక్క ఎస్టిమేట్స్ ప్రకారంగా ఇలాగే కొనసాగితే 50 సంవత్సరాల కాలములో రాయలసీమ ఎడారిగా మారిపోతు దనే నిపుణుల యొక్క అభిప్రాయముతో ప్రభుత్వం ఏకీభవించి కూడా ఈ ప్రాంతానికి ఇంత సీతకన్నుగా వ్యవహరించడం చాలా అన్యాయముగా ఉంది. ఆ ప్రాంతాన్ని సస్యశ్యామలంగా చేయాలంటే కృష్ణానీటిని రాయలసీమకు మళ్ళించడం మినహా ఏమి ఉందని నేను అడుగుతున్నాను. కృష్ణా నీటిని రాయలసీమకు మార్చాలి అన్న పథకానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్నటువంటి అన్యాయం ఏమిటో తమకు నేను నివేదిస్తాను. 1978 లోనే రాయలసీమకు శ్రీశైలం కుడి కాలువ ద్వారా మీరు నీరు అందిస్తారా అని నేను అడిగితే అందిస్తాము అన్నారు. అందించే పద్ధతిలో మీరు ఏమైనా రిపోర్టు సిడబ్ల్యుపిసికి పంపించారా అని ఆగస్టులో అడిగితే పంపించలేదు, సెప్టెంబరులో పంపుతాము అన్నారు. సెప్టెంబరులో కూడా పంపలేదు, నవంబరులో పంపారు.

12-20 p.m.

నవంబరులో పంపితే దానికి కొన్ని అభ్యంతరాల వల్ల అది తిరిగి వచ్చింది. ఇంత వరకు కూడా శ్రీశైలం కుడి కాలువకు సి డబ్ల్యు సి వారి ఆమోదం పొంద లేదు; పొందదు కూడాను. కారణం ఏమిటంటే మనం శ్రీశైలం కుడి కాలువకు నీరు ఎంతో కేటాయించమని అడిగితే అది 9 టి యం.సి అని మాత్రమే చెప్పారు. ఆ 19 టి యం సిలో కూడా రిజనరేట్ అయి వచ్చేది 8 టి యం సి తరువాత కెసి కెనాల్ రిమోడలైజ్ చేస్తే వచ్చేటటు వంటిది 11 టి యం సి నీరు. ఆ మొత్తం నీటికి తోడు శ్రీశైలం కుడి కాలువను మనము త్రవ్వాలంటే సి డబ్ల్యు సిని కాని ఇతరులు కాని ఆమోదించాలా అని అడుగుతున్నాను. వారు కోరితే, వారు అడితే కూడా మనము వారికి ఇవ్వవలసినది ఏమిటంటే మన రాష్ట్రానికి కేటా యించబడినటువంటి 800 టి యం సి నీటిలో అంతా కమిటెడ్ వాటర్. Allotted Water under our State share దీంట్లో ఎంత నీటిని మనం శ్రీశైలం కుడి కాలువకు కేటాయిస్తాము అనేది పాయింటు కాని అలా కాకుండా 19 టి యం. సి నీరు ఊటు, ఉలుసు రిమోడలైజు తోటి వస్తుంది అంటే ఎవ రయినా ఆమోదిస్తారా, సి డబ్ల్యు సి సి ఆమోదిస్తుందా అని నేను అడుగు తున్నాను. ఇప్పటికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఆ నీటిని ఆ విధంగా కేటాయించి బోర్డు పంపేదానికి సిద్ధముగా లేదు. మరి ఎప్పుడు దీనికి మోక్షం కలిగిస్తారో అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటికైనా వెంటనే మంత్రిమండలి సమావేశమై ఒక రాజ కీయ పరిష్కారం చూడాలి—పొలిటికల్ సొల్యూషన్. ఏమిటంటే 800 టి యం సి ఎలాటెడ్ వాటర్‌లో మేము రాయలసీమకు 60, 70 టి యం. సి నీరు కేటా యిస్తున్నాము. ఆ మేరకు ఫలానా చోట్ల తగ్గించడం అనేది కూడా చూపించాలి. ఈ రెండు చేయకుండా రాయలసీమకు నీరు మరల్చడం అనేటటువంటిది ఇది మిధ్య అని ఎండమావులు అని రాయలసీమ ప్రాంతానికి కృష్ణా నీరు వస్తుందని చెప్పి ఆ తరువాత ఎన్నో సంవత్సరములు గడచినా నీరు లభ్యం కాకుండా ఎండ మావిలా బాటసారి ఏ విధంగా భ్రమపడి దప్పిక తీరక మరణించే స్థితికి వస్తాడో అదే విధంగా రాయలసీమ ప్రజానీకానికి ఇదో కృష్ణ నీటిని మరలుస్తున్నాము అని చెప్పడం తప్ప దానికి నిర్దిష్టమైనటువంటి నీటిని కేటాయించలేదు. దానిని మరల్చ డానికి కావలసినటువంటి డబ్బు కాని కేటాయించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు చెప్పారు రు. 8.50 కోట్లు కేటాయించాము అన్నారు. డివ్‌కట్‌కు రు. 2 కోట్లు, ఆ తరువాత అప్రోచస్ వగైరా పనులకు రు. 1.50 కోట్లు. దీనికి కేటాయింపు రు. 168 కోట్లు. ఈ రు. 163 కోట్లలో రు. 8.50 కోట్లు అది ప కాతం వస్తుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ విధంగా కేటాయింపులు జరిగితే ఎన్ని సంవత్సరాలకు శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు రూపురేఖలు దిద్దుకోవాలో అర్థం కావడం లేదు. ఆ డబ్బు కూడా వారు అన్నట్లుగా అయిపోయింది. అది కుడి కాలువ వ్యవహారం. ఇకపోతే ఎడమ కాలువ వ్యవహారం ఇంతవరకు ఇన్‌వెస్టిగేషన్ స్థితిలోనే వుంది. అది ఎప్పుడు పూర్తవుతుందో అర్థం కావడం లేదు. ఎడమ కాలువకు వెలుగోడు దగ్గర 12 టి.యం.సి. రిజర్వాయరు నిర్మించాలి. అలాగే కుడి కాలువకు కోరకల్లు బొట్ రిజర్వాయరు నిర్మించాలి. అందుకు డబ్బు కేటాయించలేదు

దానికి ఏమైనా వుందా అంటే ఏమీ లేదు. మద్రాసుకు నీరు మరల్చేదానికి అందరూ ఒప్పుకున్నదే. కాని కేవలం మంచినీటికే దానిని మరలుస్తాము అంటే రాయలసీమ ప్రజానీకం సుతరాము ఒప్పుకోరనే విషయాన్ని ఈ ప్రభుత్వం దృష్టికి పదే పదే తీసుకురావడం జరిగింది. కుడి, ఎడమ కాలువల సర్వేవృత్తి వెంటనే జరిపి రిపోర్టులు పైకి పంపకుండా, డబ్బు కేటాయించకుండా వుంటే రాయలసీమ ప్రజానీకం ఊరుకోరని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చిలికి చిలికి గాలివానగా మారే పరిస్థితికి దారి తీసేంతవరకు ప్రభుత్వం వూరుకోకుండా వెంటనే పూనుకోవాలని చెపుతున్నాను. అధ్యక్షా, చేతులు కాలాక ఆకులు పట్టుకొనే పద్ధతి ఎవరికి కూడా న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం ఒక గుణపాఠం నేర్చుకొన్నది. అటు జై ఆంధ్ర, ఇటు జై తెలంగాణా అని రెండు ఉద్యమములు ఎందుకు వచ్చాయి ? ఈ రాష్ట్రములో ఆర్థిక పరిస్థితులు సక్రమముగా లేక రీజనల్ ఇంబాలెన్సెస్ — ఆ ప్రాంతములలో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక పరిస్థితులలో వచ్చిన వ్యత్యాసములవల్ల వచ్చిన ఉద్యమములే. అందువల్లనే సిక్స్-పాయింటు ప్రోగ్రాము, దానికి రూ. 19 కోట్లు ఎలాట్ చేయడమూ జరిగింది. ఇంత చరిత్ర మనకు ఉండికూడాను రాయలసీమ కరువుతో బాధపడుతుంటే దానికి ఎటువంటి 12-30 p.m. కేటాయింపులు చేయకుండా వుండడం చాలా శోచనీయం. అదే విధంగా తెలంగాణా విషయం ఇప్పుడు చెప్పారు తెలంగాణాకు చెందిన శాసన సభ్యులు. మంచినీటికి కూడా మేము నోచుకోలేదని చెప్పారు. మంచినీటికి కూడా నోచుకోని ప్రాంతాలు వుంటే యుద్ధం ప్రాతిపదికపై మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించే ప్రయత్నం చేయడమే కాకుండా ఈ వెనుకబాటుతనాన్ని పోగొట్టడానికి ప్రయత్నించాలి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ప్రాజెక్టులు పెట్టాలి అట్లాగే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మెట్టప్రాంతాలు కూడా ఉన్నాయి. పోలవరం ఆ తట్టు నేను పోయి చూసివచ్చాను. వాళ్ళకు కూడా మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా వుంది. అందువల్ల రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో, రాయలసీమలో వుండే కరువు ప్రాంతాలలో దేనికి తగిన కేటాయింపులు లేకుండా, కృష్ణా నీటిని మరల్చకుండా, దానికి తగిన బడ్జెట్ కేటాయింపులు లేకుండా వుండడం అనేది చాలా అన్యాయం. ఇది రాష్ట్ర ఇంబాలెన్సెస్‌ను ఇంకా తీవ్రతరం చేస్తుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనాసరే కదలి తక్షణమే ఒక రాజకీయ పరిష్కారానికి రావాలని, దానికి ఎంతమాత్రం ఆలస్యం చేయకూడదని నేను మరొకసారి వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇక రెండవ విషయం ఏమిటంటే ఇదంతా సహజంగా జరిగిపోతుందని మనవాళ్ళు చెబుతున్నారు. ఇది సహజంగా వుందా లేక దానికి వ్యతిరేకంగా వుందా అనేది మనం ఆలోచించాలి. టోకు ధరలు, వాడకందారుల ధరల సూచికలు కూడా పెరిగాయి. వ్యవసాయ సంబంధమైన వస్తువుల టోకు ధరలు 1979 లో అంతకు ముందు సంవత్సరంకంటే ఆరున్నొక్క శాతం పెరగ్గా వాడకందారుల ధరల సూచిక సుమారు 8.8 శాతం పెరిగింది. అది ఇంకా పెరుగుతున్నది. నేను ఒక స్పష్టమైన ఉదాహరణ మన గౌరవ సభ్యుల ముందు పెట్టదలచుకొన్నాను. ఈ రోజున కె.జి. చక్కెర ఎంతకు అమ్ముతున్నారో వారికి తెలియదా ?

7 రూ.ల నుండి 8 రూ.ల వరకు అమ్ముతున్నారు. కిరోసిన్ 3 రూపాయల వరకు అమ్ముతున్నారు. కొన్ని చోట్ల 4 రూపాయలవరకు కూడా పోయింది. ఈ విధంగా నిత్యావసరానికి ముఖ్యమైన వస్తువుల ధరలు పెరుగుతున్నాయి. ఈ మాటకువస్తే దేశమంతటా ధరలు పెరుగుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో కూడా పెరుగుతున్నాయని ఇక్కడ చెప్పారు. ఇదే ఈ ప్రసంగంలో చెప్పవలసింది ? ఒకవైపున అంటున్నారు మనకు 20 లక్షల టన్నుల ఆహార పదార్థాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని అందువల్ల మనం ధర నిర్ణయించుకోవడంలో తమిళనాడుతో పోల్చుకోవద్దని, వాళ్ళు వాడుకొనేది 5 లక్షలు మాత్రమే 20 లక్షలు మనకు ఎక్కువగా ఉంది, కాబట్టి వాళ్ల యొక్క ధర నిర్ణయించడం సాధ్యం కాదన్నారు. అయితే తక్కువగా మన రాష్ట్రంలో నిర్ణయించి ఇక్కడ వాడకందార్లకు ఎందుకు ఇవ్వకూడదు? ఇక పంపిణీ వ్యవహారం ఎలా ఉందో చూడండి. పంపిణీ పథకం క్రింద ఈ రాష్ట్రంలో 22,183 చౌక ధరల దుకాణాలు పని చేస్తున్నాయన్నారు అందులో ముఖ్యంగా బియ్యం, గోధుమలు, పంచదార, కిరోసిన్, రేప్‌సీడ్ ఆయిల్, మబ్బులు కంట్రోలు బట్టల వంటి నిత్యావసర వస్తువులు ఈ చౌక ధరల దుకాణాల ద్వారా అమ్మబడుతున్నాయని చెప్పారు ఇంతకంటే సత్యదూరమైనటువంటిది ఏమైనా ఉంటాయా? ఇక్కడ ఉన్నటువంటి శాసన సభ్యులకు నేను హృదయపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వాళ్ల నియోజక వర్గంలో ఎక్కడైనా ఫెయిర్ ప్రైస్ షాపులద్వారా ఇవి పంపిణీ చేయబడుతున్నాయా అని అడుగుతున్నాను? నా నియోజకవర్గంలో గాని, నేను పర్యటించినంతవరకు రాష్ట్రంలో ఇలాంటిది జరగడం చాలా తక్కువ, ఏదైనా అమ్ముతున్నారు అంటే బియ్యం అమ్ముతున్నారు ఇక చక్కెర కేటాయించారు ఆ చక్కెర కూడా దుకాణాలకు తీసుకపోకుండా లంచాలు ఇచ్చుకోవాలనే పేరుతో మేము గనుక నాలుగు గ్రామాలకు గ్రామాలకు తీసుకొని వెళ్ళి అమ్మినట్లయితే మాకు ఏ మాత్రం గిట్టుబాటు కాదని అక్కడే అమ్ముకొని పది రూపాయలు చేసుకొనే పరిస్థితి ఉంది. ఈ దుకాణాలు నామకార్థంగా ఉన్నాయి, వాళ్ళు చెప్పేటటువంటి సరకులు అక్కడలేవు. ప్రసంగాలలో ఇలాంటివి చెప్పడం వాస్తవంగా ప్రజలను భ్రమింపజేయడమే అని మనవి చేస్తున్నాను ఎందుకి భ్రమలు అని అంటున్నానంటారేమో. మీరు ఇళ్ళు కట్టిస్తున్నామన్నారు, భూములు పంపకం చేస్తున్నామన్నారు. ఆ ఇండ్లు కట్టించే విషయం చూసినట్లయితే 200 రూపాయలు టింబర్‌కు, 200 రూపాయలు బియ్యం అన్నారు. 200 రూపాయల బియ్యం అంటే ఏదో 40, 50 కిలోలకన్న ఎక్కువ ఇవ్వడం లేదు. ఇక వడ్రంగు ఖర్చు అని, రవాణా ఖర్చు అని, ఆ ఖర్చు, ఈ ఖర్చు అని దానిలో ఉన్నాయి ఆ గుడిసెలు చాలా చోట్ల నివసించడానికి యోగ్యంగా లేవని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు గనుక సక్రమంగా ఉన్నాయని అంటే ఎన్నింటిలో ప్రజలు నివసిస్తున్నారో, ఎన్ని నివాసయోగ్యంగా ఉన్నాయో చూడడానికి ఒక హౌస్ కమిటీని వేయండి ఎందుకి భ్రమలు కల్పించడం? ఏ ఇతర రాష్ట్రంలో ఉన్నాయని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు, బెంగాల్‌లో ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చి ఇంటికి రెండువేల రూపాయలు

ఇచ్చారు ఇక్కడ కౌన్సిల్‌లో కౌన్సిల్ సభ్యులు శ్రీ సుబ్బారావుగారు ఒక తీర్మానం
పెట్టారు. ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చి 2 వేల రూపాయలు ఇవ్వాలంటే ప్రభుత్వం దానిని
వ్యతిరేకించకుండా ఆమోదించింది. కాని అమలు జరుగుతుందా ? అది అమలు
జరగలేదు. ఇంకొక విషయాన్ని ఆలోచించాలి. పేదలకు ఇండ్లు ఇస్తే ఆ
ఇండ్లలో ఎవరుకూడా చేరని పరిస్థితి ఉంది ఎందుకు మీరు భ్రమలు కల్పి
స్తున్నారు ? కేరళలో 10 రూపాయల కి టెనామెంట్స్‌గా ఉన్నాయి. ఆ
విధంగా ఒక లక్ష కేటాయించారు. ఆ విధంగా పది కాలాలపాటు పేదలు నివసించే
పద్ధతిని కట్టకుండా కేవలం వారిని భ్రమలకు లోనుచేయడానికి చేస్తున్నారు.
ఇక మరొక విషయం భూసంస్కరణలు. భూసంస్కరణలు అమలు చేస్తున్నాము
అన్నారు. మొదట 12 లక్షలు అన్నారు. అది పోయింది. ఇప్పుడు ఎంత
అంటే రెండు లక్షల పైన ఎకరాలు ప్రభుత్వం పంపిణీ చేసినద
న్నారు. చాలా చోట్ల అసలు పండించుకొనడానికి పనికిరాని భూములను
పంచారు. ఆసాములుకూడా తమకు పండించుకొనడానికి విలులేనటువంటి
భూములను ఇచ్చారు. దానిని మనం అంటాం. వినోబాభావే ఊరవెల్లి క్షేత్రా
లుకూడా ఇచ్చారు. ఆ క్షేత్రాలను కూడా బాగు చేసుకొనడానికి పరపతి పుట్ట
డంలేదు. మీరు చేసింది ఏమిటో చెప్పండి? పేద జనాన్ని బాగుపరుస్తామని అంటు
న్నారు కాబట్టి నేను మీకు విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే మాకు ఓట్లు వచ్చాయి,
గెలిచాము, గెలుస్తూ ఉన్నాము అని అనుకుంటే మీకు ప్రయోజనంలేదు. తప్ప
కుండా అది తిరిగి ఎంత పెద్ద ఎత్తున దెబ్బకొడుతుందో మీరు ఆలోచించండి మీరు
ఏదైనా చేస్తే ప్రజానీకాన్ని భ్రమలను లోనుచేసే విధంగా కాకుండా నిర్దిష్టమైన
పథకాలు చేపట్టాలి 50 కోట్ల 6 లక్షలు లోటుగా బడ్జెట్ ఉంది. ఈ బడ్జెట్‌ను ఏ
విధంగా భర్తీ చేస్తారో ఆ మార్గాలు చెప్పలేదు. నాకు తెలుసు, వారికి తెలుసు.
ఎవరైతే తుఫానుకు, కరువుకు గురయ్యారో వాళ్లు కట్టవలసిన బకాయీలను
పెద్ద ఎత్తున సూవలు చేసే ఆలోచనలో ఉన్నారు. స్పెషల్ డ్రైవ్‌లు తీసుకు
రావడానికి పూనుకొంటున్నారు ఆ విధంగా చేస్తే తప్పకుండా ఆందోళన వస్తుంది.
మీరు లోటును భర్తీ చేయాలంటే, భర్తీచేసే మార్గాలేమిటో కమ్యూనిస్టు పార్టీ చెబు
తున్నది, ఇన్‌కం బేస్‌డ్‌గా, ఇన్‌కం ఒరియంటెడ్‌గా గ్రేడేషన్ టాక్స్ అనేది
మీరు అమలుజరపండి. భూముల విషయంలో మీరు అనుసరించే ఈ మార్గం
దగాకోరు విషయం. కోటీశ్వరుల దగ్గరనుండి, పెద్ద వ్యాపారస్థులదగ్గరనుండి,
ఎక్సైజ్ వాళ్లనుండి మీకు రావలసిన బకాయీలను ఎందుకు నిర్బంధంగా వసూ
లుచేయరు? పేద రైతులు కరువులతో బాధపడుతున్నారు, తుఫానులతో బాధ
పడుతున్నారు, కాలం రాక బాధపడుతున్నారు వారు చెల్లించలేని దుస్థితిలో
ఉన్నారు. రెండు కంతులు చెల్లించమని ఈ సహకార బ్యాంకువాళ్లు వెంబడిపడ్డారట.
రెండు కంతులు ఒకేసారి చెల్లించాలని ఈ సహకార బ్యాంక్‌వారు వెంబడి పడ్డా 12-40 p m
రట. ఇది కేవలం అన్యాయం. ఆర్థిక మంత్రివర్యులు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో

పెట్టుకొని రైతులందరి మీద అదనంగా పన్ను వేయవచ్చుగాని బలవంతంగా పన్నులు వసూలు చేయడం ఈ ప్రజలు సహించరు. ఓట్లు వేశారని కాదు, ప్రజల అభిప్రాయాన్ని సేకరించాలి. నా దృష్టిలో యిది ఒక మైలేజ్. ప్రజలను మోసగించేటటువంటి ఎండమావుల బడ్జెట్ అని మొదలే మనవి చేశాను, ఆ విధం గానే తయారు చేశారని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. అమ్మిరెడ్డి (అనపర్తి):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్‌ను బలపరుస్తూ మా జిల్లాకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. గోదావరి బారేజ్ ప్రాజెక్టుకు 8 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. అయితే ఈ ఎమౌంట్ దానికి ఏ రకంగాను సరి పోదు. పాత బారేజ్ పరిస్థితి చాల అనుమానంగా వున్నది. 1976లో గండి పడడం జరిగింది. అప్పుడు దానికి పూడ్చడానికి రమారమి సంవత్సరం టైమ్ పట్టింది ఈ ప్రాజెక్టునకు డబ్బు కేటాయించి రాబోయే రెండు మూడు సంవత్స రాలలో పూర్తి చేస్తే బాగా ఉంటుంది. ఈ ప్రయత్నం మాత్రం నత్తనడకగానే నడుస్తున్నది. మొన్న డిసెంబరులో హెడ్ స్లూయిస్ కట్టే నిమిత్తం రైతులకు అవసరం అయ్యే రోజులలో 20 రోజులు కట్టివేయడం జరిగింది. యుద్ధ ప్రాతి పదికపై హెడ్ స్లూయిస్ పూర్తి చేయడం జరుగుతుందని చెప్పారు. ఫిబ్రవరి 26వ తారీఖు వచ్చినది. హెడ్ స్లూయిస్ నిర్మాణం పని ప్రారంభించ లేదు. డెల్టాలో రైతులందరు ఆందోళన పడుతున్నారు. ఈ కార్యక్రమం చేపట్టక పోవడం వల్ల జూన్ మాసములో యింకో 15, 20 రోజులు కాలువలు రావడం వెనక్కు పోవడం జరుగుతుంది. దాని వల్ల నారుమళ్లు వేసుకోడానికి, పంట నష్టానికి అవకాశం ఉంటుందని వారు అభిప్రాయపడుతున్నారు. హెడ్ స్లూయిస్ కార్యక్రమం చేపట్టి మే నెలాఖరుకు క్లోజ్ చేయించమని కోరుతున్నాను.

విద్య విషయం ప్రభుత్వ పరంగా గాని, ప్రైవేటు రంగంలో గాని రమా రమిగా ఆరు డిగ్రీ కాలేజీలు, కొన్ని జూనియర్ కాలేజీలు స్థాపించాము అన్నారు. అనపర్తి నియోజక వర్గంలో జూనియర్ కళాశాల గాని డిగ్రీ కళాశాల గాని యివ్వలేదు. జిల్లాలో అన్ని నియోజక వర్గాల కంటె బాగా విద్యా రంగంలో ముందుకు వచ్చిన నా నియోజకవర్గంలో రమారమి 70 శాతం మంది చదువుకునే పిల్లలు ఉంటారు. ఎలిమెంటరి స్కూల్‌లో గాని, హైస్కూల్‌లోగాని రమారమి ఏ మాస్టర్‌కు 80, 90 మంది విద్యార్థుల కంటె తక్కువ ఉండరు. హైలీ డెన్సిటీ ఉన్న నియోజకవర్గం. రాయవరం సమితి ఏరియాలో జూనియర్ కాలేజిగాని, డిగ్రీ కాలేజిగాని లేకపోవడం చాల విచారించాల్సిన విషయం, ఈ సంవత్సరం కావాలని ప్రభుత్వం వారికి అప్లయిచేసుకున్నాము. ప్రైవేటు రంగంలో యిస్తాము అన్నారు. వచ్చే ఎడ్యుకేషన్ యియర్‌లో మా అనపర్తిలో డిగ్రీ కాలేజి, జూనియర్ కాలేజి యిప్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్. ఉదయం లేచినది మొదలు, రాత్రి పడుకునే వరకు మంచినీళ్ళు అవసరం అని చెప్పనక్కర లేదు. నా నియోజక వర్గం డెల్టా అయినప్పటికి సాల్టీ ఏరియా. మంచినీళ్ళు పడనటువంటి ప్రదేశాలు

ఉన్నాయి 80 వేలు జనాభా ఉన్న బిక్కవోలు గ్రామంలో ప్రభుత్వ పరంగా సహాయం అందక లక్ష 50 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టుకొని ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ టాంక్ నిర్మించుకున్నారు. దాని నిమిత్తం ప్రభుత్వం వారు యింప్లిమెంటేషన్‌కు 10 లక్షల స్కీమ్ మంజూరు చేశారు. అది యిన్పటివరకు యింప్లిమెంటేషన్‌లో రాలేదు. వారంతా మంచి నీళ్లు కావాలి అన్నప్పుడు రెండు మూడు మైళ్ళు దూరం వెళ్లి తెచ్చుకోవలసిన అవసరం వున్నది. బిక్కవోలులో కొంత స్కీమ్ పూర్తి అయింది. విలేజర్స్ కొంత కంట్రిబ్యూషన్ కట్టారు. ఈ సంవత్సరం ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీమ్ పూర్తి చేయవలసిందని పంచాయతీ శాఖవారిని కోరుతున్నాను.

ఇళ్ల స్థలాలు మా డెల్టా ఏరియాలో చాలా ప్రాబ్లెమ్ వున్నది. ఏదో నిష్పత్తిలో నియోజకవర్గంలో యిళ్ల స్థలాలకు యింత ఎమౌంట్ అని యిస్తున్నారు. మా డెల్టాలో లక్ష రూపాయలు గ్రాంట్ యిస్తే 5 ఎకరాలు రాని పరిస్థితి వున్నది అవన్నీ కాస్టిలీ ల్యాండ్స్ అవడం వల్ల 5 వేలు, 10 వేలు రూపాయలు ఉండడం వల్ల ఎక్కువ స్థలాలు యివ్వలేకుండా పోతున్నది. 10 శాతం కూడా పూర్తిగా యివ్వలేదు. ఇళ్ల స్థలాలు యిచ్చేటప్పుడు డెల్టా ఏరియాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎక్కువ మందికి యిళ్ళ స్థలాల అవసరాలు తీర్చేటట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఓల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్స్ మన ప్రభుత్వం వారు ఇచ్చిన బడ్జెట్-ఆరు మాసాలు, ఏడు మాసాలుగా ఎరియర్స్ వున్నాయి. యీ సంవత్సరం ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ గత సంవత్సరం ఎరియర్స్‌కే సరిపోతుంది. మళ్ళీ సంవత్సరం 7, 8 మాసాలు ఎరియర్స్ వుండిపోతాయి, అందుచేత ఎక్కువ మొత్తం కేటాయించి వారి అవసరాలు తీర్చాలి. ఆర్.టి.సి. కి బాగానే కేటాయించారు. యీ మొత్తం సరిపోదు. యే గ్రామంలో చూడండి. యే బస్సు షెల్టర్‌లో చూడండి. అనేకమంది స్త్రీలు మోయలేని బరువుతో, చిన్న పిల్లలతో నాలుగు గంటలు, 5 గంటలు వెయిట్ చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. బస్సుల సంఖ్య పెంచి ప్రయాణానికి సౌకర్యం కలుగ జేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

గోదావరి గండి పడినప్పుడు యీస్టరన్ డెల్టాలో రైతులకు ఆయిల్ యింజన్స్ యిచ్చారు. యీ ఆయిల్ యింజన్స్ నాలుగు వేలు, అయిదు వేల రూపాయలు కిమ్మతు అయినది. అది అక్కడ వుపయోగపడడంలేదు. కాని వాటి మీద లోన్స్, లోన్స్ మీద ఇంటరెస్టు పెరిగిపోతున్నది. వాటిని అమ్మితే తిరిగి కొనే పరిస్థితి లేదు. అందుచేత ప్రభుత్వం ఆయిల్ ఇంజన్స్‌మీద యింటరెస్టు మాఫీ చేయాలి. పశుపోషణ, ఫ్రోజెన్ సెమన్ కార్యక్రమము మొదలు పెట్టారు. జాతి పశువులు అభివృద్ధి చేసుకొనే అవకాశం వున్నది. అందుచేత ఆ ఫ్రోజెన్ సెమన్ సౌకర్యాన్ని ప్రతి హాస్పిటల్‌లో ఏర్పాటు చేస్తే వుపయోగపడుతుంది. వుత్తమ జాతి పశువుల నుంచి తీసుకొన్న సెమన్ వుపయోగించాలని మనవిచేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రంగారావు (బందరు):- అధ్యక్షా, చాలా ఆలస్యంగా అవకాశం ఇచ్చారు. చాల సంతోషం. యీ సభలో మాట్లాడే మోజు లేదు. దానికి కారణం వున్నది. ఎంతమంది విమర్శించినా, ఎంతమంది తప్పులు ఎత్తిచూపించినా ఎన్ని సూచించినా యీ గవర్నమెంట్ ఏకీభవించడం లేదు. మాట్లాడడం అనేది అరణ్య రోదనగా తయారైనది. తప్ప యేమి చలనం లేదు యీ ప్రభుత్వానికి. అపోజిషన్‌లో వున్న వారు గాని, తమ పార్టీలో వున్న వారు గాని గొంతెత్తి, తప్పులు ఎత్తి చూపించినప్పుడు సవరించుకొనే శక్తి ప్రభుత్వానికివున్నది. సవరించకుండా, చెప్పకుండా వారి అలవాటున వారు నడిస్తే దానిని ప్రభుత్వం అనరు. అది ప్రభుత్వం క్రింద రాదు, మా కంటె వారి ప్రక్కన వున్నటువంటి మహానీయులు దుయ్యబడుతున్నారు. మనకు పరిపాలన ఎంత లోపభూయిష్టంగా వున్నదో యీ రోజుకు అయినా గుర్తిస్తే తప్ప అక్కడ కూర్చోలేరు. నేను చెప్పిన మాట కాదు. ఇంతకుముందు వారి పార్టీలో గౌరవనీయులైన శ్రీనివాసుల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. ఎంత పాయింటెడ్‌గా—వారు ఎంత తప్పులు చేసినది ఎంత కాజేసినది, ఎప్పుడెప్పుడు వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చినది చెబితే ప్రభుత్వం తమ స్వంత ఆస్థిలాగా స్వంత స్టేట్‌లాగా వ్యవహరిస్తున్నది. రాజ్యాలు పోయినాయి. మహారాజ్యాలు మట్టిపాలైనాయి. వారి కంటె గొప్పవారా?

12-50 p.m. ప్రజాస్వామ్యంతో ప్రజల పక్షాన మీరు ఎన్నుకోబడి, ప్రజా రాజ్యాన్ని పాలించాలన్నప్పుడు నీతివంతంగా మీరు పాలించినప్పుడే మీరు నిలుస్తారు తప్ప, లేకపోతే ఎక్కువకాలం నిలవడానికి వీల్లేదు. ఇది నేను అనుభవశాలిగా చెబుతున్నాను. అంటే—పరిపాలనానుభవశాలిగా కాదు, 67 ఏళ్ళ వయసు వున్నది, అనుభవం ఉన్నది. 57 ఏళ్ళు—ప్రజాస్వామ్యంలో, ప్రజలతో నాకు సంబంధం వున్నది. అనేక రాజ్యాలను, ప్రభుత్వాలను చూశాను. మహారాజులను కూడా చూశాను. కాని, చీమ కుట్టని రాజ్యం, చీమూ నెత్తురూ లేని రాజ్యాన్ని నా అనుభవంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు. అజీర్తితో బాధ పడుతున్నది యీ రాజ్యం. అజీర్తి చేసిన వాడికి ఆకలెక్కువ అన్న సామెత యీ ప్రభుత్వానికి వర్తిస్తుంది, ఎంత నేపూ మాకు టైము యివ్వలేదు మాట్లాడటానికి అని మేం బాధ పడడం తప్ప—మాట్లాడితే, మా బాధలు వినేవారెవ్వరు? '77లో ఉప్పెన వస్తే పది వేల జనాభా చనిపోతే, రెండు తాలూకాలు తుడుచుపెట్టుకుపోతే, 70,80 కోట్ల రు.లు మీరు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి తెచ్చుకున్నారు. ఆ డబ్బు ఏమి చేశారు? ఆ డబ్బు ఏమైంది? ఏమైనా చేశారా అక్కడ? ఎక్కడయితే మీరు ఇళ్ళు కట్టిస్తున్నామని చెప్పారో, ఎక్కడయితే కమ్యూనిటీ హాల్స్ నిర్మిస్తామని చెప్పారో ఎక్కడయితే ఊడ్చుకుపోయిన రోడ్లు వేస్తామని చెప్పారో యిప్పటికీ అవేమీ అక్కడ చెయ్యలేదు. ఇప్పటికీ అక్కడ ఏమీ కట్టలేదు. ఇంతకంటే సిగ్గుచేటైన విషయం యింకొకటి చెబుతాను. ఏ రాజ్యంలోనయినా మంచినీళ్ళు ఇవ్వలేని దుస్థితి ఉంటుందా? మంచినీళ్ళు ఇవ్వలేని దుస్థితిలో వున్నామా మనం? మన వద్ద ఫండ్స్ లేవా. అసలు మీ మాట వినేదెవరు? ఏ ఇంజనీరు మీ మాట వింటున్నాడు? ఇంతకు ముందు మీ పార్టీ నుండే చెప్పారు. ఆటోరిటీవాడు మీ మాట వినడం లేదు ఈ ప్రభుత్వాన్ని లెక్క చెయ్యడం లేదు, పాపం

మినిష్టరు మాట పోలీసులు వినడం లేదు. మీ పోలీసులు చేసే అల్లర్లు, ఆగడాలు మీరేమైనా పట్టించుకుంటున్నారా? అసలు ఇక్కడ మాట్లాడి ప్రయోజనమేమిటి? మేం ఉపన్యాసం చెబితే, పేపర్లలో వారు దయవుండి వేస్తే, ప్రజలు చదివితే మేము బాగా వాగాం అనుకుంటారు — అందుకు తప్ప ఏం ఉపయోగం యీ వాగుడు?

ఇంకొక విషయం, నేను ఉప్పెన ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన వాడివి. రెండు సంవత్సరాల నుంచి గగ్గోలు పెడుతున్నాము యీ అసెంబ్లీలో మంచి నీళ్ళు లేవు. తక్కువ ఖర్చుతో పల్లె కారులు బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ వారు, హరిజనులు వున్నారు. కొత్త కాల్వ గురించి చెప్పాను. ఆ ప్రాంతంలో మంచినీళ్ళ అవసరం గురించి చెప్పాను. వారేమీ దనవంతులు కాదు, పెద్ద రైతులు కాదు, అటువంటి వారికి మీరు కనీసం మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించండి, రోడ్లు వేయించండి అని చెబితే — యీ రోజుకు మోక్షం లేదు. మీరు తెచ్చిన కోట్లు ఎవరు తిన్నారు? వాటి నేమి చేశారు? పర్యవేక్షణ ఏమైనా వుందా? ఇంతమంది మినిష్టర్సు వున్నారు యీ గవర్నమెంటులో బంగాళాలున్నాయి, కార్లున్నాయి, వారి వారి పోర్టుఫోలియోలకు సంబంధించి వారి క్రింద వున్న అధికారాలు ఏమి చేస్తున్నారో ఏ రోజయినా ఆ ప్రాంతానికి పోయి పర్యవేక్షణ చేశారా? అని నేనడుగుతున్నాను. ఎందుకు మీకు యీ పదవులు? ఎవరి కొరకు? మీరు పవర్ అనుభవించాలి, మీ బిడ్డలు సౌకర్యాలు అనుభవించాలి, ఎవరి కొరకు మీరు యీ పదవి తీసుకున్నారో వారిని మరచిపోతున్నారు, ఇదేమీ రాజ్యం, యిదేమి పరిపాలన? ఇది ఎక్కువ కాలం నిలవదు. ఇది మంచిది కాదు. ఎవరి కొరకు మీరు యీ పదవులు అధిష్టించి సౌకర్యాలు పొందుతున్నారో వారి గురించి ఆలోచించండి. వారి వద్దకు పోండి, మీరిచ్చిన ఎలాట్‌మెంట్సు, మీరిచ్చిన ప్లాన్స్, మీరు చెప్పిన వాగ్దానాలు అమలు జరుగుతున్నవో లేదో చూడండి.అటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు మీకు లేకపోతే ఆ పదవులు వదిలిపెట్టి పొండి, అప్పుడన్నా యీ జనం సుఖపడతారు. ఎంత చెప్పినా ఏమి చెప్పినా కంఠశోష తప్ప మరేమీ కనబడడం లేదు. ఎం.ఎల్.ఎ.గా వచ్చాము కాబట్టి, మా ప్రజలకు మేం మాట్లాడామనే తృప్తి యివ్వడం కొరకు మాట్లాడుతున్నాము తప్ప మాకు యీ ప్రభుత్వంలో ఏమి నమ్మకం లేదు.

ఉప్పెన గురించి చెప్పాను, మరొక విషయం చెబుతాను. పార్టీని నిందిస్తున్నామని అనుకోవద్దు. నన్ను తిడితే తిట్టావు, మా అమ్మను తిట్టొద్దు-అన్నట్లు ఆలోచించకండి. నిజం నిప్పులాంటిది, దాని నెవరూ దాచలేదు. నిత్యావసర వస్తువులు-మనమంతా రోజువారీ కావలసిన వస్తువుల గురించి మనవి చేస్తాను. మొరార్జీ దేశాయ్ ప్రభుత్వంలో పంచదార రూ. 2.80 అమ్మింది. కాదని మీరు గాని ఇంకొకరు గాని చెప్పలేరు. అదే పంచదార చరణ్‌సింగ్ రాజ్యం వచ్చేటప్పటికి నాలుగురూపాయిలైంది. మీరు దానిని పూర్తిగా వుపయోగించుకుని — ఎవరికైతే మీరు ప్రజలందరికి మహానాయకులు అని పొడుగుతున్నారో — పంచదారనాలుగు రూపాయిలమ్ముతున్నది, యీ చరణ్‌సింగ్‌కు ప్రజలపై అపేక్ష లేదు. యిది సన్యాసి ప్రభుత్వం,

యిది దుర్మార్గ ప్రభుత్వం అని దూషించిన ఆవిడ ప్రభుత్వంలో యీ రోజున ఏడు రూపాయిలు, ఎనిమిది రూపాయిలు అమ్ముతున్నరు. ఇది నిప్పులాంటి నిజం. ఇది కాదని ఎవరన్నా చెప్పగలరా ? సంజయ్ గాంధీ చెప్పగలడా ? ఇందిరాగాంధీ చెప్పగలదా ? మీరు చెప్పగలరా ? ఏమిటి దీనిగతి ? ఎప్పుడయినా ఆలోచన చేశారా ? ప్రజలకు రక్షణ యివ్వాలనే అభిప్రాయం వుందా? రూ. 2-30 అమ్మిన పంచదార మీ పరిపాలనలో ఏడెనిమిది రూపాయిలు అమ్ముతుంటే మీకు చీమ కుట్టినట్లు కూడా లేదా ? ఈ ప్రజలను మీరు ప్రజలుగా చూడడం లేదా ? ఏమనుకోవాలి మిమ్మల్ని గురించి ? ఏ విధంగా ఈ ప్రభుత్వం వున్నదని మేము గమనించాలి ? మీరు చెబితే వినడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.

ఇక, సిమెంటు. డ్రామాలు ఆడుతున్నారు. ధర పెరగడమే కాదు. సకలమూ కల్తీయే. రాళ్లు కలుపుతారు. ఆ రాళ్ళు తయారీకి ఫ్యాక్టరీలు, మిల్లులు యీ దేశంలో అవి పబ్లిక్‌గా వున్నాయి. అండర్ గ్రౌండ్‌లో కాదు, అడవుల్లో పెట్టలేదు. ఇటువంటి మిల్లులు వున్నట్లు ప్రభుత్వంలో వున్న మీకు తెలియదా ? మీకు హోం శాఖ లేదా ? పరిపాలనలో—ఆలోచించే వారే, తెలుసుకునే వారే, చూసే వారే, - పట్టించుకునే వారే అమలుచేసే వారే లేకపోతే యింక యిదేమి రాజ్యం ? ఇది అటవిక రాజ్యం. అక్కడ మిల్లు వున్నదని తెలుసు మీకు. రిపోర్టు రాలేదంటారు. తప్పుడు అమ్మకాలు జరుగుతున్నాయని తెలుసు. మీ దృష్టికి తేవాలి అంటారు. మీ దృష్టికి మేం తీసుకు రావడమేమిటి? మీకు సిబ్బంది లేదా ? ఆ సిబ్బంది ఏమిటి చేస్తున్నది ? ఆలోచించండి. అనేక ప్రభుత్వాలు మారాయి, మేము అలాగే మారుతాము అంటారా - మారండి, చేయగలిగిందేమీ లేదు. మీరు ఉన్నంతకాలమైనా ప్రజా ప్రతినిధులుగా ప్రజలక్షేమం కొరకు మీకు సాధ్యమైనంత చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మరో విషయం మాట్లాడితే - ప్రతివాళ్ళూ మేం రైతుకుటుంబం నుంచి వచ్చాం, బీద ప్రజల నుంచి, పల్లెటూళ్ళ నుంచి వచ్చామని చెబుతుంటారు. రైతును కాపాడుకోవాలంటే ఏమిటి చెయ్యాలి ? అధ్యక్షుల వారు చెప్పారు టొబాకోలో జరిగే గలాభా, ఆ రికార్డుతీసి చదవండి. వారు చెప్పిన మాట ప్రభుత్వం వినకపోతే వారాస్థానం నుండి వదిలిపెట్టి రావాలి; లేకపోతే యీ గవర్నమెంటయినా రిజైన్ చేసిపోవాలి. మీకు ఏ విధమైన అభిప్రాయాలు లేవు, భయభ్రాంతులూ లేవు ఆలోచనలూ లేవు. ప్రతి ఇంటికి ఒక బల్బు ఇస్తాము అంటున్నారు. కరెంటుమాట దేవుడెరుగు, యీ రోజున మీ పాలసీవల్ల ఎన్ని మిల్సు అవస్థపడుతున్నాయో, ఎన్ని ప్రెస్సులు మూతపడుతున్నాయో మీరు గమనించారా ? అని నేను అడుగుతున్నాను. కరెంటు విధానం చాలా లోపభూయిష్టంగా ఉంది. దేశంలో కరెంటు ఎంత ఉంది ఎంత ఇవ్వగలరు, ఎంత కైము ఉపయోగించుకోడానికి వీలుంటుంది అనే దానిపై ఒక విధానం కాని పాలసీ కాని లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

(కోరం బెల్ మ్రోగించిరి).

నేను ఎక్కువ కరెంటు ఇవ్వాలని చెప్పడం లేదు. ఎంత సప్లయి చేయగలరనేది 1-00 p.m. నిర్ణయించి దానికి ఒక పద్ధతి, విధానం ఉండాలి. ఒక ఫ్యాక్టరీకి ఎన్ని యూనిట్లు వాడుకోడానికి అవకాశం ఇస్తారు, ఏ టైములో తీసుకోవచ్చు అనేది ఒక పద్ధతిలో చెప్పి చేయకపోవడంవల్ల గంటగంటకు ఇబ్బంది రావడంవల్ల పట్టణ ప్రాంతాలలోని ఫ్యాక్టరీలు, ప్రెస్సులు, ఇతర వ్యాపార సంస్థలు అనేకవిధాలుగా నష్టపోతున్నాయి. మీ విధానాన్ని మార్చుకొని వాటికి రక్షణ కల్పించండి. లేదా ఆ సంస్థలన్నీ ఆర్థిక దుస్థితికి లోనై అనేక కుటుంబాలకు నష్టం వాటిల్లుతున్నది. చివరకు కార్మికులకు ఉద్యోగం పోవడం, ఇతర ఇబ్బందులు, విప్లవానికి దారితీస్తుందని చెబుతున్నారు. తుఫాను బాధకు గురియైన ప్రాంతాలలో మంచినీళ్లు దొరకడం లేదని రోడ్లు లేవని వంతెనలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదని, ఇవన్నీ పోస్టుపోన్ చేసుకుంటూ పోయారని చెప్పవలసి ఉంది. చిన్నాపురం అనే గ్రామములో 79 మంది చచ్చిపోయారు. అక్కడ పాత గ్రామం అని అంటారు. అక్కడ ఈనాటివరకు ఒక ఇల్లు కట్టడం కాని స్థలం ఏర్పాటు చేయడం కాని జరుగలేదు. ఏ కులస్థునికి కటిక పేదవారికి కూడా ఏమీ ఏర్పాటు జరుగలేదు. కొత్త గ్రామంలో మాత్రం కొన్ని ఇండ్లు కట్టారు. ఉదాహరణకు ఆ ఊరు పేరు ఒకటి చెబుతాను. పల్లేరుతిప్ప, కురడిపాలెం, వంటి ఐదారు గ్రామాలల్లో ఏ విధమైన సౌకర్యాలు లేకుండా అల్లాడిపోతున్నారు. వాటి విషయము అనేకసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. వాటి గురించి యుద్ధ ప్రాతిపదికపై సహాయం కార్యక్రమాలు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆరోగ్యం గురించి చాలామంది మాట్లాడుతున్నారు. ప్రసూతి కేంద్రాలగురించి అనేక విషయాలు చెప్పారు. ఇక్కడ అనేక బ్రహ్మాండమైన హాస్పటల్సు ఉన్నాయి. ఇప్పటికి ఇవి చాలవన్నట్లు 750 పడకలతో కింగ్ కోఠిలో కొన్ని లక్షల ఖర్చుతో మరొక హాస్పటలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. జిల్లా కేంద్రాలలో కాని తాలూకా కేంద్రాలలో కాని కనీసం గ్రామాలలోని సెంటర్లలో కాని ఒక్క మంత్రసాని కావాలన్నా ఇవ్వడానికి ప్రాతిపదిక లేదు, డబ్బు లేదు. ఆరోగ్యం విషయంలో కార్పొరేషన్లు పట్టణాలే తప్ప గ్రామాలు అసలు ప్రభుత్వ దృష్టిలో లేనేలేవు. ఇది చాలా అన్యాయం. పెద్ద పట్టణాలలో అవసరాన్ని బట్టి ఎక్కువ చేయండి. నేను కాదనడంలేదు. కాని కనీక సౌకర్యాలయినా గ్రామాలలోను తాలూకా కేంద్రాలలోను ఉండాలి కదా. అటువంటి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. హాస్పటల్సే తక్కువ. ఉన్నచోట మంత్రసాని ఉండదు. డాక్టర్లు ఉండరు. ఒకవేళ ఉంటే మందులుండవు. నేను చెప్పడమే కాదు. అటువైపు సభ్యులు కూడా చెబుతున్న విషయమే. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించి సరిచేయండి. ఈ చర్చకు ఆర్థికమంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారు అనుకుంటాను. మాకు ఇచ్చిన ఈ ఉపన్యాస పుస్తకంలో చూస్తే నిత్యావసర వస్తువులకు సంబంధించి ప్రజలకు సరఫరాచేసే విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఏదైనా విధానం ఉందో లేదో తెలియడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో కొన్ని సూపర్ బజార్లు, సెంట్రల్ స్టోర్సు నడుపుతున్నాం. అవికాక నిరుద్యోగులకు ఇచ్చిన డిపోలున్నాయి. సూపర్ బజారులో ఏమి జరుగుతున్నది? సక్రమమైన పద్ధతిలో నిత్యావసర వస్తువుల పంపిణీ జరుగుతున్నదా? జరగడం లేదు. ఎందువల్ల

జరగడంలేదు ? వాటిని మొదట ఏ ప్రాతిపదికమీద ఏర్పాటుచేశారు ? ఆవిధంగా ఎందుకు జరగడంలేదు? ఇంత యంత్రాంగం ఉండగా, సూపర్ బజార్లు, సెంట్రల్ స్టోర్సు, నిరుద్యోగులకు ఇచ్చిన డిపోలు రాష్ట్రంలో ఉండగా, నిత్య అవసరవస్తువులైన మూడు నాలుగు ఐటములను ఎందుకు సక్రమంగా పంపిణీ చేయలేకపోతున్నారో మాకు అర్థం కావడంలేదు. కోఆపరేటివ్ అంటే మీరూ మేమూ కలిసి భోజనం చేయడం మాత్రమేనేమో మాకు అర్థం కావడంలేదు. ఏ సూపర్ బజారు చూసినా ఏ సెంట్రల్ స్టోరు చూచినా, నష్టంతోనే నడుస్తున్నాయి. సక్రమంగా నడపలేకపోతున్నాం. అట్లా చెప్పుకునేందుకు మనకు నామోషి లేకుండా పోతున్నది. ఏ సంస్థ చూచినప్పటికి సక్రమంగా నడపగలిగే పరిస్థితి లేనప్పుడు, అసలు పరిపాలన చేయడానికి మనకేమి అధికారం ఉంది ? ఆర్థిక మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా వింటున్నందుకు ధన్యవాదాలు. మీరు శక్తిమంతులు, కాదనడంలేదు. ఈ అజీర్తిని తగ్గించండి. కారం తగ్గిస్తే అజీర్తి కొంత నయం అవుతుంది. స్వీట్స్ ఎక్కువైతే పెరుగుతుంది. లోపభూయిష్టంగా ఉన్న ఈ విధానాన్ని మార్చండి. మనం విఫలమైన నాడు రాజ్యంలేని పరిస్థితి వస్తుంది.

సబ్జెక్ట్ వారీగా వచ్చినపుడు వారు ఏమి చేశారో వివరాలను చెబుతాము ప్రజలకు నిత్యావసరవస్తువుల సరఫరాకు ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకోవాలి. సరఫరా చేయగలరు, చేయడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు వున్నాయి. అందువలన పటిష్టవంతంగా రాష్ట్రాన్ని నడిపించాలని మనవిచేస్తూ శెలవుతీసుకొంటున్నాను

1-10 p. m. శ్రీ యన్. వెంకటరత్నంనాయుడు :—అధ్యక్షా, బడ్జెటు సమావేశంలో కేవలం బడ్జెటుమీద, వార్షిక ప్రణాళికమీద ఉపన్యాసాలు చేయడం పోనిచ్చి వ్యక్తిగతముగా దిగజారిపోవడం శోచనీయంగా వుంది. శ్రీనివాసులురెడ్డిగారి వంటి సీనియర్ లెజిస్లేచర్ మన ఎన్నికల ప్రణాళికను, దానికి అనుగుణ్యముగా ఈ వార్షిక ప్రణాళికను తయారుచేయడంలో ఆర్థికమంత్రిగారు ఎంతవరకు శ్రద్ధ తీసుకొన్నారు, మన పార్టీ వాగ్దానాలను ఎంతవరకు నెరవేర్చగలము అనే ఆలోచనలతో సరియగు సూచనలు చేయడం మాని కేవలం నెల్లూరు జిల్లాకు అందులో గూడూరు, కోట, వాకాడు ప్రాంతాలకు పరిమితము కావడము చాల దురదృష్టకరమైన విషయం. ఎందుకు వ్యక్తిగత విమర్శలకు దిగజారినారో నాకు అర్థము కావడములేదు. దానిలోకూడ తాలూకాల పునర్విభజన, సమితుల పునర్విభజన విషయం, సైక్లోన్ నిధులు దుర్వినియోగము మీద మాట్లాడారు. కోట, వాకాడు విషయాలగురించి అనుకోము. వారి విద్యాసంస్థల విషయాల్లోకి పోము. దీనిలో సభను తప్పుదారి పట్టించిన విషయం వుంది కనుక వీటి విషయం స్పష్టముగా తెలియపరచడం బాధ్యతగా గుర్తించి చెబుతున్నాను. సమితుల పునర్విభజన విషయంలో 1964 లో వారు, వారి అన్నగారు జిల్లామీద ప్రధానంగా పెత్తనం సాగించే రోజులలో ఆనాటి సమితులను ఎట్లా చీల్చిచెండాడేరో వారికి అనుభవంవుంది. ఇపుడు కూడా అనుమానిస్తున్నారని నేను అనుమానిస్తున్నాను. బాలిరెడ్డిపాలెంలోవున్న సమితి కేంద్రాన్ని వారి గ్రామమయిన కోటకు మళ్లించడం జరిగింది. ఇప్పుడు అటువంటి పరిస్థితులు

తటస్థిస్తాయేమోనని ఆందోళన కావచ్చు. సైక్లోన్ నిధులగురించి ఒక మాట చెబుతాను. దానికి సంబంధించి స్కూలు బిల్డింగ్సు కాని, రోడ్స్ రిపేరు కాని నెల్లూరు జిల్లాలో చాల పనులు వచ్చాయి. నేను రాపూరు పంచాయతి సమితి అడ్వైజరీ కమిటి చెర్మన్‌గా ప్రిసైడ్ చేస్తున్నాను. మా సమితిలో వారికి ఒక ఫిర్కా వుంది, దానికి సంబంధించిన పనులు వారే అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుచేత వారికి కావలసినవారికి యిప్పించుకోవడం జరిగింది, ఎవరు ఏమి చేశారో నాకు సంబంధములేదు అని అంటే అందరికి వున్న సంబంధమే వారికి కూడ వుంది, ఎవరో దొంగిలించినవారే దొంగ, దొంగ అన్నట్లుగా వీరు చేసినది కప్పిపుచ్చుకోడానికి ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టించడానికి చేసే ప్రయత్నము ఈ సభకు అనర్థకమని మనవిచేస్తున్నాను. కంట్రాక్టు యిచ్చేదానిలో వారి భాగాలు వున్నట్లు భావించలేము, జిల్లా పరిషత్తు రెవ్యూ మీటింగులో ప్రస్తావన వచ్చింది. పని త్వరగా పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో, అక్కడున్న శాసనసభ్యులకు భాగము కల్పించి వెంటనే కార్యక్రమాలను చేయించాలనే ఉద్దేశ్యముతో టెండర్లు పిలువకపోవడానికి కారణము కాని వేరే లక్ష్యముతో జరిగిన వ్యవహారము కాదని మనవిచేస్తున్నాను. లెజిస్లేటర్సుగా అందరికి సంబంధించిన విషయాలు కనుక సమాధానం చెబుతున్నాను, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన వార్షిక ప్రణాళిక చాల హుందాతనంగా వుంది. ప్రతిపక్షాలు విమర్శించవచ్చు. ఎప్పటికీ ఒకటే మాట అవినీతి, అవినీతి అనడం. ఎంతో ఎన్నికల నిధులను కలెక్టు చేశారు, ఎన్నడూ కనివినీ ఎరుగని పరిస్థితి ఏర్పడింది అని వారికి వచ్చిన విశేష పదజాలాన్ని వాడి మాట్లాడడం జరుగుతున్నది. అది వాస్తవము అవునో కాదో కాని ఏ అభ్యర్థి ఎన్నికల కమీషన్ నిర్దేశించిన మేరకు ఖర్చు పెట్టి బయటకు వచ్చారో గుండెమీద చేయి వేసుకొని చెప్పండి అని ఛాలెంజి చేస్తున్నాను. ఇందిరా కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు ఖర్చు పెట్టినదానికన్న ఇతర పార్టీల అభ్యర్థులు హెచ్చుగా ఖర్చు పెట్టారు. వారికి ఈ డబ్బు ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? జగజ్జీవన్‌గారు ప్రధానమంత్రి, జైపాల్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అవుతారని అనేక కంపెనీలనుంచి, కంట్రాక్టర్లనుంచి డబ్బును వసూలుచేయలేదా? వారు కూడ వసూలు చేసుకొని ఖర్చు పెట్టారు. ఇందిరాగాంధి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వములో వుందని తలా ఒకరాయి వేయడానికి అవకాశము వచ్చింది. జనతా అభ్యర్థులు కాని, లోక్‌దళ్ అభ్యర్థులు కాని ఖర్చు చేసినంత ఇందిరా కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు ఖర్చు పెట్టలేదు. మాకు వున్న నిధులు పరిమితము. వసూళ్ల విషయం పెద్ద రాద్ధాంతముగా చెబుతున్నారు. ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలు మన నాయకుడు చెన్నారెడ్డిగారు చేసిన వాగ్దానాలను కించపరిచే విధంగా, చాల నీచముగా బ్రెడ్, బల్బ్, బస్ అను ప్రాసాలంకారాలతో ప్రారంభించారు. వారు ఏమి చేశారు అంటున్నారు. ఈ బడ్జెటు కేటాయింపులలో న్యాయము చేశామా లేదా అనేది చూడాలి. ఒక్క రోజులోనే మట్టి అంతా మిట్టమీదకు తీసుకువెళ్లే కామధేనువు మనదగ్గర లేదు. మన ప్రగతి ఎట్లా వుంది? అన్ని రంగాలలో అందరిని ఒక అడుగు ముందుకు తీసుకువెళ్ళడానికి, వారి జీవన ప్రమాణమును పెంచడానికి అనువుగా ఈ బడ్జెటు

పునఃపరిశీలించవలెనా లేదా అనేది ఆలోచించాలి. పర్మిట్ ఇవ్వాలన్నా, బిల్స్ పుచ్చాలన్నా, బస్ యివ్వాలన్నా అనేక ఆటంకాలు వున్నాయి. మా జిల్లాలో చెన్నారెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన స్కీము క్రింద 17 బస్‌లను గ్రామప్రాంతాలకు విస్తృతము చేస్తూ ఏర్పాటు చేశారు. వీటిని సరిగా తిరుగనిచ్చారా? కోర్టుకు వెళ్లితే తీసుకువచ్చారు. ఈ నిర్ణయం చెల్లదని బస్‌లు మూలపడే విధంగా చేశారు. ప్రభుత్వ అధికారులు జాగ్రత్తగా వ్యవహరిస్తే ప్రైవేటు బస్ ఆపరేటర్లు ఈ పరిస్థితికి తెచ్చే అవకాశం వుండదు. వారు ఎంత ఓవర్ లోడ్ చేసినా చూడ్డం లేదు. ఏమి వ్రాసినా చూడ్డం లేదు. ఆఫీషియల్ బ్యూరోక్రసీ అలసత్వం పోనిదే సక్రమముగా జరగడానికి అవకాశం వుండదు. దీనిని చక్కదిద్దవలసిన అవసరం వుంది. బలహీనవర్గాల సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో బ్యాంక్‌లు కలసి రావడం లేదు. మనము చేసే కార్యక్రమాలన్నీ బ్యాంక్స్ యిచ్చే అప్పుమీద ఆధారపడినవి. యస్.సి. ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ కాని, యస్.యఫ్.డి.ఎ క్రింద కాని, ఐ.ఆర్.డి.పి. క్రింద కాని ఎట్లా వచ్చినా కొంత అప్పు బ్యాంక్‌నుంచి తీసుకోనవలసిన అవసరం వుంది. బ్యాంక్స్ వెనకాడినపుడు ఈ కార్యక్రమాలు సక్రమముగా అమలుచేసే అవకాశము వుండదు. నేషనలైజ్డు బ్యాంక్స్‌మీద వత్తిడి తీసుకువచ్చి అయినా చేయాలి. వ్యవసాయానికి సంబంధించి కొంత అనుకూల పరిస్థితులు కల్పించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వ, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ధ్యేయముగా కన్పిస్తున్నది. మన వ్యవసాయ శాఖమంత్రిగారు చెబుతున్న విషయాలనుబట్టి చూస్తే. నూటికి 80 మంది గ్రామాలలో వున్నారు. భూసంస్కరణలను అమలుజరిపిన తరువాత అందరూ రైతులుగా తయారైనారు. వారి ఇంటరెస్ట్సు కాపాడటం ఎంతయినా అవసరం. దానికి అనుగుణమైన ప్రణాళికను రూపొందించాలి. రైతు ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు గురి అయినపుడు మనము రైతును ఎంతవరకు ఆదుకొంటున్నాము అనేది గమనించాలి. ఎలక్ట్రిసిటీకి ఎక్కువ నిధులను కేటాయించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ బడ్జెటులో కొంత కొరత కన్పిస్తున్నది. మిత్రులు చెప్పినట్లు కిరసనాయిలు కొరతను తట్టుకోవాలన్నా, వ్యవసాయాన్ని ఒక పద్ధతిలో నిలబెట్టుకోవాలన్నా ఎలక్ట్రిసిటీ అవసరం. ఉత్పత్తి తగ్గిపోయే ప్రమాదము వుంది. అతివృష్టి అయినా అనావృష్టి అయినా సమాన స్థాయిలో నిలిపి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాలో రైతులకు గ్యారంటీయిచ్చే అవకాశం లేదు. దానికి గాను థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలను నెలకొల్పాలి. దానికి విశేషముగా పెట్టుబడి పెట్టాలి. మంచినీటి వసతిగురించి ప్రస్తావించారు. దానికి కూడా హెచ్చు ప్రాధాన్యత యివ్వాలి. ఈ సంవత్సరం నెల్లూరు జిల్లాలో ఒక తుఫాను వచ్చింది. తరువాత సముద్రముగా కామ్‌గా వున్నట్లే వుంది. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు, నవంబరు మూడు నెలలు వరుసగా వర్షాకాలముగా తయారయినది. ధారాపాతముగా వర్షాలు పడినందువల్ల అక్టోబరులో పెట్టవలసిన జొన్న పంట ఆలస్యముగా పెట్టడముతో ఆ పంట రాకుండా పోయింది. రాపూరు తాలూకా మెట్ట ప్రాంతము. మేము మిరప జొన్న, పొగాకు వేస్తాము. అంతకుముందు వేయవలసిన వేరుసెనగ వర్షాలు లేనందువల్ల వేయలేదు. అక్టోబరులో వేశారు. అక్టోబరులో అధిక వర్షాలవల్ల వేసిన మిర్చి పంట

పోయింది. వర్జీనియా కూడా వేసుకోడానికి అవకాశం లేకుండా పోయింది 1-20 p.m.
ఈ విధంగా మా తాలూకాలో పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి, అక్కడి కలెక్టరు మేము ఇచ్చిన వినతి పత్రాలను పరిశీలించి ప్రభుత్వానికి రికమెండ్ చేస్తే తప్ప మాకు సహాయం దొరికే అవకాశంలేదు. నా నియోజకవర్గంలో కనుపూరు కెనాల్ కు కోటి రూపాయలతో కొన్ని బ్రాంచి కెనాల్స్ త్రవ్వించవచ్చు. అప్పుడు అన్ని గ్రామాలకు నీరు అందించడానికి అవకాశం వుంటుంది. దాని గురించి వెంటనే ఆలోచించి నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. సోమశిల ప్రాజెక్టుకు తక్కువ నిధులు ఇచ్చారు. ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు ఖర్చులుపోనూ ప్రాజెక్టుకు నిర్మాణానికి 3, 4 కోట్లకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టటానికి వీలు లేకుండా వుంది. కనుక యింకా ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని, బలహీన వర్గాల అభ్యున్నతికి పాటుపడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు (కూచిపూడి):— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టే విధానంలో మార్పు వుంటే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ముందుగా బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టటం, ఆ తరువాత మేము మా అభిప్రాయం తెల్పటం, వాటికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పటల జరుగుతున్నది. అలాగాక ముందుగా మా అభిప్రాయాలు తెలుసుకొని, వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, మా అవసరాలను తెలుసుకొని, మా సూచనలను పరిగణనలోనికి తీసుకొని బడ్జెటు తయారు చేసి ప్రవేశ పెడితే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. బలహీన వర్గాల వారికి, వెనుకబడిన వర్గాలవారికి, ఎస్. సి. ఎస్. టి. లకు మేము ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తాం, త్రాగటానికి మంచినీరు ఇస్తాం, తినటానికి తిండి ఇస్తాం అని ఎప్పటి నుండో చెబుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం వారి ఇండ్ల కోసం ఇంత డబ్బు కేటాయిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. కాని ఎంతమందికి ఇండ్లు ఇస్తున్నారో ఆ లెక్క చెప్పటం లేదు. ప్రతి ఒక్కరికి దీపం ఇస్తామంటున్నారు. దీపం సంగతి దేవుడెరుగు కిరసనాయలు దొరకటం లేదు, తిండిలేదయ్యా అంటే పెళ్ళికిరా, పాయసం పోస్తానన్నట్లు వుంది. గ్రామాలలో కిరసనాయిలు దొరకటంలేదు. రాత్రులు దీపాలులేక గ్రామాలలో చీకట్లో గడుపుతున్నారు. 11లక్షల మందికి ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చాము, 2 లక్షల 50 వేల మందికి ఇండ్లు కటిస్తున్నామంటే మిగిలిన వారికి కూడా ఎప్పుడు కట్టిస్తారో నిర్దిష్టంగా చెప్పాలి. కేవలం ఆశలుచూపి పేద ప్రజల ఓట్లు తీసికొంటున్నారు, జనపకట్ట చేతులో వుంటే ఎద్దు ఎంత దూరమైనా వుంటవస్తాయి. జనపకట్టె పారేస్తే అవి వెంటరావు. అట్లా వుంది మీ ధోరణి. పేదలకు ఇండ్లు కట్టిస్తాం అని చెప్పటం తప్ప ఎంత కాలంలోపల కట్టిస్తారోచెప్పటం లేదు. రేపల్లె తాలూకాలో 50 పర్సంటు గ్రామాలలో మంచినీరు లేదు. కనీసం త్రాగటానికి అయినా నీరు అందించకపోతే ఎలా? మేము విమర్శ కోసం చెప్పటం లేదు. అసలు విమర్శించే వాడే మీకు

నిజమైన స్నేహితుడు. మేము విమర్శిస్తున్నామంటే మేమే మీకు రియల్ ఫ్రెండ్స్‌ము. మేము చెప్పేది విని, అమలు జరిపితే అది మీకే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. నేనొక విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకొన్నాను. మే నెలలో గాలి వాన వచ్చినప్పుడు విద్యా శాఖ మంత్రి, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారి సమక్షంలో ముఖ్యమంత్రిగారు మా తాలూకాలో 2 రోడ్లకు 90 లక్షలు గ్రాంటు చేశాము, కొత్తపాలెంకు, రోడ్లు వచ్చింది అని చెప్పారు. నేను తరువాత ఆ విషయమే ముఖ్యమంత్రి గారికి వ్రాస్తూ కాపీలు వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారికి, విద్యాశాఖామంత్రిగారికి కూడా పంపాను.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—90 లక్షలు ఇచ్చాము మీజిల్లాకు డ్రెయిట్ క్రింద కోటి రూపాయలు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు :—సముద్ర తీరాన్నుండి మా తాలూకాకు వచ్చే మూడు రోడ్ల గురించి చెప్పాము. కలెక్టరుగారు కూడా ఇక ముందు ఉప్పెన వస్తే అక్కడ ప్రజలను రక్షించే భాధ్యత నేను తీసుకోలేను. ఆరోడ్లు అంత అధ్వాన్న స్థితిలో వున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. దానిపై ముఖ్యమంత్రిగారు 90 లక్షలు ఇస్తామని కూడా చెప్పారు. 6. నెలల తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు చిలకలూరిపేట వచ్చినప్పుడు నేను రిమైండ్ చేశాను. అయినా ఇంతవరకూ రాళ్లు వేసిన పాపాన పోలేదు పెడతాం అంటే ఆశ కొడతాం అంటే భయం వుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇస్తామని చెప్పగానే ప్రజలు ఎంతో సంతోషించారు. ఆశతో ఎదురుచూశారు. మీరు చెప్పింది చేస్తారనే ఆశతోనే ప్రజలు నాకు మెజారిటీ వచ్చిన చోటకూడా మీకు ఓట్లు వేశారు. మీరు రేపు చేయకపోతే ఓట్లు రావని మనవిచేస్తున్నాను. మీ కోసమైనా పనులు చేయండి. ఇప్పటికైనా ఆ రోడ్లు వేయటానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ వారికి అన్యాయం జరుగుతున్నది. బ్యాక్‌వర్డుక్లాసు వారికి రిజర్వేషన్ వున్నది. బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాస్‌కు చెందిన కాండిడేట్‌కు ఫార్వర్డుక్లాస్ కాండిడేట్‌తో సమానంగా మార్కులు వచ్చినప్పుడు ఆ. బి సి. కాండిడేట్‌ను ఓ. సి. గా తీసికోవాలి కాని బి సి. గా తీసికోవటం చాలా అన్యాయం. ఓ సి. కంటే తక్కువ మార్కులు వస్తే రిజర్వేషన్‌లో తీసికోవాలి కాని సమానమైన మార్కులు వచ్చినప్పుడు రిజర్వేషన్‌లో కాకుండా ఓ. సి. గానే తీసికోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసికొంటున్నాను

Chairman:—Now the House stands adjourned till 8-30 A. M. to-morrow.

(The House then adjourned till 8-30 A. M. on Wednessday the 27th February, 1980)